# Školní vzdělávací program

# Gymnázium J.K.Tyla, Hradec Králové

Verze první z 27. 08. 2009
Platnost 1. 9. 2009

# Obsah


| | | |
|---|---|---|
| **1.** | **Identifikační údaje** | **6** |
| **2.** | **Charakteristika školy a ŠVP** | **7** |
| **2.1.** | **Charakteristika školy** | **7** |
| **2.2.** | **Profil absolventa** | **11** |
| **2.3.** | **Charakteristika ŠVP** | **14** |
| 2.3.1. | Začlenění průřezových témat | 17 |
| **3.** | **Učební plán** | **32** |
| **3.1.** | **Celkový** | **32** |
| **3.2.** | **Ročníkový** | **34** |
| **4.** | **Učební osnovy** | **36** |
| **4.1.** | **Jazyk a jazyková komunikace** | **36** |
| 4.1.1. | Český jazyk a literatura | 38 |
| 4.1.2. | Francouzský jazyk | 71 |
| 4.1.3. | Anglický jazyk | 84 |
| 4.1.4. | Německý jazyk | 105 |
| 4.1.5. | Ruský jazyk | 119 |
| 4.1.6. | Španělský jazyk | 139 |
| **4.2.** | **Matematika a její aplikace** | **154** |
| 4.2.1. | Matematika | 156 |
| **4.3.** | **Informační a komunikační technologie** | **176** |
| 4.3.1. | Informatika a výpočetní technika | 178 |
| **4.4.** | **Člověk a společnost** | **186** |
| 4.4.1. | Dějepis | 188 |
| 4.4.2. | Základy společenských věd | 205 |
| **4.5.** | **Člověk a příroda** | **229** |
| 4.5.1. | Fyzika | 232 |
| 4.5.2. | Chemie | 250 |
| 4.5.3. | Biologie | 263 |
| 4.5.4. | Zeměpis | 278 |
| **4.6.** | **Umění a kultura** | **302** |
| 4.6.1. | Estetická výchova-hudební | 304 |
| 4.6.2. | Estetická výchova-výtvarná | 325 |
| **4.7.** | **Člověk a zdraví** | **362** |
| 4.7.1. | Tělesná výchova | 364 |
| **4.8.** | **Volitelné vzdělávací aktivity dvouleté** | **384** |
| 4.8.1. | Seminář z matematiky | 384 |



Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | | |
|---|---|---|
| 4.8.2. | Seminář z chemie | 385 |
| 4.8.3. | Latina | 386 |
| 4.8.4. | Seminář z biologie | 387 |
| 4.8.5. | Seminář ze zeměpisu | 388 |
| 4.8.6. | Francouzský jazyk pokročilí | 389 |
| 4.8.7. | Francouzský jazyk začátečníci | 390 |
| 4.8.8. | Německý jazyk | 391 |
| 4.8.9. | Španělský jazyk | 392 |
| 4.8.10. | Ruský jazyk | 393 |
| 4.8.11. | Deskriptivní geometrie | 394 |
| 4.8.12. | Seminář z fyziky | 395 |
| 4.8.13. | History of English speaking countries | 396 |
| 4.8.14. | Konverzace ve španělštině | 397 |
| 4.8.15. | Konverzace ve francouzštině | 398 |
| 4.8.16. | Konverzace v německém jazyce | 399 |
| 4.8.17. | Seminář z ruského jazyka | 400 |
| 4.8.18. | Literární seminář | 401 |
| 4.8.19. | Základy ekonomie a práva | 402 |
| 4.8.20. | Revision and practise in English | 403 |
| 4.8.21. | Study of texts | 404 |
| 4.8.22. | Life in English speaking countries | 405 |
| 4.8.23. | Žurnalistika a mediální výchova | 406 |
| 4.8.24. | Seminář z dějin 20. století | 407 |
| 4.8.25. | Seminář ze zeměpisu v angličtině | 408 |
| 4.8.26. | Politologie | 409 |
| 4.8.27. | Psychologie a sociologie | 410 |
| 4.8.28. | Seminář z výtvarné výchovy | 411 |
| 4.8.29. | Programování | 412 |
| 4.8.30. | Literature and creative writing workshop | 413 |
| **4.9.** | **Volitelné vzdělávací aktivity jednoleté** | **414** |
| 4.9.1. | Cvičení z matematiky | 414 |
| 4.9.2. | English grammar | 415 |
| 4.9.3. | Literature and creative writing workshop | 416 |
| 4.9.4. | Počítačová grafika | 417 |
| 4.9.5. | Cvičení z fyziky | 418 |
| 4.9.6. | Psychologie | 419 |
| 4.9.7. | Konverzace ve francouzštině | 420 |
| 4.9.8. | Konverzace v ruském jazyce | 421 |
| 4.9.9. | Konverzace v německém jazyce | 422 |
| 4.9.10. | Latina | 423 |
| 4.9.11. | Literární seminář | 424 |
| 4.9.12. | Logika | 425 |
| 4.9.13. | Seminář z biologie | 426 |
| 4.9.14. | Seminář z chemie | 427 |
| 4.9.15. | Seminář z matematiky | 428 |



Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

4.9.16. Seminář z výtvarné výchovy 429
4.9.17. Seminář ze zeměpisu 430
4.9.18. Seminář z německého jazyka 431
4.9.19. Seminář z estetické výchovy směry moderní architektury 432
4.9.20. Sportovní hry 433
4.9.21. Vybrané kapitoly z moderních dějin 434
4.9.22. Žurnalistika a mediální výchova 435

**5. Školní projekty 436**

**5.1. Adaptační kurz 436**
**5.2. Sportovní den 438**
**5.3. Zážitkový a vzdělávací historický kurz 439**

**6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 443**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: ŠVP Gymnázium J. K. Tyla
Motivační název:

| | |
|---|---|
| Délka studia | 4 |
| Forma studia | denní forma vzdělávání |

**Předkladatel:**

| | |
|---|---|
| Název školy | Gymnázium J.K.Tyla, Hradec Králové |
| IZO | 600011674 |
| IČ | 62690060 |
| Adresa | Tylovo nábř. 682, 500 02 Hradec Králové |
| Ředitel | Mgr. Robert Novák |
| Kontakty | r.novak@gjkt.cz |
| Telefon | 495 075 150 |
| E-mail | kancelar@gjkt.cz |
| www | www.gjkt.cz |
| Fax | 495 075 153 |

**Zřizovatel:**

| | |
|---|---|
| Zřizovatel | Krajský úřad Královéhradeckého kraje |
| Adresa zřizovatele | Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 2. Charakteristika školy a ŠVP

## 2.1. Charakteristika školy

A/ MISE (POSLÁNÍ) ŠKOLY

"Kde škola působí?"

Gymnázium J.K.Tyla se nachází v budově postavené architektem J. Gočárem, která patří mezi nejvýznamnější stavby počátků moderní funkcionalistické architektury. Umístěna je v prestižní lokalitě v samém srdci města Hradec Králové, opakovaně vyhlašovaném jako „nejlepší místo pro život“ v České republice.

"Kdo jsou zákazníci školy?"

Nadaní absolventi základních škol z širší královéhradecké lokality, kteří chtějí nést odpovědnost za své vzdělání a budoucnost a jsou ochotni ctít pravidla naší školy i společnosti.

"Co je hlavní aktivitou školy, jejím hlavním cílem?“

Poskytnout všeobecné vzdělání, rozvinout specifické dovednosti, které umožní absolventovi prosadit se v životě v naší zemi i v zahraničí, dodat studujícím hrdost na sebe sama.

"Jaká je hlavní filozofie školy - jaké hodnoty a priority vyznává?“

Ctít základní hodnoty, svobodu a odpovědnost za sebe sama, toleranci a úctu k těm, kteří si ji zaslouží, rovnost příležitostí a solidaritu s těmi, kteří ji potřebují.

"V čem je její síla a výhoda ve vztahu ke konkurenci?“

V možnosti navázat na historické tradice vzdělávání předních osobností naší minulosti i současnosti, ve značné vnitřní diferenciaci výukového programu (5 světových jazyků, 20 – 30 volitelných předmětů, možnost výuky vybraných předmětů v angličtině), v množství projektů a aktivit nad rámec standardní výuky (cca 70 akcí za rok) a v procesu zavádění moderních ICT do běžného chodu školy; ve schopnosti prokázat opodstatněnost označení „prestižní škola“ a v potenciálu stát se lídrem na trhu školských služeb v širokém regionu.

"Co škola nabízí svým zaměstnancům?“

• začlenění do kvalifikovaného a týmově pracujícího kolektivu na prestižní škole,

• podporu profesního rozvoje formou cíleného DVPP,

• cílené finanční ohodnocení aktivit nad rámec pracovní náplně,

• program adaptace nových zaměstnanců,

• oporu ze strany vedení školy a otevřenost v diskusi při řešení problémů,

• dobré pracovní podmínky,

• benefity.

B/ ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Zařazení do sítě škol a ŠZ: 19. června 1996

Právní forma: Příspěvková organizace s právní subjektivitou

Součásti školy: Gymnázium

Školní jídelna (celková kapacita: 800 jídel/den)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Kapacita školy: žáci = 640  třídy = 20

Studijní obory a jejich zaměření: Vyučování probíhá podle čtyřletého vzdělávacího programu se všeobecným zaměřením v 5 třídách ročníku

C/ TRADICE ŠKOLY

Sahají až k latinským školám z dob Karla IV. V jejích zdech se pohybovali významní představitelé českých vzdělanostních elit počínaje renesancí (Jan Kampanus Vodňanský, Cyprián Lvovický ze Lvovic), přes období barokní a obrozenecké (B. Balbín, F. M. Pelcl, V. V. Tomek, J. Goll, K. J. Erben, J. K. Tyl, V. Hanka), až po přední muže prvorepublikové éry (A. Jirásek, K. Čapek, A. Rašín, A. Pražák). Významná část současníků, kteří zastávají přední posty v kulturní, politické, ekonomické a vzdělávací sféře, jsou rovněž absolventy školy. Tradicí je stoprocentně kvalifikovaný a odborně erudovaný učitelský sbor a téměř absolutní úspěšnost absolventů při přijetí na vysoké školy. I to přispívá k udržení vysoké prestiže v očích veřejnosti. Na druhé straně je tento odkaz pro zaměstnance i žáky gymnázia J. K. Tyla zavazující a nechceme připustit, abychom zaostávali za naší dlouholetou prestižní pověstí.

D/ LOKALIZACE ŠKOLY

Nachází se v budově, kterou pro tento účel projektoval v letech 1925 až 1927 Josef Gočár, přední architekt počátků moderního stavitelství. Dominantou školy je socha „Vítěze“ od J. Štursy; v areálu je umístěna plastika československého státního znaku od Otty Gutfreunda. Celý areál se nachází v samotném centru města, v klidném prostředí na břehu Labe. Je obklopen dalšími skvosty z období počátků moderní architektury.

E/ IMAGE ŠKOLY

Je nezaměnitelná ve vazbě na bohaté tradice a zmiňované umělecké atributy. Škola je mnohokrát zobrazena v různých materiálech, počínaje pohlednicemi a turistickými průvodci, učebnicemi a odbornými publikacemi konče. Škola navíc disponuje četným historickým mobiliářem (učební pomůcky, nábytek, obrazy, knihy a kroniky). V koncepci školy zpracované na období 2009 – 2015 je v jednom z dílčích cílů pamatováno na  vytvoření jednotného vizuálního stylu školy a na postupné zpracování různých marketinkových objektů. Současně s aktivní participací na kulturním a společenském životě ve městě i v širším okolí se škola etabluje jako funkční a přínosná instituce pro širokou veřejnost.

F/ AREÁL ŠKOLY

Budovy jsou chráněnou kulturní památkou evidovanou v ÚSKP (r.č. 540). Areál se skládá se ze dvou objektů (hlavní budova a bývalá ředitelská vila), z vnitřního nádvoří (školní hřiště) a zahrady.

G/ VYBAVENÍ ŠKOLY

Výukové prostory jsou pro současné potřeby dostatečné. Ve škole se nachází 38 místností, v nichž probíhá výuka, z toho 3 posluchárny ( Bi, F, Ch), 3 laboratoře (s poloviční kapacitou:  Bi, F, Ch), 11 specializovaných učeben (s poloviční kapacitou:  2x IVT, Hv, 2x Vv, studovna, 5x malá jazyková učebna), 18 učeben (s plnou kapacitou: multimediální učebna, interaktivní učebna, jazyková učebna, 15 kmenových učeben), 2 tělocvičny,  posilovna a školní hřiště. Dále se v budově nachází 13 různě velkých kabinetů, tři kanceláře a sborovna, servisní zázemí, kuchyň, jídelna a šatny. Zhruba polovina učeben a kabinetů je modernizována.

Oddechové zázemí pro žáky je řešeno stejně jako prostory pro kulturní vyžití a prezentaci ve vestibulech hlavní budovy.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

V roce 2005 byla provedena kompletní strukturovaná kabeláž, vedoucí převážně po stěnách budovy. Z celkového počtu 99 počítačů je 94 připojeno k síti Internet. Žákům je zpřístupněno 51 počítačů. Škola má 13 dataprojektorů, 12 v odborných učebnách, jeden přenosný, a interaktivní tabuli. V části společných prostor je dostupné bezdrátové připojení k internetu.

V roce 2008 byla zahájena velká revize rozsáhlého knižního fondu. Ve sbírkách se nachází množství historicky cenných knih (nejstarší z 16. století), které jsou postupně katalogizovány a důstojně uskladněny.

H/ PEDAGOGICKÝ SBOR

Všichni pedagogové jsou kvalifikovaní a aprobovaní. Ve výjimečných případech se nebráníme spolupráci s perspektivními kolegy, kteří ještě nemají dokončené pedagogické vzdělání, a s externisty, kteří přinášejí do výuky poznatky z praxe. Věkový průměr sboru se pohybuje okolo 40 let a vykazuje klesající tendenci. Poměr žen a mužů ve sboru je stabilizovaný, 60 : 40.

Přijímání nových pedagogických pracovníků probíhá prostřednictvím výběrového řízení, ke kterému se pravidelně hlásí větší množství uchazečů. Noví kolegové prochází standardizovaným „procesem adaptace nových zaměstnanců“. Každý rok škola aktualizuje „Další plán vzdělávání pedagogických pracovníků“, ve kterém je konkrétně formulováno 5 oblastí, jimž se chceme systematicky věnovat. Ve škole je nastaven jednotný systém profesního hodnocení zaměstnanců.

I/ VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Základním pilířem komunikační strategie školy je snaha o maximální informovanost rodičů. Prostřednictvím webového rozhraní jsou on-line informováni o docházce, rozvrhu, výchovných opatřeních a důležitých aktivitách školy a žáků. Množství takto přístupných informací se průběžně zvyšuje. K lepší informovanosti přispívají rodičovské schůzky, konající se na konci 1. a 3. čtvrtletí, ai individuální konzultace s vyučujícími. Rodiče mají možnost systémově se vyjádřit ke klimatu školy prostřednictvím dotazníků ve 3. ročníku studia dětí (viz autoevaluace).

V souladu s ustanovením § 167 zákona č. 561/2004 Sb. je od prosince 2005 na škole zřízena školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanovil počet členů na šest. Třetinu členů jmenuje zřizovatel, třetinu volí zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci a třetinu volí pedagogičtí pracovníci školy.

Při škole pracuje Občanské sdružení „Vítěz“, jehož hlavní náplní je podpora a rozvoj činnosti Gymnázia J. K. Tyla a jeho žáků, zejména v těchto oblastech: 1. spolupráce při zabezpečování a zlepšování materiálních, ekonomických a personálních otázek školy, 2. spolupráce při zabezpečování a zlepšování provozu školy, 3. spolupráce při zabezpečování a zlepšování hygienických podmínek žáků, 4. podpora kulturní a vzdělávací činnosti školy, 5. podpora školy při organizování výměnných akcí s domácími a zahraničními partnery, 6. podpora a pomoc při zabezpečování a zlepšování zájmových, odborných a mimoškolních aktivit žáků, 7. spolupráce při zabezpečování a zlepšování spolupráce školy s rodiči, 8. spolupráce při zabezpečování společenských akcí pořádaných školou, 9. podpora žáků školy.

Při příležitosti zahájení školního roku pořádáme každoročně pro žáky středních škol raftové závody „Mezi mosty“ a rockový koncert „Tylova léta“. Dále participujeme na mnoha kulturních a charitativních akcích v rámci našeho města a širšího okolí (viz výroční zpráva).

J/ DLOUHODOBÉ PROJEKTY, SPOLUPRÁCE S JINÝMI VZDĚLÁVACÍMI INSTITUCEMI


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Mezi dlouhodobé projekty patří Adaptační kurz, Lyžařský kurz, Sportovní kurz, Zážitkový a vzdělávací historický kurz, dále Sportovní den a matematický Korespondeční seminář.

Škola spolupracuje s neziskovým sektorem, zejména s o.s. Divadlo (Nábřeží řemeslníků), o.s. Sedmikráska (Den matek) a o.s.Život dětem (sbírka).

Škola spolupracuje s řadou vzdělávacích institucí, především s Dětským diagnostickým ústavem a Střediskem výchovné péče, Matematicko-fyzikální fakultou UK, Gymnáziem Boženy Němcové v Hradci Králové, Gymnáziem Jiřího Ortena v Kutné Hoře a Muzeem východních Čech v Hradci Králové (besedy, společné projekty, sportovní a kulturní aktivity).

Mezi další významné partnery, se kterým škola spolupracuje, patří Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Magistrát města Hradce Králové, Občanské sdružení Vítěz,Rada školy Gymnázia J. K. Tyla, SCIO, a.s., Praha, Rotary club Hradec Králové, Sportovní klub Hradec Králové, a.s.,ČČK - oblastní spolek Hradec Králové.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 2.2. Profil absolventa

Vzdělání chápeme jako schopnost samostatně a svobodně myslet, jako otevřený prostor pro rozvoj obecných postojů, dovedností a znalostí, které našim absolventům umožní v průběhu života orientovat se v otevřené společnosti a získávat kvalifikaci s ohledem na vlastní aktuální potřeby (viz preferované klíčové kompetence).

V rovině postojové by měl náš absolvent mít položeny základy vlastního hodnotového systému v kulturním rámci naší civilizace a měl by dokázat:

• uvědomit si své přednosti a kvality (vlastní hodnotu), stejně jako rezervy a hranice, stanovit si životní mantinely (SEBEVĚDOMÍ),

• uvědomit si vztah mezi vlastní svobodou a odpovědností za své jednání (ODPOVĚDNOST),

• ctít morální i právní normy a dodržováním pravidel přispívat ke kultivaci společnosti (POZITIVNÍ VZTAH K PRÁVU),

• nevnímat demokracii jen jako formu vlády, ale především jako způsob pohledu na svět (DEMOKRATICKÉ SMÝŠLENÍ = TOLERANCE),

• pěstovat přesvědčení, že služba a pomoc druhým jsou jak naší povinností, tak naší výsadou (SOLIDARITA),

• být ochoten podřídit své mínění jinému vidění (KRITICKÉ MYŠLENÍ).

V rovině znalostní a dovednostní se soustřeďujeme na dosažení konkrétních výstupů s důrazem na jejich využití ve „znalostní (informační) společnosti". Tomuto cíli je podřízena i profilace školy. Absolvent by měl:

• být připraven na zvládnutí studia na vysokých školách v České republice i v zahraničí (ZVLÁDNU PŘIJÍMAČKY I STUDIUM NA VŠ),

• úspěšně zvládnout vyšší úroveň maturitní zkoušky ve všech předmětech nabízených v rámci „státních maturit“ (VYŠŠÍ MATURITA PRO MNE NENÍ PROBLÉM, JE TO VÝZVA),

• zvládnout anglický jazyk na úrovni, která mu umožní využít jej jako studijní nebo pracovní jazyk v další kariéře (ÚROVEŇ B2,MOŽNÁ I C1, V ANGLIČTINĚ MI OTEVŘE DVEŘE DO SVĚTA),

• slovem i písmem komunikovat v druhém světovém jazyce - němčina, francouzština, ruština nebo španělština (DÍKY DALŠÍMU JAZYKU , ALESPOŇ NA ÚROVNI A2, SE URČITĚ NEZTRATÍM),

• mít všeobecný přehled ve smyslu orientace v aktuálním dění ve společnosti, ve světě a ve vybraných oborech lidského vědění (KDYŽ VÍM, CO SE KDE DĚJE, TAK MÁM NÁSKOK).

• užívat ICT zejména jako běžný pracovní nástroj ("MEZINÁRODNÍ ŘIDIČÁK NA POČÍTAČ“ (ECDL) MI USNADNÍ DALŠÍ STUDIUM I HLEDÁNÍ PRÁCE).

Dosažení těchto výstupů není automatické. Úspěch se dostaví za předpokladu naplnění následujících podmínek:

1. Žák využije podmínek, možností a šancí, které mu škola v maximální míře v průběhu studia nabídne.

2. Žák bude mít dostatek vůle a chuti překonávat překážky, jednat čestně a dodržovat studijní podmínky a školní řád.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

3. Rodiče (blízcí) budou žáka podporovat a budou se školou aktivně spolupracovat po celou dobu jeho studia.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

**Dílčí kompetence**

- Žák si své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- Žák efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- Žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- Žák kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

**Kompetence k řešení problémů**

**Dílčí kompetence**

- Žák rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- Žák vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- Žák zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků
- Žák uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, vedle analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s využitím představivosti a intuice
- Žák kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry
- Žák je otevřený využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran

**Kompetence komunikativní**

**Dílčí kompetence**

- Žák s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- Žák používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Žák efektivně využívá moderní informační technologie
- Žák se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně k tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci
- Žák prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- Žák rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění

## Kompetence sociální a personální

### Dílčí kompetence

- Žák posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- Žák si stanovuje cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci a životní podmínky
- Žák odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- Žák se přizpůsobuje měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- Žák aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- Žák přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- Žák projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- Žák se rozhoduje na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

## Kompetence občanská

### Dílčí kompetence

- Žák informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě
- Žák o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu, životní prostředí ani kulturu
- Žák respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- Žák promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
- Žák rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Žák se chová informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc
- Žák posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí

**Kompetence k podnikavosti**

**Dílčí kompetence**

- Žák cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- Žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- Žák uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- Žák získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- Žák usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- Žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- Žák chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

## 2.3. Charakteristika ŠVP

A/ ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Vyučování na Gymnáziu J. K. Tyla probíhá podle čtyřletého vzdělávacího programu se všeobecným zaměřením (kód: 79 – 41- K/41).

Vzdělávací proces je vystavěn na třech pilířích: INFORMACE, KOMUNIKACE, APLIKACE. Žáci se zaměřují na způsob nalezení a následnou znalost informace, na možnost jejího vyjádření či sdělení (komunikace) a na uvedení informace do širších souvislostí nebo využití v praxi (aplikace).

Výukový program nabízí kromě základních vzdělávacích oblastí také výuku 5 světových jazyků, 20 - 30 volitelných předmětů a možnost studia vybraných předmětů v anglickém jazyce (viz níže).


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Profilovými předměty jsou český jazyk a literatura, matematika a anglický jazyk. Mají navýšenou týdenní hodinovou dotaci, žáci v nich rozvíjejí kompetence, které aplikují v předmětech ostatních (viz tři pilíře vzdělávacího procesu).

Škola umožňuje žákům výuku vybraných předmětů v anglickém jazyce (1. a 2. ročník - IVT; 3. a 4. ročník – některé volitelné předměty).

Každý ze vzdělávacích oborů nabízí ve 3. a 4. ročníku jeden tzv. projektový seminář, tedy volitelný předmět rozvíjející především dovednosti a schopnosti aplikace získaných znalostí v praxi.

V oblasti estetické výchovy klade škola důraz na propojení klasické výtvarné a hudební výchovy s kulturním povědomím v širším kontextu (včetně architektury, designu, smíšených hudebních žánrů, moderní grafiky atd.)

Žáci si vybírají druhý cizí jazyk z nabídky: německý, francouzský, ruský a španělský jazyk.

Škola vede žáky k takové formě studia, která směřuje k praktickým výstupům: maturitní zkouška, certifikát ECDL (informatika a výpočetní technika), certifikát B1, B2 (cizí jazyky).

B/ ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

Přijímací zkoušky jsou povinné pro všechny uchazeče. Od roku 2007 se konají ve spolupráci s firmou SCIO; skládají se z testů z českého jazyka, matematiky a z obecně-studijních předpokladů. Od této formy si slibujeme zejména omezení negativních dopadů rozdílného hodnocení žáků na jednotlivých ZŠ. Dalším důvodem je snaha eliminovat rozdíly v psychické zralosti chlapců a dívek. V neposlední řadě, vnímáme povinnost skládání přijímací zkoušky všemi uchazeči jako výchovné a motivační opatření neboť „překonáním překážky si budou žáci více vážit sebe sama i dalšího studia.“ Konkrétní kritéria pro přijetí, zveřejňujeme v rámci přijímacího řízení na webových stránkách školy (www.gjkt.cz) a v souladu s platnou legislativou. Svým obsahem a obtížností nepřekračují vzdělávací obsah Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

C/ ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Na GJKT se studium ukončuje složením maturitních zkoušek. Ty se konají tradičním způsobem. Maturitní zkouška z českého a cizího jazyka je složena z ústní a písemné části. Vzhledem k značným nejasnostem spojeným se „Státními maturitami“ zatím nemáme možnost stanovit jejich konkrétní podobu.

D/ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE, JIMIŽ CÍLENĚ UTVÁŘÍME A ROZVÍJÍME KLÍČOVÉ KOMPETENCE ŽÁKŮ

Základní strategií školy je především spolupráce mezi profilovými a ostatními předměty.Profilové předměty seznamují s pravidly ústní prezentace a zásadami tvorby seminárních prací (český jazyk a literatury), učí žáky vytvářet anotace a resumé v cizím jazyce (anglický jazyk), pokládají základ pro práci se statistickými metodami (matematika). Ostatní předměty dále navazují na získané dovednosti studentů, rozvíjejí dovednost ústní prezentace, ve 3. ročníku zadávají oborové seminární práce s možností tvorby práce maturitní.

Dále jsou klíčové kompetence rozvíjeny těmito strategiemi:

1. Kompetence k učení

Učitel chápe vzdělávání jako celoživotní proces a vede k tomu i své žáky.Podporuje u nich chuť učit se a sdílí s nimi radost z učení. Výuku vnímá jako proces vzájemného obohacování, svým studentům je partnerem a konzultantem. Předkládá žákům různé


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

informační zdroje a navrhuje postupy, jak s těmito zdroji kriticky pracovat. V závislosti na charakteru zpracovávaných informací používá různých forem a metod výuky (skupinová práce, párová práce, diskuze,samostudium, referáty, řízený rozhovor, frontální výuka, seminární práce, práce s ICT) s cílem rozvíjet u žáků schopnost plánovat a organizovat si učení.

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k samostatnosti v myšlení,ke kritickému hodnocení faktů,kreativitě a vhodnému využívání a propojování poznatků z různých předmětů.

3. Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k využívání adekvátních komunikačních prostředků, rozvíjí schopnost věcné a srozumitelné argumentace, učí žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, vede je k toleranci a vstřícnosti k ostatním účastníkům komunikace. Učí žáky efektivně komunikovat mezi sebou, vzájemně si naslouchat a výsledky své práce srozumitelně prezentovat ostatním. Vede žáky k práci s odbornou terminologií a k využívání ICT.

4. Kompetence sociální a personální

Učitel podporuje zdravé sebevědomí žáků, respektuje individualitu každého jedince. Pomáhá žákům při získávání odborných certifikátů (např. jazykových,ECDL...), podporuje je v účasti na oborových soutěžích. Zároveň vede žáky ke schopnosti empatie, spolupráce, pomoci slabším a k odpovědnosti při vytváření pozitivních mezilidských vztahů.

5. Kompetence občanská

Učitel vyžaduje dodržování stanovených pravidel chování (Školní řád) a prostřednictvím Studentské rady umožňuje žákům podílet se na jejich vytváření. Vede žáky k odpovědnému zacházení s přírodou, k respektu k odkazu předků (např. pořádáním vzdělávacích a prožitkových kurzů), podporuje jejich zájem poznávat mentalitu a kulturu jiných národů (např. účastí na exkurzích a besedách). Ve výuce reflektuje dění ve společnosti. Vede žáky k zájmu o věci veřejné (např. spoluprací s veřejnými institucemi,

účastí na charitativních a humanitárních projektech, pořádáním sportovních soutěží, kulturních akcí, celoškolních projektových dnů či Dne otevřených dveří).

6. Kompetence k podnikavosti

Učitel pomáhá žákům zorientovat se v široké nabídce volitelných předmětů a vybrat si takové, které odpovídají jejich zájmům, schopnostem a profesnímu směřování. Nabízí žákům takové aktivity, které podporují jejich schopnost samostatně o něčem rozhodovat, něco plánovat, připravovat a realizovat určité aktivity (např. vlastní výstavy, maturitní ples, práce ve studentské radě...). Seznamuje žáky s pracovními příležitostmi u nás i ve světě a vede je k celoživotní potřebě zvyšovat si kvalifikaci a zapojit se do procesu rekvalifikace. Systematicky vybízí žáky k hodnocení své práce i k objektivnímu hodnocení práce ostatních, včetně pedagogů.

Podrobně jsou Výchovné a vzdělávací strategie rozpracovány v příloze Klíčové kompetence.

E/ ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola není primárně zaměřena na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, je však v mezích svých materiálních a personálních možností připravena vhodnou formou zajistit vzdělávání žákům s některými smyslovými poruchami (slabozrakost, částečná nedoslýchavost), zdravotním oslabením, žákům dlouhodobě nemocným, žákům s některými fyzickými a psychickými poruchami. Pokud to postižení a zdravotní znevýhodnění vyžaduje, umožňuje škola požádat o individuální vzdělávací plán, jehož součástí může být také


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

zohlednění zdravotního znevýhodnění při hodnocení výsledků a pomoc při výuce (ve škole je zaměstnán speciální pedagog).

Ve škole působí kvalifikovaný výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů. Systematicky škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími organizacemi výchovy a prevence sociopatologických jevů (Pražská vysoká škola psychologických studií, SVP Domino Hradec Králové a Pedagogické a právní poradenství Praha.

F/ ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola není primárně zaměřena na výuku žáků mimořádně nadaných. Přitom vychází ze skutečnosti, že relevantní definici mimořádně nadaného dítěte je velmi obtížné stanovit. V případě potřeby škola zajišťuje individuální vzdělávací plány talentovaným žákům, kteří se nad běžný rámec zabývají odbornou, kulturní nebo sportovní činností. Všechny žáky učitelé motivují k účastí na soutěžích, olympiádách a SOČ. Ve vybraných vzdělávacích oborech jsou pro nadané žáky vytvořeny nepovinné předměty (Cvičení z matematiky, Sportovní hry).

Škola vybírá žáky s mimořádnými výsledky a doporučuje jim žádost o stipendium, které pro občany města uděluje Nadační fond na podporu královéhradeckých středoškolských studentů.

### *2.3.1. Začlenění průřezových témat*

## OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

| Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - pokrytí předmětem |
|---|

- Základy společenských věd
- Tělesná výchova
- Dějepis

| Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - pokrytí projektem |
|---|

- Adaptační kurz
  určen pro ročníky: I
- Sportovní den
  určen pro ročníky: I, II, III
- Zážitkový a vzdělávací historický kurz
  určen pro ročníky: III

| Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Základy společenských věd**<br>Biologická podmíněnost psychiky; Psychické jevy; Psychologie osobnosti; Vývojová psychologie; Duševní hygiena |
| | **Estetická výchova-výtvarná**<br>Výtvarná tvorba |
| | **Tělesná výchova** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Vstupní testy; Lyžařský kurz; Gymnastika; Kondiční a kompenzační cvičení |
| 2. ročník | **Dějepis**<br>Osvícenství a zrod moderní společnosti I |
| | **Estetická výchova-výtvarná**<br>Výtvarná tvorba |
| | **Tělesná výchova**<br>Testy kondice; Sportovní kurz; Gymnastika; Kondiční a kompenzační cvičení; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Dějepis**<br>Situace v letech 1914-1939 |
| | **Tělesná výchova**<br>Atletika; Gymnastika; Kondiční a kompenzační cvičení |
| 4. ročník | **Dějepis**<br>Problémy současného světa a jejich historické kořeny |
| | **Tělesná výchova**<br>Atletika; Kondiční a kompenzační cvičení |

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - pokrytí předmětem

- Základy společenských věd
- Tělesná výchova
- Informatika a výpočetní technika
- Český jazyk a literatura

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - pokrytí projektem

- Adaptační kurz
  určen pro ročníky: I
- Sportovní den
  určen pro ročníky: I, II, III

| Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Základy společenských věd**<br>Psychologie osobnosti; Psychologie učení; Duševní hygiena |
| | **Tělesná výchova**<br>Pořadová příprava; Lyžařský kurz; Úpoly |
| 2. ročník | **Informatika a výpočetní technika**<br>Tabulkový kalkulátor II; Prezentace; Algoritmizace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | **Tělesná výchova**<br>Sportovní kurz; Gymnastika; Kondiční a kompenzační cvičení; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Tělesná výchova**<br>Atletika; Sportovní hry |
| 4. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Řečnický styl |
| | **Dějepis**<br>Problémy současného světa a jejich historické kořeny |
| | **Tělesná výchova**<br>Organizace, hygiena, bezpečnost a klasifikace při TV a sportu; Atletika; Gymnastika |

Sociální komunikace - pokrytí předmětem

- Základy společenských věd
- Tělesná výchova
- Český jazyk a literatura
- Informatika a výpočetní technika

Sociální komunikace - pokrytí projektem

- Adaptační kurz
  určen pro ročníky: I
- Sportovní den
  určen pro ročníky: I, II, III

| Sociální komunikace - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Informatika a výpočetní technika**<br>Informační sítě |
| | **Dějepis**<br>Úvod do studia historie |
| | **Základy společenských věd**<br>Sociální psychologie |
| | **Tělesná výchova**<br>Lyžařský kurz |
| 2. ročník | **Informatika a výpočetní technika**<br>Prezentace |
| | **Tělesná výchova** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Sportovní kurz; Kondiční a kompenzační cvičení; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Dějepis**<br>Osvícenství a zrod moderní společnosti II |
| | **Tělesná výchova**<br>Sportovní soutěže |
| 4. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Řečnický styl; Kapitoly z nauky o komunikaci |
| | **Tělesná výchova**<br>Sportovní hry |

Morálka všedního dne - pokrytí předmětem

- Základy společenských věd
- Tělesná výchova
- Český jazyk a literatura

Morálka všedního dne - pokrytí projektem

- Adaptační kurz
  určen pro ročníky: I
- Sportovní den
  určen pro ročníky: I, II, III

| Morálka všedního dne - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Tělesná výchova**<br>Organizace,hygiena, bezpečnost a klasifikace v TV ; Lyžařský kurz |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| | **Tělesná výchova**<br>Organizace, hygiena a bezpečnost při TV a sportu; Sportovní kurz; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Tělesná výchova**<br>Organizace, hygiena, bezpečnost a klasifikace při TV a sportu |

Spolupráce a soutěž - pokrytí předmětem

- Základy společenských věd
- Tělesná výchova
- Informatika a výpočetní technika


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Spolupráce a soutěž - pokrytí projektem |
|---|

- Adaptační kurz
  určen pro ročníky: I
- Sportovní den
  určen pro ročníky: I, II, III

| Spolupráce a soutěž - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Dějepis**<br>Úvod do studia historie; Pravěk |
| | **Základy společenských věd**<br>Psychologie učení; Sociální psychologie |
| | **Tělesná výchova**<br>Atletika; Sportovní hry; Lyžařský kurz; Sportovní soutěže |
| 2. ročník | **Informatika a výpočetní technika**<br>Prezentace |
| | **Tělesná výchova**<br>Atletika; Sportovní hry; Sportovní kurz; Kondiční a kompenzační cvičení; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Tělesná výchova**<br>Sportovní hry; Sportovní soutěže |
| 4. ročník | **Tělesná výchova**<br>Sportovní hry; Sportovní soutěže |

## VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

| Globalizační a rozvojové procesy - pokrytí předmětem |
|---|

- Základy společenských věd
- Dějepis
- Zeměpis

| Globalizační a rozvojové procesy - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Dějepis**<br>Starověk |
| 3. ročník | **Dějepis**<br>Osvícenství a zrod moderní společnosti II |
| | **Základy společenských věd**<br>Globalizace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | **Zeměpis**<br>Globální problémy lidstva |
| 4. ročník | **Dějepis**<br>Evropa a svět v poválečném období, vytváření bloků |

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - pokrytí předmětem

- Základy společenských věd
- Fyzika
- Zeměpis

| Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 3. ročník | **Základy společenských věd**<br>Globalizace |
| | **Fyzika**<br>Nestacionární magnetické pole a střídavý proud |
| | **Zeměpis**<br>Globální problémy lidstva |
| 4. ročník | **Fyzika**<br>Atomová a jaderná fyzika |

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce - pokrytí předmětem

- Zeměpis

| Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 3. ročník | **Zeměpis**<br>Globální problémy lidstva |

Žijeme v Evropě - pokrytí předmětem

- Anglický jazyk
- Základy společenských věd
- Estetická výchova-výtvarná
- Český jazyk a literatura
- Zeměpis

| Žijeme v Evropě - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Dějepis**<br>Raný středověk |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | **Estetická výchova-výtvarná**<br>Umění antiky; Renesance; Baroko a rokoko |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Literatura ve středověku; Renesance a humanismus ve světové literatuře; Baroko, klasicismus, osvícenství, preromantismus; Světový romantismus; Světový realismus a naturalismus; Česká literatura ve 2. pol. 19. století |
| | **Dějepis**<br>Středověk; Počátky novověku |
| | **Zeměpis**<br>Evropa; Česká republika |
| 3. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Literární moderna; Světová literatura 1. poloviny 20. století s poznámkami o české avantgardě; Česká meziválečná literatura (do roku 1945) ; Dramatická tvorba 1. poloviny 20. století |
| | **Dějepis**<br>Situace v letech 1914-1939 |
| | **Základy společenských věd**<br>Mezinárodní organizace |
| 4. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Česká literatura 60. let 20. století; Česká literatura v době normalizace |
| | **Anglický jazyk**<br>Ústní a písemný projev |
| | **Dějepis**<br>Evropa a svět v poválečném období, vytváření bloků; Evropa a svět v době studené války |

| Vzdělávání v Evropě a ve světě - pokrytí předmětem |
|---|

- Anglický jazyk

| Vzdělávání v Evropě a ve světě - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 4. ročník | **Anglický jazyk**<br>Ústní a písemný projev |

## MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

| Základní problémy sociokulturních rozdílů - pokrytí předmětem |
|---|

- Španělský jazyk


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Základy společenských věd
- Český jazyk a literatura
- Francouzský jazyk

| Základní problémy sociokulturních rozdílů - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Úvod do studia jazyka |
| | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 2. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Základy společenských věd**<br>Člověk, kultura, příroda |
| 3. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 4. ročník | **Francouzský jazyk** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |

| Psychosociální aspekty interkulturality - pokrytí předmětem |
|---|

- Španělský jazyk
- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Základy společenských věd
- Francouzský jazyk

| Psychosociální aspekty interkulturality - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 2. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Dějepis**<br>Středověk; Počátky novověku |
| | **Základy společenských věd**<br>Člověk, kultura, příroda |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| 3. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 4. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Španělský jazyk
- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Francouzský jazyk

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí - integrace ve výuce

| | |
|---|---|
| 1. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Renesance a humanismus ve světové literatuře |
| | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 3. ročník | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| 4. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Vybrané kapitoly z obecné jazykovědy a z historie jazykovědy |
| | **Francouzský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Německý jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Ruský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |
| | **Španělský jazyk**<br>Tematické okruhy a komunikační situace; Reálie zemí studovaného jazyka |

## ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

| Problematika vztahů organismů a prostředí - pokrytí předmětem |
|---|

- Základy společenských věd
- Biologie
- Zeměpis

| Problematika vztahů organismů a prostředí - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Zeměpis** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Atmosféra; Litosféra, pedosféra; Biosféra |
| 3. ročník | **Základy společenských věd**<br>Politické doktríny a ideologie |
| | **Biologie**<br>Ekologie |

| Člověk a životní prostředí - pokrytí předmětem |
|---|

- Anglický jazyk
- Základy společenských věd
- Biologie
- Fyzika
- Zeměpis
- Chemie

| Člověk a životní prostředí - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Zeměpis**<br>Hydrosféra; Biosféra |
| | **Tělesná výchova**<br>Lyžařský kurz |
| 2. ročník | **Základy společenských věd**<br>Člověk, kultura, příroda |
| | **Fyzika**<br>Vnitřní energie, práce a teplo |
| | **Estetická výchova-výtvarná**<br>Achitektura 20.století |
| | **Tělesná výchova**<br>Sportovní kurz; Sportovní soutěže |
| 3. ročník | **Fyzika**<br>Nestacionární magnetické pole a střídavý proud |
| | **Chemie**<br>Základy organické chemie II |
| | **Biologie**<br>Ekologie |
| 4. ročník | **Anglický jazyk**<br>Ústní a písemný projev |
| | **Fyzika** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Atomová a jaderná fyzika |

| Životní prostředí regionu a České republiky - pokrytí předmětem |
|---|

- Biologie
- Fyzika
- Tělesná výchova
- Zeměpis

| Životní prostředí regionu a České republiky - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 2. ročník | **Fyzika**<br>Vnitřní energie, práce a teplo |
| | **Zeměpis**<br>Česká republika |
| | **Tělesná výchova**<br>Sportovní kurz |
| 3. ročník | **Fyzika**<br>Nestacionární magnetické pole a střídavý proud |
| | **Biologie**<br>Ekologie |
| 4. ročník | **Fyzika**<br>Atomová a jaderná fyzika |

## MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

| Média a mediální produkce - pokrytí předmětem |
|---|

- Základy společenských věd
- Fyzika
- Český jazyk a literatura
- Informatika a výpočetní technika

| Média a mediální produkce - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Informatika a výpočetní technika**<br>Informační sítě |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| | **Základy společenských věd**<br>Člověk, kultura, příroda |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| 3. ročník | **Fyzika**<br>Nestacionární magnetické pole a střídavý proud |

Mediální produkty a jejich význam - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Estetická výchova-hudební

Mediální produkty a jejich význam - integrace ve výuce

| | |
|---|---|
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| | **Estetická výchova-hudební**<br>Žánry a styly populární hudby |

Uživatelé - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura

Uživatelé - integrace ve výuce

| | |
|---|---|
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| 4. ročník | **Dějepis**<br>Vývoj studené války po smrti J.V.Stalina |

Účinky mediální produkce a vliv médií - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Dějepis
- Estetická výchova-hudební

Účinky mediální produkce a vliv médií - pokrytí projektem

- Zážitkový a vzdělávací historický kurz
  určen pro ročníky: III

Účinky mediální produkce a vliv médií - integrace ve výuce

| | |
|---|---|
| 1. ročník | **Estetická výchova-hudební**<br>Afroamerická hudba a jazz |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| | **Estetická výchova-hudební** |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Žánry a styly populární hudby |
| | **Estetická výchova-výtvarná**<br>Malířství a sochařství druhé poloviny 20. století |
| 3. ročník | **Základy společenských věd**<br>Úvod do politologie, politika |
| 4. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Světová literatura 2. poloviny 20. století |

Role médií v moderních dějinách - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura

Role médií v moderních dějinách - pokrytí projektem

- Zážitkový a vzdělávací historický kurz
  určen pro ročníky: III

| Role médií v moderních dějinách - integrace ve výuce | |
|---|---|
| 1. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Úvod do studia jazyka |
| 2. ročník | **Český jazyk a literatura**<br>Stylistika |
| 3. ročník | **Dějepis**<br>Osvícenství a zrod moderní společnosti II |
| 4. ročník | **Dějepis**<br>Druhá světová válka II; Vývoj studené války po smrti J.V.Stalina |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 3. Učební plán

## 3.1. Celkový

### vyšší stupeň

| Vzdělávací oblasti (obory) | ŠVP | RVP |
|---|---|---|
| Jazyk a jazyková komunikace | 43 | 36 |
| Český jazyk a literatura | 15 | 12 |
| Francouzský jazyk | 12 | 12 |
| Anglický jazyk | 14 | 12 |
| Německý jazyk | 12 | 12 |
| Ruský jazyk | 12 | 12 |
| Španělský jazyk | 12 | 12 |
| Matematika a její aplikace | 15 | 10 |
| Matematika | 15 | 0 |
| Informační a komunikační technologie | 4 | 4 |
| Informatika a výpočetní technika | 4 | 0 |
| Člověk a společnost | 16 | 0 |
| Dějepis | 8 | 0 |
| Základy společenských věd | 8 | 0 |
| Člověk a příroda | 30 | 0 |
| Fyzika | 9 | 0 |
| Chemie | 7 | 0 |
| Biologie | 8 | 0 |
| Zeměpis | 6 | 0 |
| Umění a kultura | 4 | 4 |
| Estetická výchova-hudební | 4 | 0 |
| Estetická výchova-výtvarná | 4 | 0 |
| Člověk a zdraví | 8 | 8 |
| Tělesná výchova | 8 | 8 |
| Volitelné vzdělávací aktivity dvouleté | 14 | 8 |
| Seminář z matematiky | 4 | X |
| Seminář z chemie | 4 | X |
| Latina | 4 | X |
| Seminář z biologie | 4 | X |
| Seminář ze zeměpisu | 4 | X |
| Francouzský jazyk pokročilí | 4 | X |
| Francouzský jazyk začátečníci | 4 | X |
| Německý jazyk | 4 | X |
| Španělský jazyk | 4 | X |
| Ruský jazyk | 4 | X |
| Deskriptivní geometrie | 4 | X |
| Seminář z fyziky | 4 | X |
| History of English speaking countries | 4 | X |
| Konverzace ve španělštině | 4 | X |
| Konverzace ve francouzštině | 2 | X |
| Konverzace v německém jazyce | 4 | X |
| Seminář z ruského jazyka | 4 | X |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | | |
|---|---|---|
| Literární seminář | 4 | X |
| Základy ekonomie a práva | 4 | X |
| Revision and practise in English | 4 | X |
| Study of texts | 4 | X |
| Life in English speaking countries | 4 | X |
| Žurnalistika a mediální výchova | 4 | X |
| Seminář z dějin 20. století | 4 | X |
| Seminář ze zeměpisu v angličtině | 4 | X |
| Politologie | 4 | X |
| Psychologie a sociologie | 4 | X |
| Seminář z výtvarné výchovy | 4 | X |
| Programování | 4 | X |
| Literature and creative writing workshop | 4 | X |
| Volitelné vzdělávací aktivity jednoleté | 6 | X |
| Cvičení z matematiky | 2 | X |
| English grammar | 2 | X |
| Literature and creative writing workshop | 2 | X |
| Počítačová grafika | 2 | X |
| Cvičení z fyziky | 2 | X |
| Psychologie | 2 | X |
| Konverzace ve francouzštině | 4 | X |
| Konverzace v ruském jazyce | 2 | X |
| Konverzace v německém jazyce | 2 | X |
| Latina | 2 | X |
| Literární seminář | 2 | X |
| Logika | 2 | X |
| Seminář z biologie | 2 | X |
| Seminář z chemie | 2 | X |
| Seminář z matematiky | 2 | X |
| Seminář z výtvarné výchovy | 2 | X |
| Seminář ze zeměpisu | 2 | X |
| Seminář z německého jazyka | 2 | X |
| Seminář z estetické výchovy směry moderní architektury | 2 | X |
| Sportovní hry | 2 | X |
| Vybrané kapitoly z moderních dějin | 2 | X |
| Žurnalistika a mediální výchova | 2 | X |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 3.2. Ročníkový

## vyšší stupeň

| Vzdělávací oblasti (obory) | I | II | III | IV | SVP | RVP |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Jazyk a jazyková komunikace | | | | | 43 | 36 |
| Český jazyk a literatura | 4 | 3 | 3 | 5 | 15 | 12 |
| Francouzský jazyk | $3^{4}$ | $3^{3}$ | $3^{2}$ | $3^{1}$ | 12 | 12 |
| Anglický jazyk | 4 | 3 | 3 | 4 | 14 | 12 |
| Německý jazyk | $3^{4}$ | $3^{3}$ | $3^{2}$ | $3^{1}$ | 12 | 12 |
| Ruský jazyk | $3^{4}$ | $3^{3}$ | $3^{2}$ | $3^{1}$ | 12 | 12 |
| Španělský jazyk | $3^{4}$ | $3^{3}$ | $3^{5}$ | $3^{1}$ | 12 | 12 |
| Matematika a její aplikace | | | | | 15 | 10 |
| Matematika | 4 | 4 | 3 | 4 | 15 | 0 |
| Informační a komunikační technologie | | | | | 4 | 4 |
| Informatika a výpočetní technika | 2 | 2 | X | X | 4 | 0 |
| Člověk a společnost | | | | | 16 | 0 |
| Dějepis | 2 | 3 | 2 | 1 | 8 | 0 |
| Základy společenských věd | 2 | 2 | 3 | 1 | 8 | 0 |
| Člověk a příroda | | | | | 30 | 0 |
| Fyzika | 3 | 3 | 2 | 1 | 9 | 0 |
| Chemie | 2 | 3 | 2 | X | 7 | 0 |
| Biologie | 2 | 2 | 3 | 1 | 8 | 0 |
| Zeměpis | 2 | 2 | 2 | X | 6 | 0 |
| Umění a kultura | | | | | 4 | 4 |
| Estetická výchova-hudební | $2^{7}$ | $2^{6}$ | X | X | 4 | 0 |
| Estetická výchova-výtvarná | $2^{7}$ | $2^{6}$ | X | X | 4 | 0 |
| Člověk a zdraví | | | | | 8 | 8 |
| Tělesná výchova | 2 | 2 | 2 | 2 | 8 | 8 |
| Volitelné vzdělávací aktivity dvouleté | | | | | 14 | 8 |
| Seminář z matematiky | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Seminář z chemie | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Latina | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Seminář z biologie | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Seminář ze zeměpisu | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Francouzský jazyk pokročilí | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Francouzský jazyk začátečníci | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Německý jazyk | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Španělský jazyk | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Ruský jazyk | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Deskriptivní geometrie | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Seminář z fyziky | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| History of English speaking countries | X | X | $2^{5}$ | $2^{10}$ | 4 | X |
| Konverzace ve španělštině | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Konverzace ve francouzštině | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Konverzace v německém jazyce | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Seminář z ruského jazyka | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Literární seminář | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Základy ekonomie a práva | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Revision and practise in English | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Study of texts | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Life in English speaking countries | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Žurnalistika a mediální výchova | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Seminář z dějin 20. století | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Seminář ze zeměpisu v angličtině | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Politologie | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Psychologie a sociologie | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Seminář z výtvarné výchovy | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Programování | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Literature and creative writing workshop | X | X | $2^{12}$ | $2^{11}$ | 4 | X |
| Volitelné vzdělávací aktivity jednoleté | | | | | 6 | X |
| Cvičení z matematiky | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| English grammar | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Literature and creative writing workshop | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Počítačová grafika | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Cvičení z fyziky | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Psychologie | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Konverzace ve francouzštině | X | X | $2^{9}$ | $2^{8}$ | 4 | X |
| Konverzace v ruském jazyce | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Konverzace v německém jazyce | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Latina | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Literární seminář | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Logika | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z biologie | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z chemie | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z matematiky | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z výtvarné výchovy | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář ze zeměpisu | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z německého jazyka | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Seminář z estetické výchovy směry moderní architektury | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Sportovní hry | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Vybrané kapitoly z moderních dějin | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| Žurnalistika a mediální výchova | X | X | X | $2^{13}$ | 2 | X |
| **Celkem základní** | **34** | **34** | **34** | **30** | **132** | **106** |
| **Celkem disponibilní** | **0** | **0** | **0** | **0** | **0** | **26** |
| **Celkem v ročníku** | **34** | **34** | **34** | **30** | **132** | **132** |

N - nepovinný; * - volitelný bez skupiny 1 - volitelný Další cizí jazyk (3) 2 - volitelný Další cizí jazyk (3) 3 - volitelný Další cizí jazyk (3) 4 - volitelný Další cizí jazyk (3) 5 - volitelný Volitelný předmět 1 (2) 6 - volitelný Estetická výchova (2) 7 - volitelný Estetická výchova (2) 8 - volitelný Volitelný předmět 2 (2) 9 - volitelný Volitelný předmět 2 (2) 10 - volitelný Volitelný předmět 1 (2) 11 - volitelný Volitelný předmět 3 (2) 12 - volitelný Volitelný předmět 3 (2) 13 - volitelný Volitelný předmět 4 (2)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 4. Učební osnovy

## 4.1. Jazyk a jazyková komunikace

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východiska ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Osvojení cizích jazyků navazuje na poznání českého jazyka a má i podobné cíle – postupné zvládání mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence, jsou tu však i cíle specifické. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné epoše nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka a jeho rychlejší orientaci.

V současné době je ve výuce cizích jazyků kladen důraz na zvyšování komunikativní úrovně, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat na běžná témata, aby mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se porozumět kultuře a zvykům jiných lidí a respektovat je.

Vyučování cizím jazykům vede žáky k prohlubování komunikačních schopností získaných na základní škole (znalosti lingvistické, sociolingvistické, pragmatické).

Vzdělávání v oboru Cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B2 podle tohoto rámce. Vzdělávání v oboru Další cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.3

Pokud žák nemá (žákovi není nabídnuta) možnost na škole navázat na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností získaných v předchozím vzdělávání odpovídající úrovni A1 nebo A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, vzdělává se v cizím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

jazyce dle nabídky školy. Vzdělávání v tomto jazyce je určeno pro absolutní začátečníky a směřuje k dosažení úrovně, kterou určuje škola dle svých možností a kterou vymezí ve svém ŠVP podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

V tomto případě ovšem musí být zachována podmínka, kdy si žák volí dva jazyky z libovolného vzdělávacího oboru tak, aby alespoň z jednoho jazyka získal jazykové znalosti a komunikační dovednosti odpovídající minimálně úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání jazyka českého i cizího jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání;

- zvládání základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování;

- utváření všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti, který napomáhá k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit;

- porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery;

- tvořivé práci nejen s věcným, ale i s uměleckým textem, jež vede k porozumění významové výstavbě textu, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti;

- vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké a neumělecké literatury, které se později projeví v celoživotní orientaci žáka;

- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.1. Český jazyk a literatura*

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura zahrnuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura z RVP. Sestává z oblastí Jazyk a jazyková komunikace a Literární komunikace.

Předmět ČJL je povinný ve všech čtyřech ročnících. Jedna hodina z týdenní hodinové dotace je ve všech ročnících dělená.

Předmět ČJL je jedním ze tří profilových předmětů na škole. Jeho hodinová dotace je posílená. Rozvíjí především komunikativní kompetence. Jeho úkolem je seznámit všechny žáky se standardizovanými pravidly ústních i písemných prezentací, pomoci jim osvojit si tato pravidla, aby byli schopni po stránce formální i obsahové je využít v ostatních předmětech(oborech), v dalším studiu i v praxi.

Dalším cílem předmětu je rozvíjení klíčových kompetencí gymnaziálního vzdělávání, především kompetence komunikativní. Výuka vede žáka k adekvátnímu užívání českého jazyka v různých komunikačních situacích; k chápání jazyka jako prostředku porozumění druhým i sobě samému; k rozpoznání dezinterpretace a manipulace. Analýza textů různých funkčních stylů z rozmanitých oborů (vyučovacích předmětů) tříbí žákovu schopnost přesné formulace myšlenek v ústním i písemném projevu. Žák vytváří texty všech funkčních stylů; je motivován k tvorbě textů vyjadřujících jeho postoje a názory, ale také rozvíjejících jeko fantazii a tvořivost.

Nezastupitelnou roli má v koncepci předmětu výchova ke čtenářství - k reflektovanému a kritickému čtení, ale také k autentickému čtenářskému osobnímu prožitku.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 4 | 3 | 3 | 5 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Média a mediální produkce
  - Mediální produkty a jejich význam
  - Role médií v moderních dějinách
  - Účinky mediální produkce a vliv médií
  - Uživatelé
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Morálka všedního dne
  - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

  - Sociální komunikace
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Žijeme v Evropě

***1. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní

- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Polemizuje s názory, ne s osobami jejich autorů - nezesměšňuje je, nezlehčuje; názory vyvrací pomocí věcných argumentů


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Všímá si neverbálních signálů druhého, interpretuje je a vhodně na to reaguje; vlastní neverbální projevy, které jsou v danou chvíli nevhodné, potlačuje
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat

| **Úvod do studia jazyka** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší spisovný jazyk od nespisovného (vrstva knižní, neutrální, hovorová interdialekt, dialekt, slang, argot)**<br>• **vysvětlí funkci jednotlivých jazykových vrstev v písemném i mluveném projevu**<br>• **zařadí češtinu do systému jazyků podle původu**<br>• **pořizuje z textu funkční výpisky a výtahy a využívá je při studiu a samostudiu** | jazykověda a její discipliny<br>národní jazyk (kodifikační příručky)<br>čeština a jazyky příbuzné<br>získávání a zpracovávání informací<br>základy typografie |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **komunikuje prostřednictvím internetu**<br>• **seznámí se s nabídkou informačních a vzdělávacích portálů,encyklopedií, knihoven, výukových materiálů a programů** | |

průřezová témata

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě
- **Role médií v moderních dějinách**
Jak společnost komunikovala; od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu
Která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč

**Hláskosloví**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **roztřídí české hlásky a zařadí do systému**<br>• **vysvětlí rozdíl mezi hláskou, fonémem a grafémem**<br>• **ovládá pravidla spisovné výslovnosti hlásek, skupin hlásek a vět**<br>• **zváží vhodné užití zvukových prostředků řeči (slovní přízvuk, spodobu hlásek, takt, tempo, frázování, melodii, kadenci)** | úvod do hláskosloví<br>soustava českých samohlásek<br>soustava českých souhlásek<br>spodoba hlásek, slovní přízvuk<br>zvuková stránka souvislé řeči |

**Grafémika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **zná normativní příručky a dokáže je využít**<br>• **prokáže v samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu** | základní terminologie<br>charakter českého pravopisu<br>problematické jevy českého pravopisu, pravopisná cvičení |

**Stylistika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **v písemném i mluveném projevu zohledňuje slohotvorné činitele subjektivní (vzdělání, věk, talent, znalost tématu, motivovanost, stupeň poučení o slohových prostředcích, povahové vlastnosti) i objektivní** | základní pojmy stylistiky<br>funkční styly<br>prostěsdělovací styl - vyprávění, popis, osobní dopis, základní úřední tiskopis, zpráva, oznámení |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **(funkci, adresáta, formu, připravenost projevu a komunikační situaci)**<br>• **popíše specifické znaky jednotlivých slohových postupů (informační, vyprávěcí, popisný, výkladový, úvahový) a útvarů a aplikuje je při tvorbě vlastního projevu**<br>• **v mluveném i psaném projevu funkčně využívá knižní, neutrální, hovorové, obecněčeské a slangové výrazové prostředky češtiny**<br>• **vyjmenuje, definuje a v modelovém textu rozliší funkční styly (prostě sdělovací, publicistický, administrativní, odborný, řečnický, umělecký)**<br>• **provede analýzu tematické, kompoziční a jazykové stránky textu**<br>• **posoudí možné účinky textu na adresáta**<br>• **aktivně vytváří texty různých funkčních stylů, využívá znalosti literární teorie a stylistiky a vhodně uplatňuje a rozvíjí svůj individuální styl** | |
| **Úvod do studia literatury** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší umělecký text od neuměleckého**<br>• **posoudí možné účinky textu na adresáta** | smysl umění, charakter jeho působení, kultura<br>estetická funkce umění<br>vznik a dělení písemnictví<br>funkce umělecké literatury<br>působení literárního díla na jednotlivé čtenáře<br>literární teorie<br>literární historie<br>literární kritika<br>dvojaký charakter reality<br>obsah a forma literárního díla, jejich vzájemný vztah<br>význam interpretace pro čtenářský zážitek<br>různost čtenářských přístupů k uměleckému textu |
| **Druhy a typy literatury; literární žánry** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **rozliší a definuje typy, druhy a žánry literatury**<br>• **konkrétní text přiřadí k typu, druhu a žánru literatury** | druhy - lyrika, epika, drama<br>typy - poezie, próza, drama<br>vztah dramatu k poezii a próze<br>hierarchie literárních žánrů<br>lyrické žánry<br>epické žánry |
| **Obsah literárního díla** | |
| výstupy | učivo |
| • **definuje a odliší literárně teoretické pojmy: látka, námět, fabule, syžet; idea, ideologie, autorský postoj a užívá je při rozboru konkrétního textu**<br>• **na příkladech z historie i ze současnosti ukáže vliv konkrétního uměleckého díla na myšlení a jednání reálných lidí** | literární látka, námět a předloha, literární postava a literární typ<br>dobová zabarvenost díla, kladná a záporná literární postava<br>motiv, téma<br>fabule, syžet<br>detail<br>idea a ideologie, autorský postoj ke skutečnosti<br>titul díla, nadčasovost a časová omezenost ideového poselství díla<br>umělecká pravdivost literárního díla<br>porovnání literárního a filmového díla v souvislosti s autorským postojem a ideovým vyzněním |
| **Forma literárního díla -- jednotky jazykové výstavby** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozpozná jazykové prostředky uměleckého textu, podá jejich definici** | zvukové prostředky vytvoření estetického účinku (eufonie, kakofonie...)<br>slovní zásoba, afektivní pojmenování |
| **Forma literárního díla -- figury, tropy** | |
| výstupy | učivo |
| • **v básnických textech rozpozná tropy a figury, popíše je a objasní jejich funkci v textu** | obecné poučení, rozdělení podle typů<br>elipsa, aposiopese<br>aliterace, anafora, epifora, epanastrofa<br>oxymóron, inverze, anastrofa, paralelismus, antiteze<br>asyndeton, polysyndeton<br>řečnická otázka, apostrofa, eufemismus, hyperbola<br>nepřímé, obrazné a přímé pojmenování<br>typy tropů podle charakteru přenášení významu<br>přirovnání přímé a nepřímé<br>epiteton<br>metafora klasická, synestézie<br>složitější obrazy, trs metafor, volné asociace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | symbol |
| **Forma literárního díla -- formální výstavba verše** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje vázaný a volný verš, rozdíly mezi nimi popíše**<br>• **určí základní typy rytmu a rýmu v poezii, objasní jejich funkci v textu** | metrum, rytmus, stopa (trochejská, daktylská, jambická)<br>druhy stop, prozodické systémy<br>rým, druhy rýmu (střídavý, obkročný, sdružený, přerývaný), asonance<br>dvojverší, strofa, strofické útvary |
| **Forma literárního díla - formální výstavba prózy z hlediska vypravěče** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje řečová pásma vypravěče, postav a přechodové pásmo**<br>• **při rozboru konkrétního textu posoudí odlišnost účinku vypravěčské ich-formy a er-formy na čtenáře**<br>• **orientuje se v jednotlivých druzích a formách řeči (přímá, polopřímá, nepřímá, neznačená přímá, smíšená) v konkrétním textu posoudí jejich účinek na čtenáře** | řečová pásma, řeč postav, řeč autora, druhy a formy řeči<br>ich-forma a er-forma, historický prézens<br>vnitřní monolog, nevlastní přímá řeč a jejich vzájemný vztah<br>polopřímá řeč a její vztah k vnitřnímu monologu<br>stylistické postupy moderní prózy |
| **Forma literárního díla - kompozice uměleckého textu** | |
| výstupy | učivo |
| • **v uměleckém textu určí typy kompozičních postupů podle kompoziční sevřenosti, časových souvislostí, rozvíjení a vyvrcholení děje**<br>• **analyzuje literární text z hlediska principů tektoniky a kauzality, určí užité kompoziční postupy a přiřadí text k literárnímu druhu a žánru** | princip kauzality a princip tektoniky<br>kompozice podle kauzality - nekauzální výstavba (proud vědomí, volné asociace)<br>kompozice podle tektoniky - časové vazby (postup chronologický, retrospektivní, rámcový, paralelní, in medias res)<br>kompozice podle tektoniky - rozvíjení a vyvrcholení děje (začátek, konflikt, zápletka, gradace, retardace, pointa, otevřený konec, /un/happy end)<br>kompozice podle tektoniky - práce s motivy (opakování motivů, kontrast motivů) |
| **Starověká literatura** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění** | Epos o Gílgamešovi<br>Bible<br>Antická literatura |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů,případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vystihne hlavní myšlenku textu** | Řecko - epika - Homér,Ezop; lyrika - Sapfo, Anakreon; drama - Aischylos, Sofokles, Euripides, Aristofanes<br>starořecké divadlo - poslání a funkce divadla, divadelní věda, lidé kolem divadla, divadelní reálie<br>Řím - epika, lyrika - Ovidius |

***2. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní

- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Polemizuje s názory, ne s osobami jejich autorů - nezesměšňuje je, nezlehčuje; názory vyvrací pomocí věcných argumentů
- Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Všímá si neverbálních signálů druhého, interpretuje je a vhodně na to reaguje; vlastní neverbální projevy, které jsou v danou chvíli nevhodné, potlačuje
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat

| **Nauka o slovní zásobě** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí význam pojmenování, odhadne význam neznámého pojmenování v daném kontextu i mimo něj**<br>• **samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Pravidly českého pravopisu, Slovníkem cizích slov**<br>• **posoudí vhodnost užití pojmenování v daném kontextu**<br>• **přiřadí k pojmenování v daném kontextu vhodná synonyma a antonyma** | lexikologie - předmět a terminologie oboru<br>význam pojmenování, druhy pojmenování (podle styl. platnosti, podle významu)<br>přenášení pojmenování, obraznost<br>slovní zásoba<br>práce se slovníky<br>sémantika - jevy z nauky o slovní zásobě |
| **Nauka o tvoření slov** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší funkčně / nefunkčně utvořené slovo** | derivologie - předmět a terminologie oboru<br>slovotvorná a morfémová stavba slova<br>tvoření slov<br>slovotvorný a morfematický rozbor |
| **Stylistika** | |
| výstupy | učivo |
| • **provede analýzu tematické, kompoziční a jazykové stránky textu**<br>• **posoudí a interpretuje možné účinky textu na jeho adresáta**<br>• **rozlišuje relevantní informace od irelevantních a posuzuje spolehlivost zdrojů**<br>• **prostřednictvím samostatně vytvářených recenzí interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl**<br>• **aktivně vytváří texty různých funkčních stylů, využívá znalosti literární teorie a stylistiky a vhodně uplatňuje a rozvíjí svůj individuální styl** | publicistický styl - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky<br>útvary publicistického stylu - zpráva, analytický článek, fejeton, reportáž |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Média a mediální produkce**<br>Publicistický styl - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky<br>Útvary publicistického stylu - zpráva, analytický článek, fejeton, reportáž<br>- **Mediální produkty a jejich význam**<br>Publicistický styl - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Útvary publicistického stylu - zpráva, analytický článek, fejeton, reportáž
- **Uživatelé**
Publicistický styl - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky
Útvary publicistického stylu - zpráva, analytický článek, fejeton, reportáž
Cílová skupina, adresát mediálního sdělení
- **Morálka všedního dne**
Publicistický styl - etika sdělovacích prostředků.
(Já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji)
???
- **Účinky mediální produkce a vliv médií**
Publicistický styl - obecné poučení, kompozice a jazykové prostředky
Útvary publicistického stylu - zpráva, analytický článek, fejeton, reportáž
Apelativní fce médií, informační fce médií, zábavná fce médií
- **Role médií v moderních dějinách**
Vliv médií na jednotlivce i na společnost
Apelativní fce médií
???

| **Tvarosloví** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek**<br>• **odliší spisovné a nespisovné tvary**<br>• **orientuje se v celém tvaroslovném systému,zvládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kritérií (sémantické, morfologické, syntaktické)**<br>• **určí mluvnické kategorie**<br>• **chápe možnosti využití terminologie pocházející z latiny při výuce cizích jazyků** | morfologie - předmět a terminologie oboru<br>slovní druhy<br>funkční tvarosloví - jména, slovesa - pád, jmenné číslo, jmenný rod, slovesná osoba, slovesné číslo, slovesný způsob, slovesný čas, slovesný vid, slovesný rod<br>funční tvarosloví - neohebné slovní druhy<br>formální tvarosloví - předmět a terminologie oboru<br>sémantika - tvaroslovné jevy |

| **Literatura ve středověku** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění** | hrdinské eposy národní<br>rytířské eposy |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Písemnictví a literatura v Evropě; shodné a odlišné prvky (témata, motivy)

| **Česká literatura od počátku do konce baroka** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | Cyril a Metoděj<br>legendy<br>kroniky<br>písňová tvorba<br>naučná literatura<br>drama<br>Jan Hus<br>Petr Chelčický<br>Daniel Adam z Veleslavína<br>cestopisy<br>Jan Blahoslav<br>Jan Amos Komenský<br>Bedřich Briedel |

| **Renesance a humanismus ve světové literatuře** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | obecné poučení<br>Dante Alighieri (Božská komedie), Petrarca, Boccaccio (Dekameron), Villon (Velký testament), Rabelais (Život Gargantuův a Pantagruelův), Cervantes (Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha), Shakespeare (Romeo a Julie, Hamlet) |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**
Komenský - Brána jazyků


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

???

- **Žijeme v Evropě**

Písemnictví a literatura v Evropě; shodné a odlišné prvky (témata, motivy)

| **Baroko, klasicismus, osvícenství, preromantismus** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | obecné poučení<br>Corneille<br>Grimmelshausen<br>Racine, Moliére<br>Defoe, Swift, Voltaire,<br>Diderot, Rousseau<br>Goldoni<br>Goethe, Schiller |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě**<br>Písemnictví a literatura v Evropě; shodné a odlišné prvky (témata, motivy) | |
| **Česká literatura od počátku národního obrození do poloviny 19. století** | |
| výstupy | učivo |
| • **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **rozpozná dezinterpretaci textu**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění** | obecné poučení<br>Dobrovský, Jungmann<br>RKZ<br>Kollár<br>Čelakovský<br>Mácha, Erben<br>Klicpera, Tyl<br>Borovský, Němcová |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | |
| **Světový romantismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | obecné poučení<br>národní literatury<br>Byron, Shelley, Scott, Bronteová<br>Hugo, Dumas st.<br>Grimmové<br>Puškin, Lermontov<br>Poe |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě**<br>Písemnictví a literatura v Evropě; shodné a odlišné prvky (témata, motivy) | |
| **Světový realismus a naturalismus** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **rozlišuje relevantní informace od irelevantních a posuzuje spolehlivost zdrojů**<br>• **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | obecné poučení<br>Stendhal, Balzac, Flaubert<br>Dickens<br>Gogol, Tolstoj, Dostojevskij<br>Twain<br>Maupassant, Zola |

| průřezová témata |
|---|
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě**<br>Písemnictví a literatura v Evropě; shodné a odlišné prvky (témata, motivy) |

| **Česká literatura ve 2. pol. 19. století** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | obecné poučení<br>Neruda<br>Čech<br>Vrchlický, Sládek, Zeyer<br>Jirásek<br>Rais |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Hledání cest české literatury - ruchovci, lumírovci
???

**Realismus a naturalismus v české literatuře**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **rozlišuje relevantní informace od irelevantních a posuzuje spolehlivost zdrojů**<br>• **vystihne hlavní myšlenku textu**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | realismus - obecné poučení<br>tematika historická - Třebízský, Jirásek<br>tematika venkovská - Rais, Preissová<br>tematika městská - Hermmann<br>naturalismus - obecné poučení<br>Šlejhar |

***3. ročník - dotace: 3, povinný***


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní

- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Polemizuje s názory, ne s osobami jejich autorů - nezesměšňuje je, nezlehčuje; názory vyvrací pomocí věcných argumentů
- Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Všímá si neverbálních signálů druhého, interpretuje je a vhodně na to reaguje; vlastní neverbální projevy, které jsou v danou chvíli nevhodné, potlačuje
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat

| **Skladba** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **chápe možnosti využití latinské terminologie při výuce cizích jazyků**<br>• **využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího**<br>• **v textu uplatňuje správné syntaktické konstrukce**<br>• **v textu navazuje a odkazuje, dodržuje tematickou posloupnost** | promluva, výpověď<br>věta, souvětí, větný ekvivalent<br>druhy vět<br>skladební vztahy, větné členy, skladební dvojice, skladební skupina<br>významové skladební vztahy<br>formální skladební vztahy<br>přetíženost vět<br>chyby u souřadného i podřadného spojování vět a větných členů<br>slovosled - aktuální členění větné<br>nepravidelnosti větné stavby |
| **Valenční syntax** | |
| výstupy | učivo |
| • **chápe význam slovesa jako základního strukturního prvku věty** | základová větná struktura<br>valence<br>větné členy z hlediska valenčního vztahu<br>skladební rozbory |
| **Stylistika** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **využívá možností grafického členění textu (především nadpisy a odstavce)**<br>• **provede analýzu tematické, kompoziční a jazykové stránky textu**<br>• **posoudí a interpretuje možné účinky textu na jeho adresáta**<br>• **rozlišuje relevantní informace od irelevantních a posuzuje spolehlivost zdrojů**<br>• **aktivně vytváří texty různých funkčních stylů, využívá znalosti literární teorie a stylistiky a vhodně uplatňuje a rozvíjí svůj individuální styl**<br>• **využívá odborných zdrojů (literárně historických i teoretických)** | odborný styl - obecné poučení<br>kompozice útvarů<br>jazykové prostředky<br>popis<br>výklad<br>úvaha |
| **České realistické drama** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | Stroupežnický, Preissová, Mrštíkové, Jirásek |
| **Literární moderna** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **rozpozná dezinterpretaci textu**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | světová moderna:<br>parnas, impresionismus, symbolismus, dekadence, civilismus, vitalismus<br>Ch. Baudelaire, P. Verlaine, A. Rimbaud, O. Wilde, W. Whitman<br><br>česká moderna:<br>Manifest české moderny<br>O. Březina, K. Hlaváček, A. Sova, J. S. Machar, V. Mrštík<br>F. X. Šalda<br>P. Bezruč<br>anarchisté a buřiči: V. Dyk, K. Toman, F. Šrámek, F. Gellner, S. K. Neumann |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**

**Světová literatura 1. poloviny 20. století s poznámkami o české avantgardě**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **popíše klasické a moderní narativní postupy a v konkrétním textu posoudí záměr autora při jejich užití a účinek na čtenáře**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **rozpozná dezinterpretaci textu**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období** | obecná charakteristika období<br>avantgarda<br>kubismus, G. Apollinaire<br>futurismus - F. T. Martinetti<br>dadaismus - T. Tzara<br>surrealismus - A. Breton<br>proletářská poezie - J. Wolker<br>poetismus - K. Teige, V. Nezval, J. Seifert, K. Biebl<br>expresionismus<br>vitalismus<br>moderní, experimentální próza - M. Proust, J. Joyce, V. Woolfová<br>E. Hemingway, E. M. Remarque |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | F. Kafka<br>F. S. Fitzgerald, W. Faulkner, J. Steinbeck<br>R. Rolland, A. de Saint-Exupéry<br>T. Mann, H. Mann, H. Hesse<br>H. D. Lawrence, H. G. Wells<br>M. Bulgakov |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou vědu a kulturu

**Česká meziválečná literatura (do roku 1945)**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **rozpozná dezinterpretaci textu**<br>• **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **na základě stylových a strukturních rysů, případně textových reálií, přiřadí text k příslušnému období, popř. směru**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná** | obecná charakteristika období<br>J. Hašek<br>legionářská literatura<br>Čapkové,K. Poláček<br>V. Vančura<br>J. Durych, J. Deml<br>I. Olbracht<br>J. Havlíček<br>J. Orten, F. Halas |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Významní Evropané z českého prostředí: evropsky a světově významní reprezentanti kultury pocházející z Čech, Moravy a českého Slezska

**Dramatická tvorba 1. poloviny 20. století**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | světová:<br>A. P. Čechov, G. B. Shaw, H. Ibsen<br>B. Brecht<br>E. O 'Neill<br><br>česká:<br>K.Čapek<br>Osvobozené divadlo<br>E. F. Burian |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou vědu a kulturu
Významní Evropané z českého prostředí: evropsky a světově významní reprezentanti kultury pocházející z Čech, Moravy a českého Slezska

***4. ročník - dotace: 5, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní
- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Polemizuje s názory, ne s osobami jejich autorů - nezesměšňuje je, nezlehčuje; názory vyvrací pomocí věcných argumentů
- Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Prakticky rozlišuje diskusi a polemiku (snaha porovnat své názory x snaha přesvědčit druhé o svém názoru na věc), nezaměňuje je
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Řídí (moderuje) diskusi
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Všímá si neverbálních signálů druhého, interpretuje je a vhodně na to reaguje; vlastní neverbální projevy, které jsou v danou chvíli nevhodné, potlačuje
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat

| **Řečnický styl** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **při ústní komunikaci kontroluje a vědomě užívá neverbální prostředky (pohyby a postoj těla, gesta, mimiku, oční kontakt, vzdálenost partnerů při komunikaci)**<br>• **vysvětlí funkce řečnického stylu**<br>• **rozliší základní diskusní a nediskusní útvary řečnického stylu (projev, proslov, přednáška, diskuse, polemika) a popíše specifika jejich kompozice**<br>• **uvede příklady jazykových prostředků typických pro řečnický styl**<br>• **vytváří vlastní projevy s přihlédnutím k základním principům rétoriky**<br>• **uplatňuje kooperativní komunikační strategii** | obecné poučení<br>kompozice a jazykové prostředky<br>projev, proslov, přednáška, diskuse, polemika<br>manipulativní postupy v komunikaci |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozpozná manipulativní postupy v komunikaci a asertivně se jim brání** | |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
Jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neužitečného tlaku
- **Sociální komunikace**
dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet:
- vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání);
- rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými);
- respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností);
- přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace);
- pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace);
- tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);

**Administrativní styl**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **při tvorbě dokumentu určeného k tisku využívá základní poznatky z typografie**<br>• **vysvětlí funkce administrativního stylu**<br>• **dodržuje pravidla e-mailové korespondence**<br>• **samostatně vytvoří úřední dopis a strukturovaný životopis**<br>• **vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi**<br>• **vhodně prezentuje vlastní práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu** | obecné poučení<br>kompozice a jazykové prostředky<br>úřední dopis<br>strukturovaný životopis<br>profesní konverzace |

**Umělecký styl**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **provede analýzu tematické, kompoziční a jazykové stránky textu**<br>• **posoudí a interpretuje možné účinky textu na jeho adresáta** | obecné poučení<br>kompozice útvarů<br>jazykové prostředky |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Kapitoly z nauky o komunikaci | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje druhy komunikace podle prostředku, jakým se realizuje, a okolností, za nichž probíhá**<br>• **provede analýzu tematické, kompoziční a jazykové stránky textu**<br>• **posoudí a interpretuje možné účinky textu na jeho adresáta**<br>• **identifikuje různé možné způsoby interpretace**<br>• **rozpozná dezinterpretaci textu** | druhy komunikace<br>základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby – koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost)<br>interpretace textů |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Sociální komunikace**<br>účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací). | |

| Vybrané kapitoly z obecné jazykovědy a z historie jazykovědy | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **zařadí češtinu do systému jazyků podle typologie**<br>• **na modelově zvolených textech (středověkých, humanistických, obrozenských a současných) ukáže vliv jiných jazyků na češtinu podle sociálně kulturního kontextu**<br>• **vybere významné osobnosti české jazykovědy a zhodnotí jejich přínos** | základní pojmy (jazyk, řeč, myšlení, jazyková kultura )<br>klasifikace jazyků<br>Bartoloměj z Chlumce, J. Hus, J. Blahoslav, J. A. Komenský, J. Dobrovský, J. Jungmann, J. Gebauer, B. Hrozný, Pražský lingvistický kroužek |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**<br>Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům | |

| Světová literatura 2. poloviny 20. století | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **v písemně zpracovaných i ústně prezentovaných literárních** | obecná charakteristika období<br>válečná próza sovětská a americká (Mailer, Heller, Polevoj,Styron) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **interpretacích porovná účinek uměleckého textu a jeho konkrétní adaptace na čtenáře, resp. diváka, posluchače**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **podle míry náročnosti textu a estetických kvalit přiřadí konkrétní text k literatuře brakové a umělecké** | existencialismus v literatuře (Sartre,Camus, Kazantzakis, Moravia + neorealismus – Fellini)<br>beat generation (Ginsberg, Kerouac , Ferlinghetti, Bukowski)<br>fantastická literatura (sci-fi – Lem , fantasy – Tolkien, filmová tvorba)<br>postmodernismus v literatuře (Eco, Rushdie, Vonnegut, Allen)<br>absurdní drama (Ionesco, Beckett)<br>další autoři 2. pol. 20. století (dle výběru učitele) |
| průřezová témata | |
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Účinky mediální produkce a vliv médií**<br>předpokládané či skutečné vlivy některých mediálních obsahů na vnitřní rozpoložení jedince (násilí, pornografie) | |
| **Česká literatura od roku 1945 do roku 1948** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí** | obecná informace<br>Drda : Hrátky s čertem, Vyšší princip – rozbor textu<br>Fučík: Reportáž…, Holan: Rudoarmejci<br>Kainar: Stříhali dohola…-rozbor textu |
| **Česká literatura od roku 1948 do počátku 60. let 20. století** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí** | ukázky textů + charakteristika doby (schématismus, budovatelský román)<br>J. Škvorecký: Zbabělci<br>ukázka forbíny W+H<br>Skupina Května |
| **Česká literatura 60. let 20. století** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **v písemně zpracovaných i ústně prezentovaných literárních interpretacích porovná účinek uměleckého textu a jeho konkrétní adaptace na čtenáře, resp. diváka, posluchače**<br>• **rozdělí českou i světovou literaturu na vývojové etapy, jednotlivá období charakterizuje, posoudí vzájemné ovlivnění**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | charakteristika doby<br>Hrubín ,Holan, Seifert,Skácel<br>B. Hrabal<br>M: Kundera:Žert<br>A. Lustig: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou<br>L. Fuks: Pan Theodor Mundstock<br>divadlo Semafor – ukázky textů a inscenací<br>nová vlna československého filmu |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Významní Evropané z českého prostředí: evropsky a světově významní reprezentanti kultury pocházející z Čech, Moravy a českého Slezska

**Česká literatura v době normalizace**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **porovná rozdíly v recepci textu v době jeho vzniku a v současnosti**<br>• **v písemně zpracovaných i ústně prezentovaných literárních interpretacích porovná účinek uměleckého textu a jeho konkrétní adaptace na čtenáře, resp. diváka, posluchače**<br>• **podle charakteristických rysů identifikuje základní literární směry a hnutí**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí** | charakteristika období<br>O. Pavel<br>oficiální poezie (Žáček, Plíhal, Nohavica)<br>J. Dietl – televizní tvorba (typy seriálů)<br>samizdat – základní informace<br>L. Vaculík, V. Havel<br>český exil – základní informace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**
Významní Evropané z českého prostředí: evropsky a světově významní reprezentanti kultury pocházející z Čech, Moravy a českého Slezska

**Česká literatura od roku 1989 do současnosti**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **v písemně zpracovaných i ústně prezentovaných literárních interpretacích porovná účinek uměleckého textu a jeho konkrétní adaptace na čtenáře, resp. diváka, posluchače**<br>• **vybere významné autorské osobnosti české i světové literatury a svůj výběr obhájí**<br>• **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** | charakteristika období<br>Viewegh , Topol, Legátová<br>současná česká filmová tvorba |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.2. Francouzský jazyk*

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Francouzský jazyk vychází z obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

V rámci předmětu má žák možnost volby mezi cílovou úrovní B1 a B2.

Předmět má časovou dotaci 3 vyučovací hodiny týdně po dobu 4 let.

Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 20 žáků, a to jak v běžných třídách, tak i v učebnách speciálně uzpůsobených potřebám výuky cizích jazyků. Závaznou učebnicí, na jejímž základě se výuka realizuje, je Capelle, G. - Menand, R.: TAXI, jež uvádí závaznou metodiku a rozčlenění učiva (viz učební osnovy a výstupy).

Výuka je prohlubována zahraničními exkurzemi, přípravou a realizací konverzačních soutěží, spoluprací s kulturními institucemi.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) |
| Dotace skupiny | 3 | 3 | 3 | 3 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů

***1. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů

- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika:<br>L0 francouzská abeceda, čísla od 1 do à 20, hláskování<br>L1 intonace vzestupná, sestupná, čísla 10 - 20<br>L2 slabiky<br>L3 přízvuk ve francouzštině<br>L5 rozlišení jednotného a množného čísla při výslovnosti<br>L6 vázání ve francouzštině / Z/<br>L7 navazování a vázání<br>L9 výslovnost zavřených a otevřených samohlásek<br>L11 zakázané vázání<br>L13 výslovnost /s, z/<br>gramatika:<br>L1 slovesa být a jmenovat se, rod. podst. jmen<br>L2 člen určitý, předložky místní<br>L3 sloves mít, jít, přivlastňovací zájmena, neurčitý člen<br>L5 vazba il y a<br>L6 zápor, shoda podst. a př. jmen<br>L7 ukazovací zájmena<br>L9 předložky<br>L10 rozkazovací způsob |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | L1 shrnutí předložek<br>L13 určování času |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** | postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí<br>emoce - zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv<br>morální postoje a funkce - omluva, žádost o odpuštění<br>kratší písemný projev - pozdrav, přání, pozvání, krátká inzerce<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty<br>samostatný ústní projev - popis, srovnání, vyprávění, oznámení<br>interakce - neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, telefon |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního i psaného projevu na známé téma v rámci probraného učiva**<br>• **sestaví ústně i písemně jednoduchý text na dané téma**<br>• **jednoduše popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby, restaurace, jídelníček, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci, výuka<br>oblast osobní - společenské vztahy: rodina, přátelé, příbuzní; bydlení a vybavení interiérů<br>oblast osobnostní - koníčky |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledává informace z různých zdrojů** | L0 Francie - první pohled na mapu<br>L3 Belgie - frankofonní země<br>L10 Paříž - hlavní město, muzeum v Louvre<br>L11 La Réunion - zámořská fr. oblast<br>L12 La Rochelle - historie a současnost |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | L13 Marseille - jih Francie |
|---|---|
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***2. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika:<br>L14 novsovy<br>L15 výslovnost /r/ na konci slova a mezi samohláskami<br>L17 opozice samohlásek neexistujících v češtině<br>L18 rytmický přízvuk<br>L19 rytmické skupiny<br>L21 opozice /s/ž/<br>L22 polosamohlásky<br>L23 němé e<br>L25 němé e mezi dvěma souhláskami<br>L26 větná intonace<br>L27 protiklad zavřeného a otevřeného e<br>gramatika:<br>L14 sloveso dělat, otázka<br>L15 sloveso číst a psát, zvratná slovesa<br>L17 dělivý člen a další nepravidelná slovesa<br>L18 minulý čas - le passé composé<br>L19 minulý čas - pokračování<br>L21, 22 způsobová slovesa<br>L23 předmět přímý a jeho postavení ve větě<br>L25 zdůrazněný zápor<br>L26 interroger sur la cause: Pourquoi, Parce que, trop/assez + adjectif, trop de /assez de + nom, tout/toute, tous/toutes<br>L27 les verbes pronominaux au présent et au passé composé, la place du pronom à l'impératif avec un verbe pronominal |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí a citové zabarvení**<br>• **reaguje adekvátně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů** | postoj, názor, stanovisko - svolení, prosba, zdvořilostní obraty, zákaz, příkaz, nutnost, potřeba<br>emoce - překvapení, lhostejnost, strach<br>morální postoje a funkce - pochvala, lítost<br>kratší písemný projev - vzkaz, blahopřání, odpověď, jednoduchý formální dopis<br>delší písemný projev - stručný popis<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty popisné a informační |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | samostatný ústní projev - popis, srovnání, krátké vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu<br>interakce - formální i neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, internet |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby; divadlo, kino, restaurace, jídelníčky, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese, jednoduchý popis práce<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - sport a zábava, život na venkově a ve městě, dovolená, vztahy v rodině<br>oblast osobnostní - koníčky, zájmy<br>oblast společenská - aktivity v přírodě a druhy sportů |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** | průběžně využití internetové Carte dynamique de France, nástěnné mapy v učebně<br><br>L14 Ženeva - frankofonní město ve Švýcarsku<br>L17 masopustní úterý<br>L20 svátky ve Francii<br>L26 Paříž a provincie<br>L27 využití volného času o prázdninách |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

***3. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální

- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská

- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti

- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Vyhodnocuje různé cíle z hlediska toho, nakolik vyžadují překonávání překážek a sebeprosazení, nakolik jsou realistické a rentabilní, jaký je jejich vztah k jiným cílům, které se v dané oblasti prosazují

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozumí autentickému ústnímu projevu a psanému textu i na méně běžné téma**<br>• **identifikuje strukturu složitějšího textu a rozliší hlavní informace** | fonetika:<br>L29 znělé a neznělé souhlásky<br>L30 opozice /f/v/ a /s/z/<br>L31 opozice /i/u/<br>L33 zdvojené souhlásky<br>L34 souhláska + r<br>L35 samohlásky zaokrouhlené<br>TAXI 2<br>L1 výslovnost samohlásek<br>L2 intonace větná<br>L3 rozlišování 5 /e/<br>L5 intonace otázek<br>L6 zavřené a otevřené samohlásky<br><br>gramatika:<br>L29 jednoduchý čas minulý - imperfektum<br>L30 použití imperfekta a passé composé<br>L31 příčestí minulé<br>L34 jednoduchý budoucí čas + blízká budoucnost<br>L35 podmínková věta<br>TAXI 2<br>L1 vztažná zájmena qui, que<br>L2 postavení přídavného jména<br>L3 podmiňovací zp.<br>L5 vztažná zájmena - pokračování<br>L6 druhý stupeň přídavných jmen a příslovcí<br>L7 třetí stupeň |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek<br>emoce - údiv, obava, vděčnost, sympatie<br>morální postoje a funkce - pokárání, přiznání<br>kratší písemný projev - osobní dopis<br>delší písemný projev - popis<br>čtený či slyšený text - texty popisné a informační<br>samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse, strukturovaný pohovor<br>informace z médií - tisk, internet, film, telefon (sms) |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **vyjádří gramaticky správně své názory na běžná témata každodenního života písemnou i ústní formou** | oblast veřejná - veřejná doprava, jízdní řády, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - život na venkově a ve městě, svátky, dovolená, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí<br>oblast společenská - kultura, sport a volnočasové aktivity |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí autentickému ústnímu projevu a psanému textu i na méně běžné téma**<br>• **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | L29 francouzská píseň<br>L32 francouzské symboly<br>L33 nad mapou Francie<br>L34 francouzská Afrika<br>L35 euro<br>L36 bageta<br><br>TAXI 2<br>L1 Paříž |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | L6 Paříž, La Rochelle |
|---|---|
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Nevzdává se možnosti ovlivňovat práci volených zástupců, hledá účinné postupy
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** | TAXI 2<br>fonetika:<br>L7 problematika plus<br>L9 větná intonace<br>L10 výslovnost tous |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu**<br>• **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | v každé další lekci procvičování dle nastalých problémů<br>gramatika:<br>L9 2. věta podmínková<br>L10 zájmenná příslovce en/y<br>L11 konjunktiv přítomný<br>L13 opakování probraných časů a způsobů<br>L14 příslovce |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma**<br>• **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu**<br>• **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek; konfrontrace různých hledisek<br>emoce - vyjadřování modality (zdvořilá výzva, předpoklad, záměr)<br>morální postoje a funkce - výtka a pochybnost<br>kratší písemný projev - žádost, inzerát<br>delší písemný projev - příběh, úvaha<br>čtený či slyšený text - texty popisné a umělecké<br>samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse, strukturovaný pohovor<br>informace z médií - tisk, rozhlas, TV, film, internet |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **slovní zásoby a gramatických prostředků**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | |

| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**<br>• **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** | oblast veřejná - veřejná doprava, jízdní řády, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - významné školní dny a události, diskuse<br>oblast osobní - bydlení - život na venkově a ve městě, svátky, tradice, dovolená, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí<br>oblast společenská - kultura, tradice, sport, přírodní prostředí, média, problémy současného světa |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | frankofonní země na světě (Francie, Belgie, Švýcarsko, Kanada ...)<br>francouzská píseň, film, TV, média |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.3. Anglický jazyk*

Předmět vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovni A2 podle společného evropského referenčního rámce a směřuje k dosažení úrovně B2.

Předmět je na škole vyučován jako profilový, je posílen jednou vyučovací hodinou v prvním a jednou hodinou v posledním ročníku vzhledem k ostatním cizím jazykům vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

Pro ostatní předměty žáci umějí napsat anotaci nebo resumé v anglickém jazyce a umějí využít bibliografické citace literatury v původním jazyce.

Žáci mají možnost v anglickém jazyce studovat jiné předměty (IVT, vybrané volitelné předměty).

Výuka se uskutečňuje v dělených třídách (skupinách), a to jak v kmenových učebnách, tak i specializovaných jazykových učebnách.

Každému žákovi je garantována výuku rodilým mluvčím alespoň v jednom ročníku.

Mezi další formy a realizace vzdělávacího obsahu patří:

volitelné předměty;

výměnné pobyty se zahraničními školami (v rámci různých projektů);

exkurze do Velké Británie (1krát za 2 roky).

Při výuce jsou systematicky a pravidelně využívány doplňkové prostředky a materiály (slovníky, výukové časopisy, filmy, DVD apod.)

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 4 | 3 | 3 | 4 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

### *Průřezová témata*

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí
    Integrujeme do výuky v 1. - 4. ročníku
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Vzdělávání v Evropě a ve světě
    Integrujeme do výuky v 1. - 4. ročníku.
  - Žijeme v Evropě
    Integrujeme do výuky v 1. - 4. ročníku.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

***1. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Poslech** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porozumí předem připraveným prezentacím spolužáků; je schopen celkově porozumět jednoduchému textu a získat základní informace**<br><br>• **v poslechových cvičeních identifikuje jednotlivé mluvčí, rozezná citové rozpoložení a náladu mluvčích** | fonetika: fonetická transkripce,samohlásky,souhlásky ,dvojhlásky,redukce,intonace,slovní a větný přízvuk,korekce výslovnosti,homofonie<br><br>pravopis: pravopis a výslovnost<br><br>gramatika: pomocná slovesa (be,have,do)<br>časy:přítomný,předpřítomný,minulý,předminulý<br>vyjadřování budoucnosti (going to,will) + přítomný průběhový<br>modalita:have (got) to,can,be allowed to,must,should, slovesné modely (patterns)<br>zájmena:(somebody,anybody,nobody,everybody<br>číslovky základní,řadové,zlomky<br>tvoření slov:sufixy (-or,-ion,-ing,-ive,-ivity)<br>prefixy (-un,-im,-in)<br>skládan í(compounds)<br>počitatelnost<br>některé předložky a spojky<br><br>lexikologie: ustálené kolokace,slovní zásoba k tématům : sport a volný čas,umění a literatura,národy a jejich zvyky,počasí,popis jídla,zvyků ,měst některá frázová slovesa, homofonie<br><br>texty z učebnice, internetu, audionahrávky, porozumění slyšenému textu (dialogický i monologický)<br><br>postoj, názor,stanovisko, emoce, morální postoje a funkce |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **Čtení** | |
| výstupy | učivo |
| • **porozumí hlavním myšlenkám textu s novou slovní zásobou z různých zdrojů: učebnice, návody, internet, časopisy aj.**<br>• **identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace**<br>• **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma**<br>• **využívá logického odhadu významu neznámých slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a zákl. slovotvorných procesů**<br>• **pracuje s překladovými slovníky v podobě tištěné i multimediální dle vlastních preferencí** | gramatika: pomocná slovesa (be,have,do)<br>časy:přítomný,předpřítomný,minulý,předminulý<br>vyjadřování budoucnosti (going to,will) + přítomný průběhový<br>modalita:have (got) to,can,be allowed to,must,should, slovesné modely (patterns)<br>zájmena: somebody,anybody,nobody,everybody<br>číslovky základní,řadové,zlomky,<br>tvoření slov:sufixy (-or,-ion,-ing,-ive,-ivity)<br>prefixy(-un,-im,-in)<br>skládaní (compounds)<br>počitatelnost<br>některé předložky a spojky<br>lexikologie : ustálené kolokace, slovní zásoba k tematům : sport a volný čas,umění a literatura,národy a jejich zvyky,počasí,popis jídla,zvyků ,měst některá frázová slovesa, homofonie<br>postoj názor,stanovisko, emoce, morální postoje a funkce.<br>texty z učebnice/ dialogy, monology/, časopisů, internetu,... |
| **Ústní a písemný projev** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyjádří své myšlenky a překoná jazykové potíže /perifrází, kondenzací /**<br>• **reprodukuje autentické texty**<br>• **přednese souvislý projev na zadané téma s ohledem na jazykovou úroveň posluchačů; připraví si k danému projevu osnovu nebo poznámky v bodech**<br>• **sestaví souvislý text na zadané téma a vyjádří své stanovisko** | fonetika: fonetická transkripce,samohlásky,souhlásky ,dvojhlásky,redukce,intonace,slovní a větný přízvuk,korekce výslovnosti,homofonie<br><br>pravopis: pravopis a výslovnost<br><br>gramatika: pomocná slovesa (be,have,do)<br>časy:přítomný,předpřítomný,minulý,předminulý<br>vyjadřování budoucnosti (going to,will) + přítomný průběhový<br>modalita:have (got)to,can,be allowed to,must,should, slovesné modely (patterns) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **popíše osoby, věci, místa, pracovní postupy, události a zážitky**<br>• **logicky a jasně strukturuje písemný projev různých slohových stylů**<br>• **předloží sled argumentů logicky spojujících myšlenky, poukáže na výhody a nevýhody různých možností**<br>• **vyjádří své myšlenky a názory a zaujme stanoviska**<br>• **při práci s různými typy textů interpretuje myšlenky v nich obsažené** | zájmena:somebody,anybody,nobody,everybody<br>číslovky základní,řadové,zlomky,<br>tvoření slov:sufixy (-or,-ion,-ing,-ive,-ivity)<br>prefixy (-un,-im,-in)<br>skládaní (compounds)<br>počitatelnost<br>některé předložky a spojky<br>psaní velkých písmen<br>lexikologie : ustálené kolokace, slovní zásoba k tématům : sport a volný čas,umění a literatura,národy a jejich zvyky,počasí,popis jídla,zvyků ,měst některá frázová slovesa, homofonie<br><br>oblast veřejná : veřejná oznámení,nápisy, veřejné služby<br><br>oblast pracovní : pracovní události,reklamní materiály,popis práce,některé profese,návody<br><br>oblast vzdělávací: škola a vzdělávání<br><br>oblast osobní : domov, cizí domov,životní styl,recepty,(příležitostně),blízcí lidé,spolupracovníci,sport<br><br>oblast osobnostní : identita,člověk v novém povolání<br><br>oblast společenská : globalizace,příroda,věda,technika ,pokrok<br><br>Kratší písemný projev : fax,napsání krátkého příběhu,emailu,dopisu<br><br>delší písemný projev : popis, argumentační esej<br><br>samostatný ústní projev : vyprávění,popis,prezentace,reprodukce,srovnání |

| **Interaktivní řečové dovednosti** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **s porozuměním přijímá a srozumitelně předává jednoduché informace**<br>• **reaguje v běžných životních situacích** | interakce : neformální rozhovor,telefonický rozhovor,náhodná situace v osobním životě,diskuse,dopis |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **při setkání s anglicky mluvícími cizinci se zapojí do rozhovoru** | |
| **Reálie** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma** | u jednotlivých tematických okruhů srovnáváme skutečnost v naší zemi se situací v anglicky mluvících zemích<br><br>tradice (Vánoce,Velikonoce), rodina, národní zvláštnosti, literatura / Hemingway/, malířství, cestování, problémy<br><br>autentické materiály:aktualizace podle potřeby |

***2. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Poslech** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porozumí předem připraveným prezentacím spolužáků; je schopen celkově porozumět textu a získat různé informace**<br>• **v poslechových cvičeních identifikuje jednotlivé mluvčí; k jednotlivým mluvčím přiřadí jejich názory a stanoviska** | fonetika: slovní a větný přízvuk, výslovnost určitých souhlásek a samohlásek a jejich skupin, vázání slov ve větě, fonetická redukce, fonetický přepis-upevňování<br>pravopis: pravopis a výslovnost<br>gramatika: předpřítomný čas, trpný i činný rod, časová souvětí, podmínková souvětí, modální slovesa a vyjádření pravděpodobnosti - přítomné i minulé, nepřímá otázka, tázací dovětky, souslednost časová, otázka s předložkou na konci, vazba |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | So do I, Neither do I, předložky, vyjádření počitatelnosti podstatných jmen<br><br>lexikologie: frázová slovesa, přídavná jména, složená podstatná jména, ustálená slovní spojení, idiomy, homonyma, homofona, zvukomalebná slova<br><br>texty z učebnice, internetu, audionahrávky<br>informace z médií: audionahrávky, videonahrávky, internet<br><br>postoj názor,stanovisko, emoce, morální postoje a funkce |

| **Čtení** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porozumí hlavním myšlenkám textu s novou slovní zásobou z různých zdrojů: učebnice, návody, internet, časopisy aj.**<br>• **identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace**<br>• **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma**<br>• **využívá logického odhadu významu neznámých slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a zákl. slovotvorných procesů**<br>• **pracuje s překladovými slovníky v podobě tištěné i multimediální dle vlastních preferencí** | fonetika: slovní a větný přízvuk, výslovnost určitých souhlásek a samohlásek a jejich skupin, vázání slov ve větě, fonetická redukce, fonetický přepis-upevňování<br>pravopis: pravopis a výslovnost, pravopisné změny<br><br>gramatika: předpřítomný čas, trpný i činný rod, časová souvětí, podmínková souvětí, modální slovesa a vyjádření pravděpodobnosti - přítomné i minulé, nepřímá otázka, tázací dovětky, souslednost časová, otázka s předložkou na konci, vazba So do I, Neither do I, předložky, vyjádření počitatelnosti podstatných jmen<br><br>lexikologie: frázová slovesa, přídavná jména, složená podstatná jména, ustálená slovní spojení, idiomy, homonyma, homofona, zvukomalebná slova<br><br>postoj názor,stanovisko,emoce, morální postoje a funkce<br><br>texty z učebnice, časopisů, internetu, |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Ústní a písemný projev | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **pohotově vyjádří své myšlenky a překoná jazykové potíže /perifrází, kondenzací /**<br>• **reprodukuje autentické texty**<br>• **přednese souvislý projev na zadané téma s ohledem na jazykovou úroveň posluchačů; připraví si k danému projevu osnovu nebo poznámky v bodech**<br>• **sestaví souvislý text na zadané téma a vyjádří své stanovisko**<br>• **popíše osoby, věci, místa, pracovní postupy, události a zážitky**<br>• **logicky a jasně strukturuje písemný projev různých slohových stylů**<br>• **předloží sled argumentů logicky spojujících myšlenky, poukáže na výhody a nevýhody různých možností**<br>• **vyjádří své myšlenky a názory a zaujme stanoviska**<br>• **při práci s různými typy textů vystihne jejich podstatu a interpretuje myšlenky v nich obsažené** | fonetika: slovní a větný přízvuk, výslovnost určitých souhlásek a samohlásek a jejich skupin, vázání slov ve větě, fonetická redukce, fonetický přepis-upevňování<br>pravopis: pravopis a výslovnost, pravopisné změny<br><br>gramatika: předpřítomný čas, trpný i činný rod, časová souvětí, podmínková souvětí, modální slovesa a vyjádření pravděpodobnosti- přítomné i minulé, nepřímá otázka, tázací dovětky, souslednost časová, otázka s předložkou na konci, vazba So do I, Neither do I, předložky, vyjádření počitatelnosti podstatných jmen<br><br>lexikologie: frázová slovesa, přídavná jména, složená podstatná jména, ustálená slovní spojení, idiomy, homonyma, homofona, zvukomalebná slova<br>oblast veřejná: média, veřejné služby<br><br>oblast pracovní: pracovní události, různé profese,zaměstnání, služby, finance<br><br>oblast vzdělávací: škola a vzdělávání<br><br>oblast osobní: životní události, životní styl, společenské vztahy, koníčky - i netradiční, tradice, kultura, lidské tělo<br><br>oblast osobnostní: identita, charakter<br><br>oblast společenská: příroda<br><br>kratší písemný projev: žádost, inzerát, dopis, pozdrav, přání, blahopřání, vzkaz<br><br>delší písemný projev: vyprávění, podrobný popis, životopis<br><br>samostatný ústní projev: reprodukce textu čteného či slyšeného, úvahy, prezentace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **Interaktivní řečové dovednosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává jednoduché informace**<br>• **reaguje pohotově v běžných životních situacích**<br>• **při setkání s anglicky mluvícími cizinci se zapojí do živé diskuse na různá témata** | interakce: rozhovor, korespondence, strukturovaný pohovor |
| **Reálie** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma** | u jednotlivých tematických okruhů srovnáváme skutečnost v naší zemi se situací v anglicky mluvících zemích |

***3. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Podle povahy úkolu a vlastních možností vyhodnocuje, kdy na práci stačí sám a kdy je potřeba řešit úkol ve spolupráci s ostatními
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Poslech** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porozumí předem připraveným obsahově náročnějším prezentacím spolužáků, televizním a rozhlasovým zprávám, reportážím (BBC) a dokumentárním pořadům; je schopen celkově porozumět textu a získat různé detailní informace**<br>• **v náročnějších poslechových cvičeních identifikuje jednotlivé mluvčí; k jednotlivým mluvčím přiřadí jejich názory a stanoviska** | fonetika: zvuková stránka věty, slovní přízvuk a jeho posuny, dvojhlásky, intonace otázek, fonetická abeceda<br><br>pravopis: pravopis a výslovnost<br><br>gramatika: systém časů – časy prosté a průběhové, aktivní a pasivní, perfekta, čas předpřítomný prostý i průběhový, časy narativní (miinulý prostý a průběhový, předminulý čas), různá vyjádření budoucnosti, otázka a zápor a jejich další funkce, spojovací výrazy v souvětích, záporné prefixy, odvozování<br><br>lexikologie: slova složená, verbální fráze, frázová slovesa, slova s variabilním přízvukem, ustálená větná spojení , jednoduché idiomy<br><br>postoj, názor, stanovisko, emoce, morální postoje a funkce<br><br>texty z učebnice /popisné, informační, umělecké/, internetu, audionahrávky<br><br>informace z médií: audionahrávky, videonahrávky, veřejná hlášení, film, tisk, internet |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **Čtení** | |
| výstupy | učivo |
| • **porozumí hlavním myšlenkám textu s novou slovní zásobou z různých zdrojů: učebnice, návody, internet, časopisy aj.**<br>• **identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace**<br>• **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma**<br>• **využívá logického odhadu významu neznámých slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a zákl. slovotvorných procesů**<br>• **pracuje s překladovými i výkladovými slovníky / International student's edition/, v podobě tištěné i multimediální dle vlastních preferencí**<br>• **čte s porozuměním adaptovanou literaturu ve studovaném jazyce** | gramatika: systém časů – časy prosté a průběhové, aktivní a pasivní, perfekta, čas předpřítomný prostý i průběhový, časy narativní (miinulý prostý a průběhový, předminulý čas), různá vyjádření budoucnosti, otázka a zápor a jejich další funkce, spojovací výrazy v souvětích, záporné prefixy, odvozování<br><br>lexikologie: slova složená, verbální fráze, frázová slovesa, slova s variabilním přízvukem, ustálená větná spojení , jednoduché idiomy<br><br>postoj, názor, stanovisko,emoce, morální postoje a funkce<br><br>texty z učebnice /popisné, informační, umělecké/, časopisů, internetu |
| **Ústní a písemný projev** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyjádří své myšlenky jazykově správně, pohotově, plynule a překoná jazykové potíže /perifrází, kondenzací /**<br>• **reprodukuje autentické texty , včetně textů obsahujících názory, argumenty a diskusi**<br>• **přednese souvislý projev na zadané téma s ohledem na jazykovou úroveň posluchačů; připraví si k danému projevu osnovu nebo poznámky v bodech**<br>• **sestaví souvislý text na zadané téma a vyjádří své stanovisko**<br>• **podrobně popíše osoby, věci, místa, pracovní postupy, události a zážitky** | fonetika: zvuková stránka věty, slovní přízvuk a jeho posuny, dvojhlásky, intonace otázek, fonetická abeceda<br><br>pravopis: pravopis a výslovnost<br><br>gramatika: systém časů – časy prosté a průběhové, aktivní a pasivní, perfekta, čas předpřítomný prostý i průběhový, časy narativní (miinulý prostý a průběhový, předminulý čas), různá vyjádření budoucnosti, otázka a zápor a jejich další funkce, spojovací výrazy v souvětích, záporné prefixy, odvozování<br><br>lexikologie: slova složená, verbální fráze, frázová slovesa, slova s variabilním přízvukem, ustálená větná spojení , jednoduché idiomy |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů**<br>• **předloží sled argumentů logicky spojujících myšlenky, poukáže na výhody a nevýhody různých možností**<br>• **vyjádří a obhájí své myšlenky a názory a zaujme stanoviska vhodnou formou**<br>• **při práci s různými typy textů vystihne jejich podstatu a interpretuje myšlenky v nich obsažené** | oblast veřejná: úřední dopisy, zájem o věci veřejné, veřejné služby<br><br>oblast pracovní: bezpečnost při cestování, reklamní materiály<br><br>oblast vzdělávací: škola a vzdělávání<br><br>oblast osobní: poznávání cizího domova, společenské vztahy v jiných zemích, cizinci žijící v České republice, cestování, netradiční koníčky, netradiční dovolená, nehody, setkávání s přáteli<br><br>oblast osobnostní: plány do budoucna, profesní orientace<br><br>oblast společenská : vliv turismu na životní prostředí, příroda<br><br>kratší písemný projev: žádost o zaměstnání, strukturovaný životopis, úřední dopis, osobní dopis, email, sestavení inzerátu<br><br>delší písemný projev: vypravování<br><br>samostatný ústní projev: vyprávění, prezentace, shrnutí, srovnání, reprodukce textu |
| **Interaktivní řečové dovednosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace**<br>• **reaguje pohotově a gramaticky správně i v méně běžných situacích**<br>• **komunikuje jazykově správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích**<br>• **při setkání s anglicky mluvícími cizinci zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata** | interakce: formální/neformální telefonáty, zahájení a ukončení rozhovoru, formální i neformální rozhovor, diskuse |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Reálie | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma**<br>• **čte s porozuměním adaptovanou literaturu ve studovaném jazyce**<br>• **při setkání s anglicky mluvícími cizinci zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata** | u jednotlivých tematických okruhů srovnáváme skutečnost v naší zemi se situací v anglicky mluvících zemích<br><br>politické a ekonomické postavení ve světě<br><br>stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury<br><br>vztahy s Českou republikou<br><br>literatura,některá významná díla a autoři<br><br>věda, technika, sport, umění, některé významné osobnosti, díla, úspěchy<br><br>život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti: návštěva v rodině, účast na večírku, typická jídla a nápoje<br><br>jazykové zvláštnosti a odlišnosti: hovorová angličtina (vynechávání slov, užívání nadbytečných slov )<br><br>média a jejich účinky na jednotlivce a společnost: působení inzerátů a reklamy, celebrit<br><br>aktuální události a dění většího významu: dle momentální situace<br><br>autentické materiály – tisk, rozhlas, film: BBC´s Radio 4 |

***4. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor
- Vyjadřuje se jako „já“, nikoli „ono se“ nebo „my“, pokud se nejedná o týmovou záležitost

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Nevzdává se možnosti ovlivňovat práci volených zástupců, hledá účinné postupy
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Bere v úvahu jak tradiční pojetí podnikání jako vytváření zisku, tak i formy podnikání, které vedou k prospěchu obecnému, i formy alternativní, podporující např. udržitelnost života
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Podle povahy úkolu a vlastních možností vyhodnocuje, kdy na práci stačí sám a kdy je potřeba řešit úkol ve spolupráci s ostatními
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Poslech** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porozumí předem připraveným obsahově náročným prezentacím spolužáků, televizním a rozhlasovým zprávám a reportážím (BBC), dokumentárním pořadům a filmům; je schopen celkově porozumět textu a získat různé detailní informace**<br>• **v náročnějších poslechových cvičeních identifikuje jednotlivé mluvčí, rozliší formální a neformální styl; k jednotlivým** | fonetika: slovní a větný přízvuk,slovní přízvuk a slovní druh, redukce, skupiny hlásek, němé hlásky, rým a rytmus<br><br>gramatika: modální slovesa, vyjádření pravděpodobnosti, příčestí a participiální vazby, determinanty u podstatných jmen, vyjádření množství, vedlejší věty vztažné, podmínkové, věty přací, vyjádření opakování děje a změny stavu, předložky, spojky, příslovce |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **mluvčím přiřadí jejich názory a stanoviska**<br>• **ve filmu či divadelní hře pochopí motivy chování postav a jejich následky pro vývoj děje, pochopí záměr autora** | lexikologie: ustálené kolokace s jednotlivými slovními druhy, frázová slovesa a od nich odvozená podstatná jména, idiomy, často zaměňovaná slova, synonyma, homonyma, homofona<br><br>postoj, názor,stanovisko, emoce, morální postoje a funkce<br><br>texty z učebnice, internetu, audionahrávky informace z médií<br>televizní, rozhlasové zprávy, reportáže /BBC/, dokumentární pořady, filmy, internet, audionahrávky, videonahrávky |
| **Čtení** | |
| výstupy | učivo |
| • **porozumí hlavním myšlenkám textu s novou slovní zásobou z různých zdrojů: učebnice, návody, internet, časopisy aj.**<br>• **identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace**<br>• **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma. Se získanými informacemi pracuje**<br>• **využívá logického odhadu významu neznámých slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a zákl. slovotvorných procesů**<br>• **pracuje s překladovými i výkladovými slovníky / International student's** | gramatika: modální slovesa, vyjádření pravděpodobnosti, příčestí a participiální vazby, determinanty u podstatných jmen, vyjádření množství, vedlejší věty vztažné, podmínkové, věty přací, vyjádření opakování děje a změny stavu, předložky, spojky, příslovce<br><br>lexikologie: ustálené kolokace s jednotlivými slovními druhy, frázová slovesa a od nich odvozená podstatná jména, idiomy, často zaměňovaná slova, synonyma, homonyma, homofona<br><br>postoj, názor,stanovisko, emoce, morální postoje a funkce |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **edition/, v podobě tištěné i multimediální dle vlastních preferencí**<br>• **čte s porozuměním vybranou literaturu ve studovaném jazyce** | texty z učebnice, časopisů, internetu,literární texty |

| **Ústní a písemný projev** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vyjádří své myšlenky jazykově správně, stylisticky vhodně, pohotově, plynule a překoná jazykové potíže /perifrází, kondenzací /**<br>• **reprodukuje autentické texty , včetně textů obsahujících názory, argumenty a diskusi**<br>• **přednese souvislý projev na zadané téma s ohledem na jazykovou úroveň posluchačů. Připraví si k danému projevu osnovu nebo poznámky v bodech**<br>• **sestaví souvislý text na zadané téma a vyjádří své stanovisko**<br>• **podrobně popíše osoby, věci, místa, pracovní postupy, události a zážitky**<br>• **logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů**<br>• **předloží sled argumentů logicky spojujících myšlenky, poukáže na výhody a nevýhody různých možností s využitím bohaté slovní zásoby**<br>• **orientuje se ve výkladových slovnících při zpracování písemného projevu na neznámé téma**<br>• **vyjádří a obhájí své myšlenky a názory a zaujme stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou** | fonetika: další rozvoj a upevňování výslovnostních návyků /slovní a větný přízvuk,slovní přízvuk a slovní druh, redukce, skupiny hlásek, němé hlásky, rým a rytmus/<br><br>gramatika: modální slovesa, vyjádření pravděpodobnosti, příčestí a participiální vazby, determinanty u podstatných jmen, vyjádření množství, vedlejší věty vztažné, podmínkové, věty přací, vyjádření opakování děje a změny stavu, předložky, spojky, příslovce<br><br>lexikologie: ustálené kolokace s jednotlivými slovními druhy, frázová slovesa a od nich odvozená podstatná jména, idiomy, často zaměňovaná slova, synonyma, homonyma, homofona<br><br>oblast veřejná: média, veřejné služby, hlavní politické strany a orgány, média<br><br>oblast pracovní: pracovní smlouva, průmysl, zemědělství, státní správa, veřejné instituce, služby,finance, nakupování<br><br>oblast vzdělávací: škola a vzdělávání<br><br>oblast osobní:vztahy mezi lidmi, blízcí lidé, manželství, domov, rodina, tradice, kultura, životní styl,koníčky, záliby, prázdniny, lidské tělo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **při práci s různými typy textů vystihne jejich podstatu a interpretuje myšlenky v nich obsažené** | oblast osobnostní: plány do budoucna, profesní orientace, vnímání sebe sama<br><br>oblast společenská: příroda, věda a technika, životní prostředí, ekologie, globální problémy<br><br>delší písemný projev: úvaha, podrobný životopis, charakteristika, argumentační esej<br><br>samostatný ústní projev: úvaha, prezentace.<br><br>reprodukce textu čteného či slyšeného |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Člověk a životní prostředí**<br>- **Žijeme v Evropě**<br>- **Vzdělávání v Evropě a ve světě** | |
| **Interaktivní řečové dovednosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace**<br>• **reaguje spontánně, pohotově a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů**<br>• **komunikuje plynule a jazykově správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích**<br>• **při setkání s anglicky mluvícími cizinci zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se i odbornějších zájmů;shrne, kam diskuse dospěla** | interakce<br>neformální rozhovor, náhodné setkání, telefonní hovor, jednání ve veřejných institucích, diskuse |
| **Reálie** | |
| výstupy | učivo |
| • **porozumí předem připraveným obsahově náročným prezentacím spolužáků, televizním a rozhlasovým zprávám a reportážím (BBC), dokumentárním pořadům a filmům; je** | REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA<br>- politické a ekonomické postavení ve světě<br>- stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury<br>- vztahy s Českou republikou |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **schopen celkově porozumět textu a získat různé detailní informace**<br>• **vyhledá, prostuduje a utřídí informace z různých zdrojů (učebnice, internet, časopis, publikace) na konkrétní téma. Se získanými informacemi pracuje**<br>• **čte s porozuměním vybranou literaturu ve studovaném jazyce**<br>• **při setkání s anglicky mluvícími cizinci zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se i odbornějších zájmů;shrne, kam diskuse dospěla** | - literatura, významná díla a autoři<br>- věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy<br>- život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti<br>- jazykové zvláštnosti a odlišnosti<br>- média a jejich účinky na jednotlivce a společnost<br>- aktuální události a dění většího významu<br>- autentické materiály – tisk, rozhlas, film<br>u jednotlivých tématických okruhů srovnáváme skutečnost v naší zemi se situací v anglicky mluvících zemích |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.4. Německý jazyk*

Předmět Německý jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

V rámci předmětu Německý jazyk má žák možnost volby mezi cílovou úrovní B1 (začátečníci) a B2 (pokročilí).

Předmět má časovou dotaci 3 vyučovací hodiny týdně po dobu 4 let.

Výuka probíhá ve skupinách, a to jak v běžných třídách, tak i v učebnách speciálně uzpůsobených potřebám výuky cizích jazyků.

Výuka je prohlubována zahraničními exkurzemi do německy mluvících zemí, přípravou a realizací konverzačních soutěží.

Studium může vést k dosažení jazykového certifikátu.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) |
| Dotace skupiny | 3 | 3 | 3 | 3 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů

***1. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů

- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika - slovní přízvuk, intonace; základní intonační vzorce – oznamovací a tázací věta, zaokrouhlení samohlásek, dvojhlásky, zavřené e/o, Ich-/Ach-Laut, výslovnost „ng“, přídech a napjatost<br>pravopis - pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky<br>gramatika - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, základní vyjádření přítomnosti a budoucnosti<br>lexikologie - osvojení primární slovní zásoby (přibližně 600 slov) |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** | postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí<br>emoce - zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv<br>morální postoje a funkce - omluva, žádost o odpuštění<br>kratší písemný projev - pozdrav, přání, pozvání, krátká inzerce |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty<br>samostatný ústní projev - popis, srovnání, vyprávění, oznámení<br>interakce - neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, telefon |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního i psaného projevu na známé téma v rámci probraného učiva**<br>• **sestaví ústně i písemně jednoduchý text na dané téma**<br>• **jednoduše popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby, restaurace, jídelníček, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci, výuka<br>oblast osobní - společenské vztahy: rodina, přátelé, příbuzní; bydlení a vybavení interiérů<br>oblast osobnostní - koníčky |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledává informace z různých zdrojů** | geografické zařazení a stručný popis - názvy států a národností<br>významné události z historie, významné osobnosti - vybrané slavné osobnosti a jejich úspěchy |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***2. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika - odlišná realizace přízvučných a nepřízvučných slabik; intonační vzorec rozkazovací věty, slovní přízvuk minulých příčestí<br>pravopis - interpunkce, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti a gramatiky<br>gramatika - pravidelné/nepravidelné tvary slovních druhů, základní vyjádření minulosti, slova složená a sousloví, souřadné souvětí |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | lexikologie - osvojení další slovní zásoby (přibližně 600 slov) + složené předložky a ustálená slovní spojení |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí a citové zabarvení**<br>• **reaguje adekvátně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů** | postoj, názor, stanovisko - svolení, prosba, zdvořilostní obraty, zákaz, příkaz, nutnost, potřeba<br>emoce - překvapení, lhostejnost, strach<br>morální postoje a funkce - pochvala, lítost<br>kratší písemný projev - vzkaz, blahopřání, odpověď, jednoduchý formální dopis<br>delší písemný projev - stručný popis<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty popisné a informační<br>samostatný ústní projev - popis, srovnání, krátké vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu<br>interakce - formální i neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, internet |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby; divadlo, kino, restaurace, jídelníčky, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese, jednoduchý popis práce<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - sport a zábava, život na venkově a ve městě, dovolená, vztahy v rodině<br>oblast osobnostní - koníčky, zájmy<br>oblast společenská - aktivity v přírodě a druhy sportů |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** | geografické zařazení a stručný popis - známé turistické destinace, orientace v německém městě<br>kultura, umění a sport, známé osobnosti ze světa vědy a literatury |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***3. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozumí autentickému ústnímu projevu a psanému textu i na méně běžné téma**<br>• **identifikuje strukturu složitějšího textu a rozliší hlavní informace** | fonetika - intonace složitějších větných celků; výslovnost dvojhlásek u kompozit<br>pravopis - upevňování osvojených pravidel německého pravopisu<br>gramatika - synonyma a antonyma, různé typy vedlejších vět, supletivnost, řízení, shoda<br>lexikologie - osvojení další slovní zásoby (přibližně 600 slov) + slovesné vazby, tvoření slov |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **vyjádří gramaticky správně své názory na běžná témata každodenního života písemnou i ústní formou** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek<br>emoce - údiv, obava, vděčnost, sympatie<br>morální postoje a funkce - pokárání, přiznání<br>kratší písemný projev - osobní dopis<br>delší písemný projev - popis<br>čtený či slyšený text - texty popisné a informační |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse, strukturovaný pohovor<br>informace z médií - tisk, internet, film, telefon (sms) |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **sestaví ústně i písemně náročnější souvislý text na dané téma** | oblast veřejná - veřejná doprava, jízdní řády, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - život na venkově a ve městě, svátky, dovolená, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí<br>oblast společenská - kultura, sport a volnočasové aktivity |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | geografické zařazení a stručný popis - Berlín a Vídeň (stručná charakteristika)<br>významné události z historie, významné osobnosti - vybrané slavné osobnosti a jejich úspěchy<br>životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou - stravovací návyky, zvyky, módní trendy v odívání a ostatních oblastech kultury |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální

- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Nevzdává se možnosti ovlivňovat práci volených zástupců, hledá účinné postupy
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>FORMA:<br>● orientuje se v gramatické struktuře věty<br>● identifikuje základní větné členy<br><br>OBSAH:<br>● chápe členění textu do jednotlivých odstavců – identifikuje úvod, jádro sdělení, závěr<br>● odlišuje hlavní informace od méně podstatných<br>● umí rozeznat důležité detaily | fonetika - intonace složitějších větných celků; výslovnost dvojhlásek u kompozit<br>pravopis - upevňování osvojených pravidel německého pravopisu<br>gramatika - trpný rod, transformace z činného do trpného rodu; konverze; nepravidelné tvary slovních druhů – rozšíření učiva<br>lexikologie - osvojení další slovní zásoby (přibližně 700 slov) + přísloví, rčení, specifické obraty |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu**<br>Žák odvozuje význam neznámých slov na základě: kontextu, známé slovní zásoby, poznatků o slovotvorbě a znalostí jiných cizích jazyků<br>• **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení**<br>Žák aktivně používá různé strategie čtení:<br>● zběžné orientační čtení<br>(získává základní představy o tématu a základních řešených otázkách)<br>● informativní (cíleně vyhledává určité informace bez ohledu na detaily)<br><br>Žák nahlas čte neznámý souvislý text se správnou výslovností a intonací.<br>• **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů**<br>Žák využívá různé typy slovníků:<br>● překladový<br>● výkladový<br>● internetový.<br><br>Žák samostatně vyhledává a zpracovává cizojazyčné materiály z různých zdrojů (internet, časopisy apod.). | |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma**<br>POSLECH/ČTENÍ:<br>Žák při vyslechnutí/přečtení autentického projevu/textu<br>● globálně rozumí obsahu sdělení<br>● pochopí téma<br>● pochopí hlavní myšlenku.<br>• **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy**<br>Žák | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek; konfrontrace různých hledisek<br>emoce - vyjadřování modality (zdvořilá výzva, předpoklad, záměr)<br>morální postoje a funkce - výtka a pochybnost<br>kratší písemný projev - žádost, inzerát<br>delší písemný projev - příběh, úvaha<br>čtený či slyšený text - texty popisné a umělecké<br>samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| ● identifikuje v mluveném projevu jednotlivé mluvčí – podle zabarvení hlasu a tempa řeči<br>● rozliší různé názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba)<br>● rozliší různá citová zabarvení (libost, nelibost, zájem/nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach)<br>● vnímá základní rozdíl mezi spisovnou a hovorovou řečí. | informace z médií - tisk, rozhlas, TV, film, internet |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>Žák svými slovy vyjadřuje obsah přečteného nebo vyslechnutého autentického textu a vystihuje jeho hlavní myšlenku (sdělení, vyprávění, popis, text s kombinovanými prvky); správně reaguje na dotazy vztahující se k textu. | |
| • **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma**<br>Žák vytváří středně dlouhý písemný text na běžné či známé téma.<br><br>Rozlišuje a vědomě volí jazykové a stylové prostředky adekvátní typu textu.<br><br>Text splňuje obsahové a formální náležitosti odpovídající jeho charakteru – tj. je vhodně organizován a logicky uspořádán. | |
| • **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek**<br>Žák sestavuje ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma. Myšlenky a informace mají logickou návaznost - jsou propojeny vhodnými spojovacími výrazy. | |
| • **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| Žák ústně i písemně shrnuje, zobecňuje a sděluje běžné, obsahově jednoduché informace.<br>• **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života**<br>V krátkém a jednoduchém projevu na běžná konverzační témata žák gramaticky správně, srozumitelně a souvisle vyjadřuje a obhajuje svůj názor, reaguje na stanoviska jiných účastníků komunikace – jak ústně, tak i písemně.<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků**<br>Žák komunikuje:<br>● foneticky a gramaticky správně<br>● s využitím osvojené slovní zásoby<br>● s jistou mírou sebedůvěry.<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích**<br>V předvídatelných každodenních situacích se žák – i s menšími obtížemi – zapojuje do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma. Zahajuje, vede a ukončuje dialog. | |

| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>Žák pohotově vyjádřuje svůj názor na běžné téma v ústní i písemné podobě.<br><br>Jeho formulace jsou:<br>● srozumitelné<br>● odpovídající řečové situaci<br>● výstižné<br>● gramaticky správné. | oblast veřejná - běžné události, zdravotní služby<br>oblast pracovní - obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - studium v zahraničí, diskuse<br>oblast osobní - život mimo domov, rodina a její společenské vztahy, svátky, tradice, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**<br>Žák souvisle popisuje situace z každodenního života a činnosti s nimi související (své okolí, zájmy, společenské události apod.).<br>• **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů**<br>V reakci na každodenní situace žák cíleně používá vhodné výrazy a frazeologismy. | oblast společenská - kultura, tradice, přírodní prostředí, média, problémy současného světa |

průřezová témata

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**

**Reálie zemí studovaného jazyka**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma**<br>Při zpracování méně běžného tématu žák samostatně používá překladové slovníky (klasické i internetové) – orientuje se ve slovníkových heslech a z nabídky vybírá nejvhodnější výrazy.<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích**<br>V předvídatelných každodenních situacích se žák – i s menšími obtížemi – zapojuje do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma. Zahajuje, vede a ukončuje dialog. | geografické zařazení a stručný popis - SRN, alpské země, významná města německy mluvících zemí<br>významné události z historie, významné osobnosti - moderní historie SRN, moderní historie Rakouska a Švýcarska, významní představitelé literatury, dějin, umění, hudby, filozofie, vědy v německy mluvících zemích<br>životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou - tradice, zvyky a životní styl v ČR a v Německu<br>kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy:<br>- osobnosti německého, rakouského a švýcarského sportu a umění, význačné kulturní a sportovní události<br>- specifika a trendy současného německého jazyka |

průřezová témata

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.5. Ruský jazyk*

Předmět vychází z obsahu vzdělávacího oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je realizací vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

Žák dosáhne cílové úrovně B1.

Předmět Ruský jazyk má časovou dotaci 3 vyučovací hodiny týdně po dobu 4 let.

Výuka probíhá ve skupinách (dělené třídy), a to jak v běžných třídách, tak i v učebnách speciálně uzpůsobených potřebám výuky cizích jazyků.

Výuka je prohlubována výměnnými programy, zahraničními exkurzemi, přípravou a realizací konverzačních soutěží, spoluprací s kulturními institucemi.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) |
| Dotace skupiny | 3 | 3 | 3 | 3 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů

***1. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů

- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika:<br>I. Teoretické, ale zejména praktické osvojení suprasegmentálních prvků fonetického systému ruštiny :<br>1/ dynamika a rytmus ruského slova<br>- místo, charakter a funkce ruského slovního přízvuku ve srovnání<br>s českým<br>- redukce samohlásek v nepřízvučném postavení<br>2/ melodie ruské věty<br>- intonace oznamovací věty, doplňovací a zjišťovací otázky, rozkazovací věty, intonační vyjádření emocionálních odstínů<br><br>II. Praktické osvojení segmentálních prvků fonetického systému ruštiny :<br>výslovnost<br>- labializovaných samohlásek v přízvučném postavení<br>- párových měkkých a tvrdých souhlásek<br>- nepárových tvrdých a měkkých souhlásek<br>- zakončení zvratných sloves<br>- adjektivních koncovek<br>- předložkových spojení typu : в этом, из Америки, с Иваном |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | grafická stránka jazyka a pravopis:<br><br>I/ Grafická stránka jazyka<br>1.Osvojení grafické soustavy ruského jazyka<br>2. Základní vztahy mezi hláskami a písmeny<br>- grafické vyjádření měkkosti a tvrdosti párových souhlásek<br>- grafické vyjádření hlásky „j“<br>II/ Pravopis<br>- pravopis slabik ги, ки, хи,<br>- užití samohláskových písmen po ж, ш, ч, щ, ц<br>- pravopis částice не u sloves<br>- pravopis měkkého znaku ve 2. osobě sg.sloves<br>- pravopis tvaru minulého času v mn. čísle<br>- užití velkých písmen v názvech států<br>- pravopis jmen příslušníků národů a obyvatelů měst<br>- psaní čárky před spojkami а, как, как и<br>- psaní čárky v souvětí ( základní poučení )<br>- psaní spojovníku ve výrazech typu : по-русски<br>- psaní pomlčky ve větách typu : Мама – врач.<br>- psaní zdvojených písmen u přejatých slov ( podle lexikálního učiva )<br><br>gramatika:<br><br>I. TVAROSLOVÍ<br><br>A/ Slovesa<br>1. Časování sloves v přítomném čase :<br>- slovesa 1. a 2. časování<br>- slovesa s příponou –ова, -ева<br>- časování zvratných sloves<br>- zvratná a nezvratná slovesa odlišná od češtiny<br>- časování sloves se změnou kmenové souhlásky<br>- časování vybraných neproduktivních sloves :<br>быть, взять, ехать, жить, идти, мочь, хотеть<br>2. Budoucí čas sloves<br>3. Minulý čas sloves |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | - nepravidelné tvary minulého času – pouze lexikálně<br>- vykání<br>4. Slovesa pohybu – pouze lexikálně<br><br>B/ Podstatná jména<br>1. rod ( v porovnání s češtinou ) – pouze lexikálně<br>- přechylování ( v porovnání s češtinou ) – pouze lexikálně<br>2. číslo ( v porovnání s češtinou lexikálně)<br><br>3. Skloňování<br>- základní typy skloňování v mužském, ženském a středním rodě v jednotném čísle<br>- skloňování substantiv m. r. typu : дедушка, дядя<br>- nesklonná substantiva (lexikálně)<br><br>C/ Zájmena<br>Skloňování<br>- osobní<br>- tázací a vztažná - кто, что<br><br>D/ Číslovky<br>1.Základní – pouze v základním tvaru<br>- ve spojení s podstatnými jmény<br>2. Řadové - v základním tvaru<br>3. Vyjádření data<br>- typ : Какое сегодня число ?<br><br>E/ Příslovce<br>1. Tvoření – pouze lexikálně<br>2. Záporná typu : никгде, никуда<br><br>F/ Předložky<br>- vazby s předložkou через<br>Ostatní předložky v rámci slovní zásoby<br><br>II. SKLADBA<br>1. Vyjádření českého slovesa „být“ / „nebýt“ ve významu nacházet se, existovat a ve sponovém významu<br>2. Vyjádření českého slovesa „mít“ / „nemít“<br>3. Slovesné vazby odlišné od češtiny :<br>- работать кем, интересоваться чем, увлекаться чем, учить что, учиться чему, |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | играть на чем, играть во что, смотреть что, готовиться к чему<br>Ostatní slovesné vazby odlišné od češtiny – pouze v rámci slovní zásoby<br>4. Ostatní odchylné vazby<br>- отметка, работа, тетрадь по чему<br><br>lexikologie :<br><br>Žák si produktivně osvojí slovní zásobu v rozsahu přibližně 500 slovních jednotek. Dále rozumí ústním projevům a psaným textům obsahujícím i neznámé prvky, jejichž význam lze odhadnout z kontextu.<br>V rámci probírané slovní zásoby si osvojí rusko-česká homonyma.<br>Naučí se pracovat s překladovým slovníkem. |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** | postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí<br>emoce - zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv<br>morální postoje a funkce - omluva, žádost o odpuštění, lítost<br>kratší písemný projev - vzkaz, pozvání, krátký inzerát, krátký osobní dopis<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty<br>samostatný ústní projev - oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce -jednoduchý neformální rozhovor, jednoduchá osobní korespondence<br>informace z médií - videonahrávky, telefon |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního i psaného projevu na známé téma v rámci probraného učiva**<br>• **sestaví ústně i písemně jednoduchý text na dané téma**<br>• **jednoduše popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** | oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci, výuka, jazykové kursy<br>oblast osobní - rodina, přátelé, příbuzní<br>oblast osobnostní - koníčky a zájmy<br>oblast společenská - divadlo, kino, lístky, programy, diskotéka |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledává informace z různých zdrojů** | kultura, umění, některé známé osobnosti : informativně - Velké divadlo, Malé divadlo, MCHAT, Divadlo Na Tagance, Vl.Vysockij, B. Okudžava, A. Sacharov, významné filmy N. Michalkova a A. Tarkovského<br>další reálie :školy v Rusku |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***2. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů

- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika:<br><br>Teoretické, ale zejména praktické osvojení suprasegmentálních prvků fonetického systému ruštiny :<br>- intonace a rytmus souvětí a nadvětných celků<br><br>pravopis:<br>- psaní měkkého znaku pro vyjádření příslušnosti k morfologickým kategoriím<br>- infinitiv typu : помочь<br>- psaní čárky u volně připojených výrazů typu : по-моему, конечно,<br>кажется, по моему мнению atd.<br>- psaní čárky před spojkami v souvětí ( podle gramatického učiva )<br><br>gramatika:<br><br>I. TVAROSLOVÍ |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | A/ Slovesa<br>Časování sloves : идти, ехать, мочь, взять, искать, спросить<br><br>B/ Podstatná jména<br>1. rod ( v porovnání s češtinou ) – pouze lexikálně<br>- přechylování ( v porovnání s češtinou ) – pouze lexikálně<br>2. číslo ( v porovnání s češtinou lexikálně)<br>3. Skloňování<br>- skloňování podstatných jmen typu место, здание<br>- skloňování podstatných jmen všech probraných typů v množném čísle<br>- životnost – 4. pád pl. neživotných a životných substantiv<br>- 7. pád ruských mužských a ženských příjmení<br>- nesklonná podstatná jména<br><br>C/ Přídavná jména<br>Skloňování<br>- tvrdých typů, měkkých typů, zpodstatnělých adjektiv<br>- rozdíly v měkkosti a tvrdosti adjektiv v ruštině a v češtině<br><br>D/ Zájmena<br>Skloňování<br>- vztažná - какой, который<br><br>E/ Číslovky<br>1. Vyjádření data a letopočtu<br>- typ : Когда это было ?<br>- typ . В каком году ?<br>2. Vyjádření přibližnosti<br>3. Určování hodin<br>4. Psaní data v dopise<br><br>F/ Příslovce<br>Tvoření – pouze lexikálně<br><br>G/ Předložky<br>- vazby s předložkami после, по, для<br>Ostatní předložky v rámci slovní zásoby<br><br>II. SKLADBA |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | 1. Vyjádření českého slovesa „mít“ / „nemít“<br>- typu : У меня есть деньги. / У меня нет денег.<br>- typu : Что мне еще купить ?<br>2. Vyjádření nutnosti, možnosti, nemožnosti, potřebnosti<br>3. Slovesné vazby odlišné od češtiny :<br>- смотреть что, готовиться к чему, ждать кого, что, понимать кого, что<br>Ostatní slovesné vazby odlišné od češtiny – pouze v rámci slovní zásoby<br>4. Ostatní odchylné vazby<br>- похож на кого<br><br>Souvětí<br>Spojky :<br>- потому что, поэтому<br>Ostatní spojky v rámci lexikálního učiva.<br><br>lexikologie :<br><br>Žák si produktivně osvojí další slovní zásobu v rozsahu přibližně 500 slovních jednotek. Dále rozumí ústním projevům a psaným textům obsahujícím i neznámé prvky, jejichž význam lze odhadnout z kontextu.<br>V rámci ovládání slovní zásoby žák chápe nejfrekventovanější způsoby odvozování, skládání, zkracování a přejímání slov.<br>Dále získá základní poznatky o významové stránce jazyka (mnohoznačnost slov, synonyma, antonyma, česko – ruská homonyma).<br>Pracuje s překladovými slovníky. |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí a citové zabarvení** | postoj, názor, stanovisko<br>- možnost,nemožnost, nutnost, potřeba<br>emoce - libost, nelibost<br>morální postoje a funkce -omluva, lítost<br>kratší písemný projev - pozdrav, odpověď |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **reaguje adekvátně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů** | delší písemný projev - stručný popis a jednoduchá charakteristika<br>čtený či slyšený text - texty popisné a informační<br>samostatný ústní projev - popis, srovnání, krátké vyprávění<br>interakce - neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, internet |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** | oblast veřejná -služby, obchody, nákupní střediska, zboží<br>oblast pracovní - nákup a prodej<br>oblast osobní - zevnějšek, charakter člověka<br>oblast osobnostní - koníčky, zájmy,<br>oblast společenská - cestování, rysy národního charakteru, příroda, počasí |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** | místa : Moskva, Sankt-Peterburg, Praha<br>kultura, umění, některé známé osobnosti : informativně - Treťjakovská galerie, Muzeum výtvarného umění A.S. Puškina, Ermitáž, Andrej Rubljov, V. Serov, I. Levitan, I.S. Turgeněv, A.S. Puškin, M. J. Lermontov |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***3. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozumí autentickému ústnímu projevu a psanému textu i na méně běžné téma**<br>• **identifikuje strukturu složitějšího textu a rozliší hlavní informace** | fontetika:<br>- intonace a rytmus souvětí a nadvětných celků<br><br>pravopis :<br>- psaní měkkého znaku u substantiv typu тетрадь<br>- psaní měkkého znaku ve tvarech rozkazovacího způsobu typu намажь !<br>- psaní čárky u přechodníkových vazeb a vazeb s přídavnými jmény slovesnými<br>- pravopis zdvojených souhlásek u přídavných jmen slovesných<br><br>gramatika :<br>I. Tvarosloví<br>A/ Slovesa<br>- časovaání slovesa давать a sloves odvozených, slovesa понять, сдать,есть, открыть, петь, пить<br>- podmiňovací způsob, použití ли, если, если бы<br>- rozkazovací způsob, rozkazovací způsob pro 1. osobu mn. čísla<br>- přechodníky<br>- příčestí a přídavná jména slovesná minulá trpná<br>- vyjadřování pasiva<br><br>B/ Podstatná jména<br>- skloňování podst. jmen typu тетрадь<br>- skloňování podstatných jmen брат a друг v množném čísle<br>- skloňování podstatných jmen мать, дочь<br>- 6. p.jednotného čísla mužského rodu s koncovkou - y<br><br>C/ Přídavná jména<br>- 2. stupeň přídavných jmen a příslovcí<br>- 3. stupeň přídavných jmen ( opisný způsob ) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | D/Zájmena<br>- neurčitá zájmena a příslovce<br>- zájmena этот, тот<br>- skloňování přivlastňovacích zájmen<br><br>E/ Číslovky<br>- číslovky 100 - 1000, milion, miliarda<br>- letopočet<br><br>F/ Spojky<br>- spojka чтобы, věty s touto spojkou<br><br>II. Skladba:<br>- slovesné vazby odlišné od češtiny : участвовать в чем, благодарить кого за что, вспоминать о ком, о чем, кого, что, радоваться чему, переводить с чего на что, владеть чем, обмениваться чем, учитывать что, жениться на ком, выйти замуж за кого<br>- vazby s infinitivem<br>- další odlišné vazby - поздравление с чем, экзамен по чему<br>- věty se slovy нужен, нужна, нужно, нужны<br>- věty se slovesem являться<br><br>lexikologie :<br><br>Žák si produktivně osvojí další slovní zásobu v rozsahu přibližně 500 slovních jednotek. Dále rozumí ústním projevům a psaným textům obsahujícím i neznámé prvky, jejichž význam lze odhadnout z kontextu.<br>V rámci ovládání slovní zásoby žák chápe nejfrekventovanější způsoby odvozování, skládání, zkracování a přejímání slov.<br>V rámci osvojované slovní zásoby získává základní poznatky o významové stránce jazyka ( mnohoznačnost slov, synonyma, antonyma, česko – ruská homonyma ).<br>Učí se pracovat s překladovými, výkladovými a internetovými slovníky. |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **vyjádří gramaticky správně své názory na běžná témata každodenního života písemnou i ústní formou** | postoj, názor, stanovisko -prosba, příkaz, zákaz, prezentace složitějších názorů a stanovisek<br>emoce - obava, vděčnost, sympatie<br>morální postoje a funkce - pokárání, přiznání<br>kratší písemný projev - osobní dopis<br>delší písemný projev - stručný životopis, popis<br>čtený či slyšený text - texty popisné a informační, adaptované umělecké texty<br>samostatný ústní projev - popis, krátké vyprávění<br>interakce - diskuse, tlumočení jednoduchých rozhovorů<br>informace z médií - tisk, internet, film, telefon (sms) |

**Tematické okruhy a komunikační situace**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **sestaví ústně i písemně náročnější souvislý text na dané téma**<br>• **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | oblast veřejná - reestaurace, hotely, jídelníček, běžné události, letáky, oznámení<br>oblast pracovní - jednoduchý návod a popis práce, jednoduché recepty<br>oblast vzdělávací - významné školní události a dny, studium cizích jazyků<br>oblast osobní - bydlení, život na venkově a ve městě, svátky, domov přátel<br>oblast osobnostní - názory na blízké okolí a postoj k němuí<br>oblast společenská - příroda, životní prostředí, sport, cestování |

průřezová témata

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**

**Reálie zemí studovaného jazyka**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | geografie: časová pásma, rozloha země, Transsibiřská magistrála, Sibiř, nerostné bohatství |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | významné události : čs. legie v Rusku, stalinismus<br><br>životní styl a tradice : svátky ( Vánoce, Velikonoce, Nový rok, Den vítězství ), gregoriánský a juliánský kalendář, pití čaje, rozdílné pojímání času a vzdáleností<br><br>kultura, umění, známé osobnosti : A. Solženicyn, F. M. Dostojevskij, N. V. Gogol, Č. Ajtmatov, A. P. Čechov, M. V. Lomonosov, I. P. Pavlov, K. E. Ciolkovskij, S. P. Koroljov<br><br>literární díla : četba adaptovaných lit. textů - А.П. Чехов . "Дорогие уроки", Л. С. Петрушевская : "Нина Комарова" |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Nevzdává se možnosti ovlivňovat práci volených zástupců, hledá účinné postupy
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu**<br>• **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení**<br>• **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů**<br>• **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů**<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** | pravopis :<br><br>- psaní zdvojených písmen u přejatých slov ( podle lexikálního učiva )<br>- psaní čárek před spojkami v souvětí ( podle gramatického učiva )<br>- psaní čárek ve vazbách s přídavnými jmény slovesnými<br><br>gramatika :<br><br>I. Tvarosloví<br>A/ Slovesa<br>- vyjadřování různých významů českého slovesa "mít" ( doplnění a shrnutí )<br>- přídavná jména slovesná činná přítomná a minulá a trpná přítomná<br>- slovesný vid, vidové dvojice<br><br>B/ Podstatná jména<br>- 1. pád podstatných jmen mužského rodu se zakončením na -á/-я<br>- podstatná jména s kmenem na -ж,-ш,-ч,-щ,-ц<br><br>C/ Přídavná jména<br>- jmenné tvary přídavných jmen<br>- jednoduché tvary 3. stupně přídavných jmen<br><br>D/ Zájmena<br>- skloňování záporných zájmen никто, ничто, никакой<br><br>E/ Předložky<br>- předložkové vazby s 2. pádem против кого, чего<br>- předložky между, среди<br><br>II. Skladba . |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | - slovesné vazby odlišné od češtiny - болеть чем, болеть за кого, заботиться о ком, о чем, считать кого кем, что чем, поздравлять кого с чем, желать кому чего, стремиться к чему, привыкнуть к чему<br>- další vazby: впечатление от чего<br>- věty typu : Мне есть кому писать. Мне некому писать.<br>- větný a členský zápor<br><br>lexikologie :<br>Žák si produktivně osvojí slovní zásobu v rozsahu přibližně 500 slovních jednotek. Dále rozumí ústním projevům a psaným textům obsahujícím i neznámé prvky, jejichž význam lze odhadnout z kontextu.<br>V rámci ovládání slovní zásoby žák chápe nejfrekventovanější způsoby odvozování, skládání, zkracování a přejímání slov.<br>Dále získává základní poznatky o významové stránce jazyka ( mnohoznačnost slov, synonyma, antonyma, česko – ruská homonyma ).<br>Pracuje s překladovými, výkladovými a internetovými slovníky. |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma**<br>• **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy**<br>• **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek; konfrontrace různých hledisek<br>emoce - vyjadřování modality (zdvořilá výzva, rada, předpoklad, záměr)<br>morální postoje a funkce - výtka a pochybnost<br>kratší písemný projev - blahopřání, přání,<br>delší písemný projev - příběh, úvaha<br>čtený či slyšený text - texty popisné, reklamní texty, vizitky, pozvánky; adaptované texty umělecké<br>samostatný ústní projev - reprodukce textu, popis, vyprávění<br>interakce - diskuse<br>informace z médií - tisk, rozhlas, TV, film, internet |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace**<br>• **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života**<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | |

| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**<br>• **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** | oblast veřejná - veřejná doprava, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - studium v zahraničí<br>oblast osobní - svátky, tradice, mezilidské vztahy, lidé s postižením<br>oblast osobnostní - vztah k blízkému okolí i k problémům současnosti<br>oblast společenská - kultura, tradice, sport, přírodní prostředí, média, problémy současného světa |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | geografie : nad mapou Ruské federace ( rozloha, hranice, obyvatelstvo, podneebí, pohoří, řeky, jezera, moře, nerostné bohatství ) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | významné události z historie : pokřesťanštění Rusi, Petr I., napoleonské války, občanská válka ( čs. legie v Rusku ), politické represe, vznik RF<br><br>životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou : rozdíly v životě ruské a české rodiny, život v metropolích<br><br>kultura, umění, sport : architektura Sankt-Peterburgu, "ruský styl" v architektuře, významní ruští sportovci současnosti<br>literární díla : literární čtení z díla M. A. Bulgakova ( "Записки юного врача" )<br><br>další reálie : Česká republika - rozloha, hranice, podnebí, řeky, hory, obyvatelstvo, menšiny, politický systém, památky na seznamu UNESCO, významní Češi, naše město, Praha |

průřezová témata

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.1.6. Španělský jazyk*

Předmět vychází z obsahu vzdělávacího oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Odpovídá obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.

Žák dosáhne cílové úrovně B1.

Předmět má časovou dotaci 3 vyučovací hodiny týdně po dobu 4 let.

Výuka probíhá ve skupinách, a to jak v běžných třídách, tak i v učebnách speciálně uzpůsobených potřebám výuky cizích jazyků. Žákům je garantována výuka rodilým mluvčím 1 hodiny týdně alespoň v jednom ročníku

Výuka je prohlubována zahraničními exkurzemi, přípravou a realizací konverzačních soutěží, spoluprací s kulturními institucemi.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Další cizí jazyk) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Další cizí jazyk) |
| Dotace skupiny | 3 | 3 | 2 | 3 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů

***1. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní

Kompetence k řešení problémů

- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | fonetika:<br><br>výslovnost samohlásek a souhlásek, přízvuk, vázání, intonace<br>grafická stránka a pravopis: grafické značení přízvuku, grafické značení tázacích a zvolacích vět<br><br>gramatika:<br><br>I. Tvarosloví<br><br>Podstatná jména<br>Rod podstatných jmen, tvoření množného čísla podstatných jmen, člen určitý, člen neurčitý.<br><br>Přídavná jména<br>Rod přídavných jmen, tvoření množného čísla přídavných jmen.<br><br>Zájmena<br>Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací zájmeno este, esta, nepřízvučné tvary osobních zájmen pro předmět přímý a nepřímý. |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | Číslovky<br>Základní (1-1000), řadové (1.-10.).<br><br>Slovesa<br>Časování pravidelných sloves 1. – 3. konjugace v ind. préz., časování některých nepravidelných sloves v ind. préz., rozdíl v užití ser a estar, rozdíl v užití hay a está(n), kladný rozkaz. způsob pravidelných a vybraných nepravidelných sloves, časování zvratných sloves.<br><br>Příslovce<br>Příslovce místa (pouze lexikálně).<br><br>Předložky<br>Užití předložek de, en, a, con, předložky místa.<br><br>II. Skladba<br>Vazba tener + que + infinitiv, vazba estar + gerundium, slovesný zápor.<br><br>lexikologie:<br><br>Žák si produktivně osvojí slovní zásobu rozsahu cca 500 slovních jednotek z oblastí vztahujících se ke každodenní realitě. |
| **Komunikační funkce a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** | postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas, prosba, odmítnutí<br>emoce - zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv<br>morální postoje a funkce - omluva, žádost o odpuštění<br>kratší písemný projev - pozdrav, přání, pozvání, krátká inzerce<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty<br>samostatný ústní projev - popis, srovnání, vyprávění, oznámení<br>interakce - neformální rozhovor, korespondence |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | informace z médií - audio a videonahrávky, telefon |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního i psaného projevu na známé téma v rámci probraného učiva**<br>• **sestaví ústně i písemně jednoduchý text na dané téma**<br>• **jednoduše popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby, restaurace, jídelníček, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci, výuka<br>oblast osobní - společenské vztahy: rodina, přátelé, příbuzní; bydlení a vybavení interiérů<br>oblast osobnostní - koníčky |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledává informace z různých zdrojů** | geografické zařazení a stručný popis: stručné představení Španělska a zemí Latinské Ameriky, Madrid<br><br>životní styl a tradice v porovnání s ČR: rozdíly v životě české a španělské rodiny,<br>tradiční svátky ve Španělsku a Lat. Americe<br><br>kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy: herci, sportovci… (s přihlédnutím k aktuálnímu zájmu a dění) |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***2. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Kompetence k řešení problémů
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** | gramatika:<br><br>I. Tvarosloví<br><br>Přídavná jména<br>Stupňování přídavných jmen, přídavná jména bueno, malo.<br><br>Zájmena<br>Postavení osobních nepřízvučných a zvratných zájmen, postavení nepřízvučných |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | a zvratných zájmen, přivlastňovací zájmena samostatná, ukazovací zájmena, neurčitá a záporná zájmena.<br><br>Slovesa<br>Složený minulý čas, jednoduchý minulý čas pravidelných a některých nepravidelných sloves, rozdíl v užití složeného a jednoduchého minulého času, imperfektum pravidelných a nepravidelných sloves, rozdíl v užití jednoduchého minulého času a imperfekta, estar pro vyjádření stavu, další rozdíly v užití ser a estar.<br><br>Příslovce<br>Příslovce vyjadřující množství, příslovce vymezující čas (jak dlouho, jak často).<br><br>Předložky<br>Další užití para, con, en a de.<br><br>II. Skladba<br>Vazba hay que + inf., vazba para + inf., vazba ir+inf. Postavení nepřízvučných zájmen osobních ve větě, podmínkové věty reálné<br><br>lexikologie:<br><br>Žák si produktivně osvojí slovní zásobu v rozsahu 500 slovních jednotek, ovládá výrazy týkající se sportu, počasí, zdraví. |
| **Komunikační funkce jazyka a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí a citové zabarvení**<br>• **reaguje adekvátně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů** | postoj, názor, stanovisko - svolení, prosba, zdvořilostní obraty, zákaz, příkaz, nutnost, potřeba<br>emoce - překvapení, lhostejnost, strach<br>morální postoje a funkce - pochvala, lítost<br>kratší písemný projev - vzkaz, blahopřání, odpověď, jednoduchý formální dopis<br>delší písemný projev - stručný popis<br>čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty popisné a informační |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | samostatný ústní projev - popis, srovnání, krátké vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu<br>interakce - formální i neformální rozhovor, korespondence<br>informace z médií - audio a videonahrávky, internet |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** | oblast veřejná - obchody, trhy, zboží, služby; divadlo, kino, restaurace, jídelníčky, orientace ve městě<br>oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese, jednoduchý popis práce<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - sport a zábava, život na venkově a ve městě, dovolená, vztahy v rodině<br>oblast osobnostní - koníčky, zájmy<br>oblast společenská - aktivity v přírodě a druhy sportů |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** | geografické zařazení a stručný popis: další informace o vybraných zemích Latinské Ameriky (Mexiko),<br>další informace o autonomních oblastech Španělska (Andalusie),<br>podnebí Latinské Ameriky<br><br>kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy: hudba Latinské Ameriky, základní informace o významných malířích |
| průřezová témata | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

**MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:
- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí**

***3. ročník - dotace: 3, volitelný (Volitelný předmět 1): 2***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí

Kompetence k podnikavosti
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozumí autentickému ústnímu projevu a psanému textu i na méně běžné téma**<br>• **identifikuje strukturu složitějšího textu a rozliší hlavní informace** | gramatika:<br><br>I. Tvarosloví<br><br>Slovesa<br>Složený, jednoduchý minulý čas, jednoduchý budoucí čas, subjunktiv přítomného času,kladný a záporný imperativ, jednoduchý podmiňovací způsob, plusquamperfektum, další rozdíly v užití ser a estar.<br><br>II. Skladba<br>Vazba estaba + gerundio, vazba llevar + gerundio, subjunktiv ve vedlejších větách se spojkou que, nepřímá řeč, souslednost časová.<br><br>lexikologie:<br><br>Žák si osvojí slovní zásobu v rozsahu cca 500 slovních jednotek, ovládá výrazy týkající se gastronomie, cestování, trávení volného času. |
| **Komunikační funkce a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek<br>emoce - údiv, obava, vděčnost, sympatie<br>morální postoje a funkce - pokárání, přiznání |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vyjádří gramaticky správně své názory na běžná témata každodenního života písemnou i ústní formou** | kratší písemný projev - osobní dopis<br>delší písemný projev - popis<br>čtený či slyšený text - texty popisné a informační<br>samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse, strukturovaný pohovor<br>informace z médií - tisk, internet, film, telefon (sms) |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **sestaví ústně i písemně náročnější souvislý text na dané téma** | oblast veřejná - veřejná doprava, jízdní řády, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - škola, předměty, učitelé a žáci; vybavení školy, výuka<br>oblast osobní - život na venkově a ve městě, svátky, dovolená, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí<br>oblast společenská - kultura, sport a volnočasové aktivity |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** | geografické zařazení a stručný popis: podrobnější informace o Španělsku a zemích Latinské Ameriky<br><br>kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy: herci, sportovci… (s přihlédnutím k aktuálnímu zájmu a dění) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | ukázky významných literárních děl: četba adaptovaných textů |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |

***4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk): 3***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Rozlišuje správně různé typy komunikačních situací (podle toho, kdo komunikuje, s jakým záměrem a v jakém kontextu...) a sám komunikuje a jedná adekvátně okolnostem
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Nevzdává se možnosti ovlivňovat práci volených zástupců, hledá účinné postupy
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Jazykové prostředky a funkce** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** | gramatika:<br><br>I. Tvarosloví<br><br>Přídavná jména |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu**<br>• **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení**<br>• **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** | Nepravidelné stupňování přídavných jmen, superlativ absolutní.<br><br>Zájmena<br>Tázací zájmena qué/ cuál (rozdíl v užití).<br><br>Slovesa<br>Složený budoucí čas, další užití subjunktivu přítomného času, subjunktiv složeného minulého času, subjunktiv imperfekta.<br><br>II. Skladba<br>Vedlejší věty časové, věty vztažné.<br><br>lexikologie:<br><br>Žák si produktivně osvojí slovní zásobu v rozsahu cca 500 jednotek, v rámci ovládání slovní zásoby chápe nejfrekventovanější způsoby odvozování, skládání, zkracování a přejímání slov, používá synonyma, pracuje s různými druhy slovníků. |
| **Komunikační funkce a typy textů** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma**<br>• **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace**<br>• **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy**<br>• **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata**<br>• **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** | postoj, názor, stanovisko - prezentace složitějších názorů a stanovisek; konfrontrace různých hledisek<br>emoce - vyjadřování modality (zdvořilá výzva, předpoklad, záměr)<br>morální postoje a funkce - výtka a pochybnost<br>kratší písemný projev - žádost, inzerát<br>delší písemný projev - příběh, úvaha<br>čtený či slyšený text - texty popisné a umělecké<br>samostatný ústní projev - jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu<br>interakce - diskuse, strukturovaný pohovor<br>informace z médií - tisk, rozhlas, TV, film, internet |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek**<br>• **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace**<br>• **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života**<br>• **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | |
| **Tematické okruhy a komunikační situace** | |
| výstupy | učivo |
| • **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**<br>• **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**<br>• **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** | oblast veřejná - veřejná doprava, jízdní řády, ubytování, běžné události, zdravotní služby; vyplňování formulářů<br>oblast pracovní - běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa<br>oblast vzdělávací - významné školní dny a události, diskuse<br>oblast osobní - bydlení - život na venkově a ve městě, svátky, tradice, dovolená, mezilidské vztahy<br>oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí<br>oblast společenská - kultura, tradice, sport, přírodní prostředí, média, problémy současného světa |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |
| **Reálie zemí studovaného jazyka** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma**<br>• **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** | geografické zařazení a stručný popis: podrobnější informace o Španělsku a zemích Latinské Ameriky<br><br>životní styl a tradice: stravovací zvyklosti ve Španělsku a Latinské Americe<br><br>kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy: sledování vybraných děl španělské kinematografie<br><br>ukázky významných literárních děl: četba adaptovaných textů |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Ovládnutí požadovaného matematického aparátu, elementy matematického myšlení, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy jsou prostředkem pro nové hlubší poznání a předpokladem dalšího studia. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy pěstují myšlenkovou ukázněnost, napomáhají žákům k prožitku celistvosti.

Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci s cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v pěstování schopnosti aplikace. Matematika přispívá k tomu, aby žáci byli schopni hodnotit správnost postupu při odvozování tvrzení a odhalovat klamné závěry.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v ekonomii, technice, ale i ve společenských vědách), že je ovlivňována vnějšími podněty (například z oblasti přírodních věd) a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky. Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním na základě poznávání jejich charakteristických vlastností;

- určování, zařazování a využívání pojmů, k analýze a zobecňování jejich vlastností;

- vytváření zásoby matematických pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh a k využívání osvojeného matematického aparátu;

- analyzování problému a vytváření plánu řešení, k volbě správného postupu při řešení úloh a problémů, k vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;

- práci s matematickými modely, k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby;

- rozvoji logického myšlení a úsudku, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu, k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů;

- pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva a k aplikaci matematických poznatků v dalších vzdělávacích oblastech;

- přesnému vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, k porozumění matematickým termínům, symbolice a matematickému textu;

- zdůvodňování matematických postupů, k obhajobě vlastního postupu;

- rozvíjení dovednosti pracovat s různými reprezentacemi;

- užívání kalkulátoru a moderních technologií k efektivnímu řešení úloh a k prezentaci výsledků;


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (k činnostem, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematických modelů, k poznávání mezí jejich použití, k vědomí, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro více situací a jedna situace může být vyjádřena různými modely);

- rozvíjení geometrického vidění a prostorové představivosti;

- pochopení matematiky jako součásti kulturního dědictví a nezaměnitelného způsobu uchopování světa.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.2.1. Matematika*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a obsahu vzdělávacího oboru Matematika v Rámcovém vzdělávacím programu.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v technice, ale i ve společenských vědách, zejména v ekonomii), že je ovlivňována vnějšími podněty (například z oblasti přírodních věd) a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky. Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Matematika je profilovým předmětem (má vytvořit předpoklady pro pochopení logických souvislostí a vybudovat aparát použitelný v dalších předmětech):

• vychází z tradice studia zaměřeného na matematiku;

• vyučuje se ve všech čtyřech ročnících;

• v prvním a druhém ročníku je podporován zájem o rozšíření učiva nabídkou nepovinného předmětu matematika;

• od třetího ročníku mají žáci možnost rozšířit studium prostřednictvím volitelného předmětu Seminář a cvičení z matematiky;

• škola poskytuje možnost přípravy ke státní maturitní zkoušce z matematiky - vyšší úroveň;

• škola podporuje účast žáků v matematických soutěžích;

• žáci mají možnost zapojit se do tvorby zadání Korespondenčního semináře GJKT pro žáky ZŠ, jenž je podporován finančními prostředky z grantu Královéhradeckého kraje;

• statistika je jednou z oblastí, která může být využita ve všech předmětech (zejména při tvorbě seminárních prací).

V 1., 2. a ve 4. ročníku jsou předmětu Matematika věnovány 4 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně; z toho v každém ročníku je určena 1 hodina na cvičení; třída je rozdělena na dvě oddělení, v nichž probíhá výuka samostatně.

Žáci se mají možnost zapojit do celoročního projektu Korespondenčního semináře (KSM GJKT) doplněného o týmovou soutěž MATBOJ (žáci školy vytvářejí a hodnotí úlohy a zajišťují průběh a podílejí se na organizaci soutěže a pořádání závěrečného semináře pro žáky základních škol)a zúčastnit se ve své kategorii mezinárodní soutěže MATEMATICKÝ KLOKAN.

Do výuky tohoto předmětu není přímo zařazeno žádné průřezové téma, kterému by byl věnován celý tematický celek nebo vyučovací hodina. Matematika však pomáhá alespoň částečně realizovat některá průřezová témata - zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací stragie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 4 | 4 | 3 | 4 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Dotace skupiny | | | | |

***1. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné, a přitom znovu zvažuje výchozí předpoklady
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Nespokojí se pokaždé jen s přesně zadaným úkolem, ale uvažuje, jak by se dal úkol vyřešit efektivněji, lépe apod.
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Reflektuje svou zkušenost s činnostmi podobnými budoucí profesi, o kterou má zájem, a vyhodnocuje, jak dalece se pro něj profese hodí a nakolik on se hodí pro ni
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí pro dosažení cíle hledat různé cesty a rozhodnout se pro některou z nich; v průběhu řešení úkolů dokáže svůj postup přehodnotit a zvolit jiný
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Základní poznatky** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky** | číselné obory<br>množiny<br>základní poučení o výrocích |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **užívá správně logické spojky a kvantifikátory**<br>• **rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty**<br>• **rozliší správný a nesprávný úsudek**<br>• **vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení**<br>• **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému**<br>• **užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel**<br>• **operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty**<br>• **provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy**<br>• **odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor**<br>• **upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu**<br>• **rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic** | základní typy důkazů<br>elementární teorie čísel<br>mocniny s přirozeným a celým mocnitelem<br>mnohočleny<br>lomené výrazy<br>algebraické výrazy |

| **Rovnice a nerovnice** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému**<br>• **operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty**<br>• **provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy**<br>• **odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor** | lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy<br>lineární rovnice a nerovnice s více neznámými a jejich soustavy<br>kvadratické rovnice a nerovnice<br>rovnice a nerovnice s jednou neznámou ,které lze převést na kvadratické a lineární<br>rovnice a nerovnice s parametry |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu**<br>• **rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic**<br>• **řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení**<br>• **rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy**<br>• **geometricky interpretuje číselné a algebraické vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav**<br>• **analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav** | |

| **Planimetrie 1** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému**<br>• **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině , na základě vlastností třídí útvary**<br>• **využívá náčrt při řešení rovinného problému**<br>• **v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly**<br>• **řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu** | rovinné útvary<br>úhly v kružnici<br>Euklidovy věty<br>konstrukční úlohy<br>konstrukce na základě výpočtu<br>zobrazení v rovině - shodná (úvod) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **řeší planimetrické problémy motivované praxí** | |
| **Statistika** | |
| výstupy | učivo |
| • **diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení**<br>• **volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)**<br>• **reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám** | statistický soubor, jednotka, znak, rozdělení četností, jeho grafické znázornění, charakteristiky polohy a variability (průměr, modus , medián, směrodatná odchylka) |

***2. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné, a přitom znovu zvažuje výchozí předpoklady
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Nespokojí se pokaždé jen s přesně zadaným úkolem, ale uvažuje, jak by se dal úkol vyřešit efektivněji, lépe apod.
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Reflektuje svou zkušenost s činnostmi podobnými budoucí profesi, o kterou má zájem, a vyhodnocuje, jak dalece se pro něj profese hodí a nakolik on se hodí pro ni
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí pro dosažení cíle hledat různé cesty a rozhodnout se pro některou z nich; v průběhu řešení úkolů dokáže svůj postup přehodnotit a zvolit jiný
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Planimetrie 2** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému**<br>• **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary**<br>• **využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému**<br>• **řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných a podobných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu** | zobrazení v rovině - shodná - dokončení,podobná - stejnolehlost |
| **Funkce** | |
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu**<br>• **geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav**<br>• **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti**<br>• **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí** | funkce – vlastnosti,<br>lineární , kvadratická, mocninné;<br>řešení rovnic a nerovnic; mocniny a odmocniny<br>goniometrie, trigonometrie,<br>logaritmické a exponenciální funkce, rovnice, nerovnice<br>vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů**<br>• **aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi**<br>• **modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí**<br>• **řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích** | |

| **Stereometrie 1** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému**<br>• **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary**<br>• **určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky**<br>• **využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému**<br>• **zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles**<br>• **řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných a podobných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu** | úvod - tělesa,volné rovnoběžné promítání<br>polohové a metrické vlastnosti |

***3. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné, a přitom znovu zvažuje výchozí předpoklady
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Nespokojí se pokaždé jen s přesně zadaným úkolem, ale uvažuje, jak by se dal úkol vyřešit efektivněji, lépe apod.
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Reflektuje svou zkušenost s činnostmi podobnými budoucí profesi, o kterou má zájem, a vyhodnocuje, jak dalece se pro něj profese hodí a nakolik on se hodí pro ni
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí pro dosažení cíle hledat různé cesty a rozhodnout se pro některou z nich; v průběhu řešení úkolů dokáže svůj postup přehodnotit a zvolit jiný
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Stereometrie 2** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary**<br>• **řeší stereometrické problémy motivované praxí** | dokončení stereometrie - metrické úlohy, tělesa, objemy a povrchy |
| **Analytická geometrie** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary**<br>• **určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky**<br>• **užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů)**<br>• **řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině**<br>• **využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření**<br>• **z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce**<br>• **řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky** | souřadnice v rovině a prostoru,souřadnice středu úsečky,vzdálenost dvou bodů<br>vektory a operace s nimi<br>analytická geometrie v rovině - vyjádření přímky,vzájemná poloha přímek<br>analytická geometrie v prostoru - vyjádření lineárních útvarů a jejich vzájemná poloha<br>kuželosečky a jejich vzájemná poloha s přímkou<br>kulová plocha |
| **Diferenciální a integrální počet 1** | |
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí**<br>lokální extrémy<br>• **užívá věty o limitách a derivacích funkcí k jejich výpočtům** | spojitost funkce,limita funkce<br>derivace funkce<br>průběh funkce |

***4. ročník - dotace: 4, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné, a přitom znovu zvažuje výchozí předpoklady
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Nespokojí se pokaždé jen s přesně zadaným úkolem, ale uvažuje, jak by se dal úkol vyřešit efektivněji, lépe apod.
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Reflektuje svou zkušenost s činnostmi podobnými budoucí profesi, o kterou má zájem, a vyhodnocuje, jak dalece se pro něj profese hodí a nakolik on se hodí pro ni
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí pro dosažení cíle hledat různé cesty a rozhodnout se pro některou z nich; v průběhu řešení úkolů dokáže svůj postup přehodnotit a zvolit jiný
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Diferenciální a integrální počet 2** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky**<br>• **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti**<br>• **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností**<br>• **řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech** | užití derivací,<br>integrální počet<br>primitivní funkce<br>určitý integrál<br>užití integrálního počtu |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **užívá diferenciální a integrální počet k řešení úloh** | |
| **Posloupnosti a řady** | |
| výstupy | učivo |
| • **vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení**<br>• **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností**<br>• **modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí**<br>• **interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice**<br>• **řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech** | posloupnosti a jejich vlastnosti<br>aritmetické a geometrické posloupnosti<br>limity posloupností a nekonečné řady |
| **Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika** | |
| výstupy | učivo |
| • **vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení**<br>• **řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)**<br>• **využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly**<br>• **diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení**<br>• **volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)**<br>• **reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám** | kombinatorika - základní kombinatorická pravidla , variace,permutace,kombinace bez i s opakováním<br>pravděpodobnost<br>statistika |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Komplexní čísla | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **ovládá operace s komplexními čísly,řeší algebraické rovnice v oboru komplexních čísel** | zavedení a základní vlastnosti komplexních čísel<br>algebraický a goniometrický tvar<br>základní operace s komplexními čísly (sčítání, násobení, dělení, umocňování)<br>geometrické zobrazení komplexních čísel<br>řešení rovnic v oboru komplexních čísel |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.3. Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Informatika a informační a komunikační technologie (dále jen Informatika a ICT) na gymnáziu navazuje na oblast ICT v základním vzdělávání zaměřenou na zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti, tj. na dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití digitálních technologií.

Oblast Informatika a ICT na gymnáziu prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací a přispět tak ke transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti ICT vyžaduje od žáka flexibilitu při přizpůsobování se inovovaným verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

V rámci oblasti Informatika a ICT se žák seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, který studuje výpočetní a informační procesy z hlediska používaného hardwaru i softwaru, a s jejím postavením v moderním světě. Cílem je zpřístupnit žákům základní pojmy a metody informatiky, napomáhat rozvoji abstraktního, systémového myšlení, podporovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky, smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů. Žák se seznámí se základními principy fungování prostředků ICT a soustředí se na pochopení podstaty a průběhu informačních procesů, algoritmického přístupu k řešení úloh a významu informačních systémů ve společnosti.

V souvislosti s pronikáním poznatků informačních a počítačových věd do různých oblastí lidské činnosti a se specifickým využitím ICT v různých oborech je vhodné zapojit do výuky i inteligentní, interaktivní výukové prostředky, modelování přírodních, technických a sociálních procesů a situací posilujících motivaci k učení. Tím se zvyšuje pravděpodobnost uplatnění absolventů gymnázia v dalším vzdělávání a na trhu práce.

Vzdělávací oblast Informatika a ICT vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy, vytváří žákovi prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních i skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáků, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění zásadám ovládání a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh;

- porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;

- uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh;


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech;

- tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci;

- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní, republikové a mezinárodní;

- využívání informačních a komunikačních technologií (on-line vzdělávání, spolupráce na zahraničních projektech) k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti;

- využití možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu;

- uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka;

- získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních;

- respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd;

- poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.3.1. Informatika a výpočetní technika*

Předmět Informatika a výpočetní technika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie RVP G IKT.

Výuka předmětu je zařazena do prvních dvou ročníků čtyřletého studia s dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 17 studentů, každý student pracuje samostatně u počítače v specializovaných učebnách výpočetní techniky či multimediální učebně.

Všichni žáci mají možnost zvolit si výuku předmětu buď v českém, nebo anglickém jazyce. Po absolvování dvouleté výuky by měli být schopni složit zkoušku ECDL.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:
- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Média a mediální produkce
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
  - Sociální komunikace
  - Spolupráce a soutěž

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Předvídá, jaká omezení svobody nebo bezpečnosti pro jeho vlastní osobu může znamenat, když je omezována svoboda a bezpečnost druhých
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Základy práce s počítačem** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **chápe důležitou roli ICT prostředků v praxi, ve výzkumu atd. a orientuje se v možnostech jejího nasazení**<br>• **zná etické a bezpečnostní požadavky, dodržuje zákon na ochranu osobnosti a na ochranu autorských práv** | základní pojmy informačních technologií<br>historie výpočetní techniky<br>BOZP<br>IT a společnost |
| **Hardware** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje funkce jednotlivých komponent hardware a zná principy jejich fungování; ovládá strukturu a funkce operačních systémů; ovládá a využívá možností počítačových sítí**<br>• **systematicky organizuje ukládání a zálohování dat, ovládá technické principy paměť. medií a volí nejvhodnější způsob jejich ochrany** | struktura a princip funkce PC<br>základní součásti PC<br>typy počítačů dle jejich využití v praxi<br>typy externích zařízení<br>počítačové sítě |
| **Software** | |
| výstupy | učivo |
| • **systematicky organizuje ukládání a zálohování dat, ovládá technické principy paměť. medií a volí nejvhodnější způsob jejich ochrany**<br>• **zná etické a bezpečnostní požadavky, dodržuje zákon na ochranu osobnosti a na ochranu autorských práv** | rozdělení software<br>operační systémy<br>práce s OS<br>autorská práva, licenční podmínky, legislativní podmínky<br>ochrana dat |
| **Informační sítě** | |
| výstupy | učivo |
| • **aktivně používá dostupné služby informačních sítí ve všech oblastech; umí vyhledávat informace, komunikovat, vzdělávat se, kooperovat; orientuje se v softwaru, který tyto činnosti umožňuje**<br>• **má přehled o dostupných vzdělávacích a informačních portálech, požívá encyklopedie, výukové programy a rozlišuje jejich typy a způsoby práce s nimi**<br>• **analyzuje informaci, umí posoudit aktuálnost, věrohodnost; pozná** | typy informačních sítí<br>přenos informací<br>práce v síti<br>internet<br>informace<br>vyhledávání informací<br>komunikační software |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **nerelevantní informace; soustřeďuje se na používání osvědčených informačních zdrojů** | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Média a mediální produkce**<br>- **Sociální komunikace** | |
| **Textový editor** | |
| výstupy | učivo |
| • **zná etické a bezpečnostní požadavky, dodržuje zákon na ochranu osobnosti a na ochranu autorských práv**<br>• **zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu** | typografie<br>zásady pro tvorbu textu<br>práce s textovým editorem<br>formáty textových dokumentů<br>využití TK v praxi a v jiných předmětech |
| **Tabulkový kalkulátor I** | |
| výstupy | učivo |
| • **zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu** | práce s tabulkovým kalkulátorem<br>- vkládání, editace, formátování dat<br>- jednoduché vytváření grafu |

***2. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná, zda jsou hypotézy ověřitelné
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu
- Zvolí optimální styl a jazykové prostředky podle toho, jakého účinku na čtenáře chce dosáhnout

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Tabulkový kalkulátor II** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **ovládá principy algoritmického přístupu a aplikuje ho při řešení problémů** | adresace buněk<br>třídění informace<br>pokročilé funkce TK |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | využití TK v praxi a v jiných předmětech |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |
| **Grafický editor** | |
| výstupy | učivo |
| • **vytváří prezentace,jednoduché www stránky, ovládá pravidla efektivní prezentace a umí pracovat s technickými prezentačními prostředky** | základní pojmy a principy počítačové grafiky<br>rastrová grafika<br>vektorová grafika |
| **Prezentace** | |
| výstupy | učivo |
| • **vytváří prezentace,jednoduché www stránky, ovládá pravidla efektivní prezentace a umí pracovat s technickými prezentačními prostředky**<br>• **aktivně využívá a ovládá prostředky ICT tak, že jsou běžnou součástí jeho života, zvládá terminologii této oblasti** | základní pravidla tvorby prezentace<br>prezentační software |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**<br>- **Sociální komunikace**<br>- **Spolupráce a soutěž** | |
| **Databáze** | |
| výstupy | učivo |
| • **aktivně využívá a ovládá prostředky ICT tak, že jsou běžnou součástí jeho života, zvládá terminologii této oblasti** | základy práce s databází |
| **Algoritmizace** | |
| výstupy | učivo |
| • **ovládá principy algoritmického přístupu a aplikuje ho při řešení problémů**<br>• **aktivně využívá a ovládá prostředky ICT tak, že jsou běžnou součástí jeho života, zvládá terminologii této oblasti** | základní pojmy<br>metody a formy zápisu<br>základní typy algoritmů<br>řešení problémů pomocí algoritmů |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.4. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovědní poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjí je a učí žáky zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání mládeže. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovědní základ, Dějepis a Geografie. Vzdělávací obsah oboru Geografie je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a k orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života;

- chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, k vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích;

- chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami;

- rozvíjení prostorové představivosti o historických a soudobých jevech, k vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů;

- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku;

- zvládání základů společenskovědní analýzy a historické kritiky, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti;

- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou i současnou zkušenost lidstva; chápání nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti;


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů; rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti;

- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu; uplatňování partnerských přístupů při spolupráci;

- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovědním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů;

- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.4.1. Dějepis*

Vyučovací předmět Dějepis vychází z obsahu vzdělávacího oboru RVP G Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Předmět rozvíjí faktografické znalosti světových a českých dějin, které si žák osvojil na základní škole.Těžiště dějepisného vyučování především spočívá v pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů, nikoli v množství osvojených faktů.

Učí žáky především získávat a třídit informace, kriticky k nim přistupovat, logicky správně a věcně argumentovat a aplikovat jak fakta, tak získané schopnosti a dovednosti do praxe a běžného života.

Rozvíjí tedy především kompetence k řešení problémů a občanské kompetence.

Výuka dějepisu je uspořádána chronologicky. Poskytuje základní orientaci v čase i geografickém prostoru. Stává se základem pro celoživotní vzdělávání.

Žák se v průběhu výuky seznamuje s komplikovaným procesem, v jehož průběhu se historicky konstituovaly hodnoty evropské občanské společnosti a parlamentní demokracie; porovnává je se systémy jiných společností, uvědomuje si pluralitu světa, zvažuje své hodnoty a postoje.

Předmět tedy integruje vybrané tematické okruhy průřezových témat z RVP G: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Dějepis se vyučuje v klasických učebnách i specializovaných pracovnách společenských věd ve všech ročnících; v prvním a druhém ročníku je jedna hodina týdně vyučována v oddělených skupinách maximálně po 17 žácích. Ve čtvrtém ročníku se předmět vyučuje pouze v prvním pololetí. Týdenní hodinová dotace činí v 1. a 3. ročníku 2 hodiny, ve druhém ročníku 3 hodiny a v prvním pololetí 4. ročníku 2 hodiny.

Doplňkovými formami jsou projekty (odborná dílna Kutná Hora - středověké město, výchovně-vzdělávací semináře na téma holocaustu a boj proti totalitám, odborné exkurze, návštěvy výstav, muzeí, knihoven, archivů a dalších kulturně-historických a vzdělávacích institucí). Předmět zaštituje (ve spolupráci s předměty Český jazyk a literatura a Základy společenských věd) projekt Zážitkový a vzdělávací historický kurs (zaměřený proti komunistické totalitě).

Žákům je umožněno zapojit se do řady soutěží (individuálních i kolektivních), posílit svůj zájem především o moderní historii výběrem z několika volitelných předmětů ve 3. a 4. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 3 | 2 | 1 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Účinky mediální produkce a vliv médií
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Globalizační a rozvojové procesy

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Uspořádá přehledně získané informace

Kompetence k řešení problémů
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově

Kompetence sociální a personální
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Úvod do studia historie | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí základní znaky historického poznání a jeho odlišnosti od jiných typů poznání**<br>• **dokáže rozpoznat rozdíly mezi dvěma interpretacemi historické události**<br>• **vysvětlí základní metody a postupy historikovy práce (heuristika, interpretace, syntéza)**<br>• **na základě historického pramene dokáže konstatovat historický fakt a odlišit ho od interpretace**<br>• **vysvětlí postupy alespoň 3 pomocných věd historických** | úvod do studia dějepisu<br>historie jako věda, základní znaky a specifika historického poznání<br>fáze historikovi práce<br>nauka o pramenech<br>základy PVH |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Sociální komunikace**<br>dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet:<br>vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání);rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými);<br>respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností);<br>přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace);<br>pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace);<br>tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);<br>účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné<br>způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací).<br>- **Spolupráce a soutěž**<br>Jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními | |
| **Pravěk** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší základní antropogenetické typy podle jejich charakteristických znaků**<br>• **popíše změny způsobu života a vztahu k přírodě v paleolitu a mezolitu** | co je pravěk a archeologie<br>vznik a vývoj člověka<br>pravěk v Evropě a na našem území<br>starší a střední doba kamenná<br>mladší doba kamenná |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí pojem archeologická kultura, uvede 3 znaky a odliší pojem arch. kultura od jiných pojmů označujících další etnicity**<br>• **posoudí význam přechodu člověka k produktivnímu způsobu života; charakterizuje materiální a duchovní kulturu prvních zemědělců**<br>• **charakterizuje, časově a prostorově vymezí základní etapy pravěké společnosti dle kritérií: chronologie, použití materiálu, kulturně-společenský vývoj**<br>• **podle základních znaků určí a časově zařadí zvolené archeologické kultury a „pravěké národy“ na našem území** | pozdní doba kamenná<br>doba bronzová<br>doba železná<br>doba římská - na našem území a ve střední a východní Evropě<br>stěhování národů |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Spolupráce a soutěž**
Sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů)

**Starověk**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **vyjmenuje a rozezná základní znaky, které odlišují pravěkou společnost od starověké; vymezí základní civilizační okruhy starověkého světa a uvede jeho charakteristické znaky; pochopí vznik a šíření křesťanství; porozumí základům křesťanského učení; orientuje se ve vztahu křesťanství a státu a v proměnách tohoto vztahu**<br>• **rozezná charakteristické rysy judaismu, porozumí procesu vzniku diaspory**<br>• **vyjmenuje a zařadí velké východní filozoficko-náboženské systémy (buddhismus, hinduismus, konfucianismus)**<br>• **popíše typy starověkých států (chrámové a palácové hospodářství městských států, orientální despocie, řecká polis a jejich formy, římská** | úvod do starověku<br>hlavní znaky starověku<br>hlavní civilizační okruhy<br>starověký přední Východ<br>Indie a Čína ve starověku<br>starověké Řecko a Řím |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **republika a císařství); porovná, jak stát plní základní funkce; zhodnotí postavení člověka v despocii, polis, římské republice a císařství; vysvětlí proměny stratifikace společnosti; vybere určující události a významné osobnosti a svůj výběr obhájí** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Globalizační a rozvojové procesy**
internacionalizace světového hospodářství – národní státy, nadnárodní společnosti, globální trh a spotřeba; globální ekonomická nerovnost – nerovnoměrnost v rozložení a rozvoji světového hospodářství, centra a periferie výroby a spotřeby; koncentrace hospodářské a politické moci globalizace a kulturní změny:

**Raný středověk**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti**<br>• **definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích**<br>• **charakterizuje základní rysy vývoje na našem území**<br>• **vymezí specifika islámské oblasti** | stěhování národů a proměny Evropy v raném středověku<br>barbarizace a romanizace<br>hospodářské a společenské změny v Evropě v průběhu středověku<br>formování nových státních útvarů<br>Byzanc a její kulturně-náboženský okruh<br>stěhování Slovanů a formování státních útvarů ve střední Evropě<br>počátky českého státu<br>vznik islámu a arabská expanze |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**

***2. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Uspořádá přehledně získané informace


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Řídí (moderuje) diskusi
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově

Kompetence sociální a personální
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí si rozvrhnout svou práci a řešení úkolů tak, aby dosáhl cíle, a přitom ho řešení úkolu nestálo neúměrně času a sil

| **Středověk** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí problematiku vztahu církevní a světské moci od 10. do 15. století; vybere a porovná společné a odlišné rysy tohoto vztahu v západním a východním kulturním okruhu**<br>• **nakreslí schéma rozdělení středověké společnosti a vysvětlí úlohu a roli jednotlivých sociálních skupin**<br>• **popíše proměny středověkého hospodářství (zemědělství, řemesla, obchod - vysvětlí vzájemné souvislosti); uvede příklady jejich sociálních dopadů; popíše proměny jednotlivých států, které souvisejí s proměnou mocenských struktur**<br>• **nakreslí časové schéma vývoje státu a společnosti na našem území; porovná vývoj na našem území s vývojem v Evropě a nalezne vzájemné souvislosti**<br>• **vymezí specifika islámské oblasti**<br>• **vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů pro jižní a východní Evropu** | Evropa ve vrcholném a pozdním středověku<br>vesnická a městská kolonizace, její příčiny a důsledky<br>křížové výpravy a reconquista<br>anglo-francouzské konflikty ve 12.-15. století<br>Svatá říše římská od 10. do 15. Století<br>tatarské výboje a Rusko v zápase s Tatary<br>výboje osmanských Turků a vznik osmanské říše<br>český stát od 11. století do roku 1526 (za Přemyslovců, Lucemburků, Jiřího z Poděbrad,Jagellonců) |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Psychosociální aspekty interkulturality**
Které příčiny způsobují imigraci (historické, sociální, ekonomické)
- **Žijeme v Evropě**
Geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství
Historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy
Politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky

**Počátky novověku**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **vysvětlí nové postavení člověka ve světě v novověku; rozpozná různé projevy nového životního stylu**<br>• **uvede příčiny hledání nových cest a zdrojů; porovná důsledky zámořských objevů pro Evropu a** | Evropa a svět v raném novověku<br>renesance a humanismus<br>věda a vzdělanost v 16. a 17 století<br>zámořské objevy, jejich příčiny a důsledky.<br>reformace a KATOLICKÁ REFORMA / protireformace a jejich šíření<br>západní Evropa v 16. století |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **mimoevropský svět (střet civilizací – evropocentrismus)**<br>• **najde shodné a rozdílné rysy české a evropské reformace; vysvětlí náboženské, politické a hospodářské důsledky reformace v podmínkách vybraných zemí**<br>• **vyjmenuje a na konkrétních příkladech rozpozná základní znaky stavovského a absolutistického státu; zakreslí do mapy rozložení vybraných stavovských a absolutistických států v Evropě**<br>• **analyzuje vzájemný vztah českých stavů a habsburské monarchie; posoudí oprávněnost označení pobělohorské doby jako doby „temna“** | EVROPA V DOBĚ TŘICETILETÉ VÁLKY A PO VESTFÁLSKÉM MÍRU<br>Anglická revoluce a počátky britského imperialismu<br>české země od roku 1526 do konce 17. století<br>české země v předbělohorském období.<br>české stavovské povstání a třicetiletá válka<br>doba pobělohorská |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet<br>- **Žijeme v Evropě**<br>Historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy<br>Politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky | |
| **Osvícenství a zrod moderní společnosti I** | |
| výstupy | učivo |
| • **určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství; vysvětlí nové možnosti člověka ve společnosti; zhodnotí vliv osvícenských ideálů na vybrané revoluce 18. a 19. století**<br>• **posoudí vliv osvícenství na proměny politických systémů ve vybraných státech**<br>• **na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení** | osvícenství, osvícenský absolutismus a jejich projevy v Evropě a v Americe<br>habsburská monarchie a české země v 18. století<br>Francouzská revoluce a napoleonské války |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Jak rozumím vlastní jedinečnosti
Já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)

***3. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Řídí (moderuje) diskusi
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově

Kompetence sociální a personální

- Je ostražitý a skeptický vůči davovým náladám
- Podle možností své rozhodnutí podrobuje dalšímu zkoumání a kontrole
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení

Kompetence občanská

- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Předvídá, jaká omezení svobody nebo bezpečnosti pro jeho vlastní osobu může znamenat, když je omezována svoboda a bezpečnost druhých


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Osvícenství a zrod moderní společnosti II** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století**<br>• **ukáže, jak idea ústavnosti aktivizovala společnost ve vybraných zemích; porovná základní rysy parlamentních a konstitučních systémů vybraných států**<br>• **vysvětlí moderní pojetí národa; vytvoří schéma (srovnávací tabulka, graf, mapa) národně emancipačních hnutí; na příkladu českého prostředí ukáže sociální, ekonomickou a národnostní diferenciaci a její vliv na utváření občanské společnosti**<br>• **vytyčí předpoklady procesu modernizace a industrializac; zhodnotí vliv modernizace a industrializace na společnost a životní prostředí; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace a nalezne souvislosti se současnou situací ve světě**<br>• **definuje imperialismus a kolonialismus; popíše a srovná postup hlavních imperiálních mocností; na mapu světa zakreslí zájmové oblasti mocností a ohniska střetů jejich zájmů** | odkaz Francouzské revoluce v Evropě po Vídeňském kongresu<br>národně-emancipační hnutí a revoluce ve 20. a 30. letech 19. století<br>národní obrození v Čechách<br>revoluční rok 1848<br>východní Evropa v 2. polovině 19. století<br>konsolidace evropských mocností v 2. polovině 19. století<br>Francie<br>viktoriánská Anglie<br>sjednocení Itálie a Německa<br>občanská válka v Americe a USA po občanské válcep<br>průmyslová revoluce a zrod kapitalistické společnosti<br>politické proudy a hnutí v 19. století a na počátku 20. století<br>průmyslová revoluce a industrializace v habsburské monarchii a v Čechách v 2. polovině 19. století<br>imperialismus a kolonialismus<br>japonské velmocenské snahy |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| průřezová témata |
|---|
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Globalizační a rozvojové procesy**<br>internacionalizace světového hospodářství – národní státy, nadnárodní společnosti, globální trh a spotřeba; globální ekonomická nerovnost – nerovnoměrnost v rozložení a rozvoji světového hospodářství, centra a periferie výroby a spotřeby; koncentrace hospodářské a politické moci globalizace a kulturní změny:<br>- **Sociální komunikace**<br>dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet:<br>vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání);rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými);<br>respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností);<br>přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace);<br>pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace);<br>tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);<br>účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné<br>způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací).<br>- **Role médií v moderních dějinách**<br>Moderní společnost a svoboda projevu: zda mohou být média nezávislá a odpovědná |

| **Situace v letech 1914-1939** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **analyzuje příčiny první světové války; na základě srovnání s předchozími konflikty vybere základní znaky první světové války**<br>• **popíše a vysvětlí poměry ve vybraných státech světa po první světové válce; ověří předpoklad, že tvrdé mírové podmínky pro Německo zajistí evropský mír; ukáže, jak se změnil vztah USA k Evropě a uvede příklady zásahů USA do evropských záležitostí**<br>• **nalezne shodné a odlišné rysy totalitních ideologií; nakreslí tabulku, ve které přiřadí jednotlivé znaky těchto ideologií vybraným režimům v Evropě; najde rozdíly mezi totalitním a demokratickým režimem;** | první světová válka - její příčiny a průběh<br>české země za první světové války a vznik ČSR<br>důsledky první světové války a poválečné uspořádání světa<br>komunismus a fašismus<br>světová hospodářská krize - její příčiny a důsledky<br>svět na cestě ke druhé světové válce.<br>charakteristika jednotlivých zemí tzv. OSY, vývoj jejich vzájemných vztahů<br>selhání Společnosti národů, rozpad Versailleského mírového systému , politika appeasementu<br>japonský útok na Mandžusko, italský útok na Habeš a občanská válka ve Španělsku v menzinárodních souvislostech<br>Československo v meziválečném období |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **ukáže, jak totalitní ideologie využívají „obraz nepřítele“ k mobilizaci mas; uvede konkrétní projevy politiky appeasementu; vysvětlí, proč určité represivní metody nelze použít v demokratickém státě a konkretizuje na příkladech**<br>• **předvede, jak zhoršující se hospodářské a sociální poměry mohou radikalizovat společnost a politiku a usnadňují posilování extrémistických politických sil**<br>• **popíše a zhodnotí způsob života meziválečné evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury; uvede příklady technických a kulturních novinek** | Československo a Mnichovská dohoda<br>kultura a věda v meziválečném období |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
Jak rozumím vlastní jedinečnosti
Já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)
- **Žijeme v Evropě**
Historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy
Politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky

**Druhá světová válka I**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **analyzuje příčiny druhé světové války; na základě srovnání s předchozími konflikty vybere základní znaky druhé světové války** | druhá světová válka v Evropě a ve světě<br>Sovětský svaz a Německo v roce 1938-1941<br>německý , italský a japonský postup v letech 1939 - 1941<br>situace v napadených a okupovaných státech (Polsko, severské země, Francie, Velká Británie, Sovětský svaz , USA a Tichomoří)<br>mezinárodní diplomacie za druhé světové války, vytváření velké koalice<br>vojenské operace spojenců mezi lety 1941 - 1945 |

***4. ročník - dotace: 1, povinný***

## Klíčové kompetence
Kompetence k učení


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově

Kompetence sociální a personální
- Podle možností své rozhodnutí podrobuje dalšímu zkoumání a kontrole
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Předvídá, jaká omezení svobody nebo bezpečnosti pro jeho vlastní osobu může znamenat, když je omezována svoboda a bezpečnost druhých
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Druhá světová válka II** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **analyzuje příčiny druhé světové války; na základě srovnání s předchozími** | druhá světová válka |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **konflikty vybere základní znaky druhé světové války**<br>• **vyhledá důležité momenty ve vývoji válečné a poválečné diplomacie a ukáže, jak ovlivnily rozpad světa na dvě znepřátelené soustavy; najde souvislosti mezi vznikem jednotlivých mezinárodních uskupení, vojenských paktů a hospodářských sdružení na obou stranách železné opony; uvede příklady nejvýznamnějších „žhavých konfliktů“ studené války a jejich příčiny** | dopad na civilní obyvatelstvo v okupovaných zemích<br>holocaust<br>Češi za války a ve válce<br>protektorát a domácí odboj<br>zahraniční odboj<br>osvobození |
| průřezová témata | |
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Role médií v moderních dějinách**<br>Média a dějiny: proč se agresor snaží obsadit redakce, proč se v nepřehledných, zlomových okamžicích uplatňuje rozhlas | |
| **Evropa a svět v poválečném období, vytváření bloků** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá důležité momenty ve vývoji válečné a poválečné diplomacie a ukáže, jak ovlivnily rozpad světa na dvě znepřátelené soustavy; najde souvislosti mezi vznikem jednotlivých mezinárodních uskupení, vojenských paktů a hospodářských sdružení na obou stranách železné opony; uvede příklady nejvýznamnějších „žhavých konfliktů“ studené války a jejich příčiny**<br>• **ukáže, jak studená válka ovlivnila vývoj ve střední Evropě a na Západě; konkretizuje na příkladu proměn poměrů v Československu; nalezne souvislosti mezi změnami vnitřních poměrů v USA a SSSR a vývojem jejich vzájemných vztahů; vytvoří schéma** | důsledky 2. světové války<br>počátky OSN<br>počátky studené války<br>německá otázka<br>doktrína zadržování komunismu<br>Marshallův plán<br>vytváření sovětského bloku - nástup lidově-demokratických režimů ve východní Evropě<br>Československo v letech 1945 - 1948<br>odsun německého a maďarského obyvatelstva<br>politické, hospodářské a společenské změny |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Globalizační a rozvojové procesy**<br>Teoretická základna pojmu globalizace:<br>- **Žijeme v Evropě** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace

| **Evropa a svět v době studené války** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá důležité momenty ve vývoji válečné a poválečné diplomacie a ukáže, jak ovlivnily rozpad světa na dvě znepřátelené soustavy; najde souvislosti mezi vznikem jednotlivých mezinárodních uskupení, vojenských paktů a hospodářských sdružení na obou stranách železné opony; uvede příklady nejvýznamnějších „žhavých konfliktů“ studené války a jejich příčiny**<br>• **ukáže, jak studená válka ovlivnila vývoj ve střední Evropě a na Západě; konkretizuje na příkladu proměn poměrů v Československu; nalezne souvislosti mezi změnami vnitřních poměrů v USA a SSSR a vývojem jejich vzájemných vztahů; vytvoří schéma**<br>• **najde rozdíly mezi životním stylem v tzv. socialistických státech a ve zbytku Evropy** | upevnění sovětského bloku<br>unifikace ekonomiky - RVHP<br>stalinská diktatura do roku 53<br>politické procesy v zemích sovětského bloku<br>Československo v padesátých letech<br>doktrína zadržování komunismu<br>USA v době mcCarthismu<br>počátky ekonomické integrace Evropy<br>řešení otázek obrany v rámci euroatlantického společenství<br>korejská válka , hrozba vypuknutí nového světového konfliktu |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě**<br>Historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy<br>Politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky | |
| **Vývoj studené války po smrti J.V.Stalina** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá důležité momenty ve vývoji válečné a poválečné diplomacie a ukáže, jak ovlivnily rozpad světa na dvě znepřátelené soustavy; najde souvislosti mezi vznikem jednotlivých mezinárodních uskupení, vojenských paktů a hospodářských sdružení na obou stranách železné opony; uvede příklady nejvýznamnějších „žhavých konfliktů“ studené války a jejich příčiny** | SSSR a sovětský blok po smrti Stalina<br>zmírnění mezinárodního napětí<br>XX. sjezd KSSS<br>první krize sovětského bloku - maďarské a polské události<br>Československo na konci 50. a v 60. letech<br>nový směr americké politiky<br>postup evropské integrace<br>60. léta v západní Evropě a v USA<br>Pražské jaro<br>ČSSR v době normalizace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **ukáže, jak studená válka ovlivnila vývoj ve střední Evropě a na Západě; konkretizuje na příkladu proměn poměrů v Československu; nalezne souvislosti mezi změnami vnitřních poměrů v USA a SSSR a vývojem jejich vzájemných vztahů; vytvoří schéma**<br>• **najde rozdíly mezi životním stylem v tzv. socialistických státech a ve zbytku Evropy**<br>• **popíše proces integrace západní Evropy, jeho různé varianty, problémy a úskalí; vyjmenuje nejdůležitější instituce sjednocené Evropy a vysvětlí jejich fungování; porovná principy Všeobecné deklarace lidských práv s tradičním pojetím občanských svobod v 19. století; popíše, jak ovlivnila Helsinská konference situaci v zemích sovětského bloku** | vývoj mezinárodních vztahů - střídaní napětí a uvolnění (Ženeva, berlínská a kubánská krize , KBSE v Helsinkách)<br>ekonomický vývoj zemí G7, třetí průmyslová revoluce<br>rozpad světové socialistické soustavy |
| průřezová témata | |
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Uživatelé**<br>Co je aktivní publikum, „sémantická moc“ publika (volnost vyložit si sdělení po svém)<br>- **Role médií v moderních dějinách**<br>Moderní společnost a svoboda projevu: zda mohou být média nezávislá a odpovědná | |
| **Problémy současného světa a jejich historické kořeny** | |
| výstupy | učivo |
| • **popíše problémy spojené s procesem dekolonizace a posoudí různé cesty jejich řešení; posoudí kořeny současných konfliktů na Blízkém a Středním východě; ukáže proměny vztahu evropské společnosti k islámské, židovské a jiným neevropským kulturám v druhé polovině 20. století; uvede příklady vzájemného obohacení a konfliktů**<br>• **vyjmenuje nejzávažnější problémy současného světa a vyhledá jejich historické kořeny a možné varianty řešení** | proces dekolonizace - 1. a 2. vlna<br>problémy zemí třetího světa<br>ohniska napětí v současném světě<br>např. Izrael a Palestina, Irák, Afganistán , KLDR |
| průřezová témata | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**

Jak rozumím vlastní jedinečnosti

Já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)

- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**

jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neužitečnému nátlaku


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.4.2. Základy společenských věd*

Předmět Základy společenských věd je složen ze vzdělávacích oborů Občanský a společenskovědní základ a Člověk a svět práce. V jeho rámci jsou realizována některá témata ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Mezi hlavní cíle vyučovacího předmětu Základy společenských věd patří seznámení žáků se základy různých společenskovědních oborů, jež povede k vytvoření komplexního pohledu žáků na svět v jeho společenské a kulturní rozmanitosti, k poznání a rozvoji vlastní osobnosti, k hlubšímu porozumění mezilidským vztahům, k aktivní účasti na společenském a občanském životě.

Předmět integruje vybrané tematické okruhy všech průřezových témat z RVP G.

Vyučovací předmět ZSV je zařazen jako povinný v prvním a druhém ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, ve třetím ročníku 3 hodiny týdně, ve čtvrtém ročníku 2 hodiny týdně pouze v prvním pololetí. V prvním až třetím ročníku je jedna hodina z týdenní hodinové dotace dělená. Hodina bude věnována především praktickým činnostem a procvičení učiva. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně ve specializovaných učebnách společenských věd.

Doplňkovými formami výuky jsou odborné exkurze, návštěvy společenskovědních a politických institucí. Žákům je umožněno zapojit se do řady soutěží (individuálních i kolektivních) a věnovat se podrobněji oblasti svého zájmu v rámci volitelných předmětů ve 3. a 4. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz Klíčové kompetence

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 | 3 | 1 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí
  - Problematika vztahů organismů a prostředí
- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Média a mediální produkce
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Psychosociální aspekty interkulturality
  - Základní problémy sociokulturních rozdílů
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Morálka všedního dne
  - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
  - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
  - Sociální komunikace
  - Spolupráce a soutěž


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Globalizační a rozvojové procesy
  - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
  - Žijeme v Evropě

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní

- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale předjímá, jaké pocity v něm sdělení vyvolá, a snaží se nekomunikovat konfliktně
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Promýšlí nebo realizuje základní postupy k ochraně práv a svobod svých i druhých lidí, a to jak postupy osobní, tak společné (hlasování, petice, soudní pře atp.)
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Úvod do psychologie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí, čím se zabývá psychologie a její základní disciplíny; objasní základní psychologické pojmy** | co je a k čemu slouží psychologie<br>rozdělení psychologie<br>základní psychologické pojmy |
| **Biologická podmíněnost psychiky** | |
| výstupy | učivo |
| • **uvede biologické faktory ovlivňující osobnost člověka (nervová soustava, biologická individualita, zdravotní stav), objasní, proč a jak se lidé ve svých projevech chování odlišují** | jak biologické faktory působí na psychiku (struktura nervové soustavy, biologická individualita, aktuální zdravotní stav, reakce psychiky na chemické ovlivnění těla)<br>jak psychika ovlivňuje biologické procesy |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Psychické jevy** | |
| výstupy | učivo |
| • **popíše poznávací proces, uvede charakteristiky lidského vnímání, představování, paměti, myšlení, cítění**<br>• **interpretuje vnější projevy psychických jevů a využívá je k poznávání sebe i druhých lidí; sebepoznání a sebehodnocení využije k volbě profesní orientace** | vnímání<br>představy<br>paměť<br>myšlení<br>cítění<br>vůle a pozornost<br>vědomí |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Psychologie osobnosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší základní typy osobnosti, využívá poznatků při kontaktu s druhými lidmi; orientuje se v problematice sebepojetí**<br>• **kriticky posoudí své zdravotní, osobní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace** | skladba osobnosti<br>temperament<br>intelektové schopnosti a jejich měření<br>charakter<br>sebepojetí (jáství)<br>zaměřenost osobnosti, poruchy zaměřenosti<br>poruchy osobnosti |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách** | |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**

**Psychologie učení**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **na základě zkušenosti zhodnotí efektivitu jednotlivých metod učení, uvede do souvislosti s paměťovým procesem, jednotlivými typy paměti a vlastními osobnostními předpoklady** | problémy psychologie učení, habituace<br>učení podmiňováním (klasické podmiňování, operantní podmiňování)<br>senzomotorické učení<br>verbální a pojmové učení<br>učení vhledem a řešení problémů<br>učení pod vlivem modelu: napodobování a identifikace<br><br>učení jako studium<br>efektivizace studia, aktivizace žáka (kooperativní scénář) |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
- **Spolupráce a soutěž**

**Sociální psychologie**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem; charakterizuje zásady efektivní komunikace; porozumí, jak se poznávání sebe i druhých podílí na rozvoji mezilidských vztahů**<br>• **zhodnotí vliv kultury a výchovy na individuální výklad skutečnosti, sebe i druhých; porozumí problematice specifik a chyb sociální percepce** | interakce a komunikace (formální a neformální komunikace, verbální a neverbální komunikace, symetrická a asymetrická komunikace, konfliktní a harmonická, kompetitivní a kooperující, empatie)<br>sociální percepce a chyby v komunikaci |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Sociální komunikace**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| - **Spolupráce a soutěž** | |
|---|---|
| **Vývojová psychologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje vývojová období: kojenecký a batolecí věk, předškolní věk, mladší školní věk, dospívání, dospělost, stáří; stanoví, co je pro jednotlivé etapy typické, které konkrétní problémy člověk v dané životní etapě řeší** | hybné síly psychického vývoje<br>etapy psychického vývoje: psychický vývoj plodu, kojenecký věk, batolecí věk, předškolní věk, mladší školní věk, dospívání, mladá, střední a pozdní dospělost, stáří |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Socializace** | |
| výstupy | učivo |
| • **vlastními slovy popíše proces socializace, uvede příklady sociálních přechodů a rituálů**<br>• **posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství**<br>• **identifikuje základní strategie užívané při výchově dětí** | socializační činitele<br>charakteristika socializace v jednotlivých etapách lidského života<br>sociální přechody<br>sociální rituály<br>charakteristika rizik a krizí v průběhu socializace (adolescence, krize rodiny, stáří..) |
| **Vývoj psychologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší základní psychologické školy a uvede příklady jejich představitelů** | přehled základních psychologických škol |
| **Duševní hygiena** | |
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje náročnou životní situaci, navrhne možné způsoby jejího řešení; orientuje se v institucích, které mohou být při řešení osobních problémů nápomocny a reflektuje některé z nich ve svém okolí**<br>• **načrtne obraz nevyrovnaného člověka a odhadne možné příčiny jeho duševního stavu; navrhne konkrétní možná řešení jeho situace a stanoví zásady prevence duševní hygieny při práci a učení** | základní pojmy duševní hygieny<br>hygiena duševní práce<br>stresory<br>životospráva z hlediska duševní hygieny<br>sociální aspekty duševní hygieny<br>sebevýchova a duševní zdraví<br>autoregulace myšlenek a představ<br>autoregulační cvičení |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy** | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |

***2. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná, zda jsou hypotézy ověřitelné
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale předjímá, jaké pocity v něm sdělení vyvolá, a snaží se nekomunikovat konfliktně
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Hledá a navrhuje pro řešení konfliktů občanské většiny s etnickou nebo názorovou menšinou taková řešení, k nimž nejsou potřebné mocenské, násilné postupy, zákazy, diskriminace


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Promýšlí nebo realizuje základní postupy k ochraně práv a svobod svých i druhých lidí, a to jak postupy osobní, tak společné (hlasování, petice, soudní pře atp.)
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Úvod do sociologie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí, čím se zabývá sociolgie a jaké je její praktické využití** | co a k čemu je sociologie<br>historický vývoj sociologie a současná sociologie<br>metody sociologie |
| **Sociální skupiny a organizace** | |
| výstupy | učivo |
| • **vymezí různé druhy společenských skupin a útvarů, posoudí jejich vliv na jedince, uvede, jaký v nich má význam sociální kontrola** | sociální skupiny a jejich charakteristiky, instituce, organizace, byrokracie, sociální kontrola<br>funkce skupin, formální a neformální skupiny<br>sociální status, sociální role<br>vliv skupiny na jedince |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Společenská stratifikace | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **popíše vývoj vztahu člověka a přírody, uvede historické typy společností a posoudí souvislost se společenskou stratifikací a mobilitou** | otevřená a uzavřená společnost<br>otrokářská společnost, stavy, kasty, třídy<br>sociální mobilita<br>gender a sexualita<br>rasy, etnika, předsudky, diskriminace |
| **Člověk, kultura, příroda** | |
| výstupy | učivo |
| • **respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky (etnocentrismus, rasismus…)**<br>• **rozlišuje významné náboženské systémy (křesťanství, židovství, islám, hinduismus, buddhismus, taoismus); identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti**<br>• **popíše vývoj vztahu člověka a přírody, uvede historické typy společností a posoudí souvislost se společenskou stratifikací a mobilitou** | kulturní a přírodní<br>charakteristika kultury, etnocentrismus a kulturní relativismus, dělení kultury (masová a vysoká, masová média), kulturní difúze<br>náboženství<br>globální změny a ekologická krize, trvale udržitelný rozvoj, demografie, městský člověk, urbanizace |
| průřezová témata | |
| **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Základní problémy sociokulturních rozdílů**<br>- **Média a mediální produkce**<br>- **Psychosociální aspekty interkulturality**<br>- **Člověk a životní prostředí** | |
| **Konformita a deviace** | |
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje minimálně 3 sociální problémy (kriminalita, nezaměstnanost, extrémismus), jejich příčiny, uvede příklady možných dopadů na jedince a společnost; analyzuje projevy sociálně-patologického chování, které z nich vyplývají** | normy a deviace, sociální problémy (kriminalita, extremismus, nezaměstnanost) |
| **Tržní ekonomika** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje úlohu trhu v ekonomice a jeho fungování, uvede aktuální příklad** | základní ekonomické pojmy - ekonomie, ekonomika, typy ekonomik |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **vývoje vztahu poptávky, nabídky a ceny; posoudí vliv konkurence na tržní ekonomiku a vyjmenuje subjekty a složky trhu**<br>• **stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH; vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období a objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky**<br>• **porovná na konkrétních příkladech podnikání se zaměstnáním a posoudí jejich výhody a rizika**<br>• **orientuje se v informačních zdrojích týkajících se možností podnikání**<br>• **posuzuje vliv základních nástrojů využívaných v konkurenčním prostředí**<br>rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky<br>• **rozliší živnost, typy obchodních společností a družstvo**<br>• **uvede příklady cenových triků (cena bez DPH, cena po slevě aj.) a klamavých nabídek** | tržní mechanismus, nabídka, poptávka, cena, konkurence<br>ekonomické subjekty - právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo) |
| **Národní hospodářství a úloha státu v tržní ekonomice** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší příjmové a výdajové položky státního rozpočtu, objasní na příkladech, jak občan přispívá do státního rozpočtu a co z něho získává**<br>• **rozliší přímé a nepřímé daně a uvede příklady obou typů**<br>• **orientuje se v informačních zdrojích, které se týkají podání daňového přiznání, základního výpočtu daní a stanovení výše sociálního a zdravotního pojištění**<br>• **posoudí na konkrétním příkladu vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti); na základě** | nástroje a cíle hospodářské politiky<br>s důrazem na:<br>fiskální politika - státní rozpočet, daňová soustava<br>monetární politika ČNB - inflace, kurz měny, zahraniční platební bilance, HDP<br>sociální politika - důchodová politika, systém sociálních výdajů, životní minimum, nezaměstnantost<br>instituce ovlivňující HP |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **mediálních informací uvede jejich současný stav**<br>• **vysvětlí podstatu a příčiny inflace, uvede jednotlivé typy inflace; posoudí její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit**<br>• **orientuje se v možnostech státní sociální pomoci**<br>• **objasní funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií** | |
| **Finance** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje a rozliší jednotlivé formy peněz a objasní jejich funkci**<br>• **rozliší na konkrétních příkladech různé druhy cenných papírů a stupeň rizika investic do jejich jednotlivých druhů; orientuje se v možnostech obchodování s cennými papíry**<br>• **navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti**<br>Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti.<br>Navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků. Svůj výběr vysvětlí.<br>Vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu. Posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení.<br>• **na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)** | peníze - funkce, druhy (vývoj)<br>bankovní soustava - úloha centrální banky v bankovním systému<br>komerční banky a jejich produkty, nebankovní finanční instituce (pojišťovny,...)<br>cenné papíry, burza<br>hospodaření domácnosti |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN**<br>• **charakterizuje nejobvyklejší druhy pojištění a vybere vhodný pojistný produkt s ohledem na své potřeby**<br>• **odliší na příkladech funkci centrální banky a komerčních bank, vysvětlí vliv ČNB na komerční banky**<br>• **charakterizuje náplň činnosti bank a posoudí možnosti využití moderní forem bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií; ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku**<br>• **navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky**<br>• **rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti**<br>• **uvede různé typy úvěrů, vysvětlí jejich funkci a popíše možnosti jejich zajištění** | |

| **Trh práce a profesní volba** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vyhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře a je schopen se přizpůsobit aktuálnímu stavu**<br>• **vyhodnotí poptávku různých pracovních příležitostí v České republice i v zahraničí** | čjl + psychologie + ekonomie + přednáška o možnostech studia v zahraničí |

***3. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale předjímá, jaké pocity v něm sdělení vyvolá, a snaží se nekomunikovat konfliktně
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Promýšlí nebo realizuje základní postupy k ochraně práv a svobod svých i druhých lidí, a to jak postupy osobní, tak společné (hlasování, petice, soudní pře atp.)
- Při posuzování informací o politice vždy počítá s možným mediálním či osobním zkreslením a využívá svou kompetenci komunikační k tomu, aby odlišil věcné jádro od skupinových nebo osobních zájmů
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Úvod do politologie, politika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **stručně popíše právo na sepsání petice a shromažďování, uvede další tři možnosti politické účasti, které dá do souvislosti s prosazováním různých veřejných zájmů** | politologie, politika, pojetí politiky<br>moc, autorita<br>politická participace<br>veřejné mínění, masová média |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **uvede příklady problémů, které může občan řešit prostřednictvím státních institucí, navrhne, jaké konkrétní kroky by mohl podniknout** | |

| průřezová témata |
|---|
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Účinky mediální produkce a vliv médií** |

| **Politické strany, politický pluralismus** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **popíše základní princip politického pluralismu a uvede ho do souvislosti s demokracií; posoudí příklady různých forem politického extremismu**<br>• **načrtne schéma politického spektra, doplní ho o příklady politických stran a seskupení v ČR; vymezí, jak se budou pravicové a levicové strany stavět k řešení konkrétních otázek v oblastech školství, zdravotnictví, sociálního státu, daňové politiky** | politický pluralismus<br>politické strany - levice, pravice<br>koalice politických stran, systémy<br>financování politických stran |

| **Volby a volební systémy** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovná poměrný a většinový volební systém, aplikuje je na volební systém ČR, vysvětlí základní podmínky pasivního a aktivního volebního práva a uvede další možnosti politické participace** | formy přímé a nepřímé demokracie<br>volební systémy<br>volební systém ČR |

| **Stát** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovná jednotlivé typy monarchií s republikou, vymezí demokratický a diktátorský typ vlády, rozčlení státy na základě územně správního kritéria** | teorie vzniku státu<br>funkce státu<br>formy státu<br>občanská společnost |

| **Demokracie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí podstatu demokracie a základních demokratických hodnot; porovná demokratický a nedemokratický styl řízení, uvede jejich výhody a nevýhody, posoudí konkrétní** | demokracie, principy reálné demokracie<br>způsoby demokratické kontroly<br>kritika demokracie |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **dopady na každodenní život občanů v demokratickém a totalitním státě**<br>• **uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky** | |
| **Ústava** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyjmenuje základní funkce Ústavy a Listiny základních práv a svobod, zhodnotí jejich význam pro fungování státu a jejich postavení v hierarchii právního řádu; vlastními slovy stručně vyjádří obsah jednotlivých částí Ústavy**<br>• **analyzuje princip dělení moci jako základní podmínku demokratického státního zřízení, přiřadí jednotlivé složky moci ke konkrétním státním orgánům ČR a vysvětlí jejich fungování** | ústava - druhy<br>dělba moci<br>Ústava ČR |
| **Hodnotový rozměr demokracie** | |
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí, jak může občan obhajovat svá práva na státní i evropské úrovni, respektuje lidská práva druhých, vysvětlí, jak vystupovat proti jejich porušování** | svoboda, spravedlnost, rovnost<br>lidská práva |
| **Politické doktríny a ideologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší základní druhy politických ideologií, vysvětlí jejich základní principy a uvede jejich hodnoty; objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií** | liberalismus, konzervatismus, socialismus<br><br>další hodnotové systémy<br>komunismus, fašismus, nacismus, rasismus, nacionalismus, anarchismus, feminismus, environmentalismus |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Problematika vztahů organismů a prostředí** | |
| **Úvod do mezinárodních vztahů** | |
| výstupy | učivo |
| • **popíše příklady problémových situací, ke kterým může dojít při pobytu v zahraničí a navrhne možné způsoby jejich řešení; uvede, na které instituce** | co a k čemu slouží MV<br>základní pojmy (mír, válka, mezinárodní politika, ...)<br>mezinárodní organizace a instituce |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **by si měl před odjezdem do zahraničí zjistit kontakty** | |

| **Globalizace** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky** | globalizace – definice globalizace, projevy globalizace<br>(v obchodu, kultuře, životním prostředí, …,) globální problémy – přelidnění, kácení lesů, hlad, znečišťování životního prostředí, …příčiny a možné důsledky globálních problémů |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Globalizační a rozvojové procesy**<br>- **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** | |

| **Mezinárodní organizace** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **analyzuje činnost a cíle NATO OSN a EU, vyhodnotí jejich světový význam z hlediska politického, ekonomického, bezpečnostního a posoudí vztah ČR k jednotlivým organizacím**<br>• **stručně popíše funkce a činnost: Rady EU, Evropského parlamentu, Evropské komise, Evropského soudního dvoru**<br>• **posoudí vliv začlenění státu do evropské unie na každodenní život občanů**<br>• **objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy** | NATO – vznik, orgány, hlavní úkoly, zapojení a vstup ČR do NATO a jejich vztah<br>EU – vznik, činnost, vstup ČR do EU jejich vztah<br>OSN – vznik, orgány, vstup ČR do OSN a jejich vztah |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě** | |

| **Úvod do práva** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší morální a právní normy, vysvětlí odlišnost v postihu při porušení morálky a práva; odůvodní účel různých typů sankcí a zhodnotí je**<br>• **uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují;** | význam práva, právní řád ČR, právní normy, právo a morálka, systém práva, právní vztahy, subjekty práva, právní skutečnosti |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **uspořádá typy právních norem, objasní pojmy právní řád, platnost, účinnost a působnost právní normy (právního předpisu)**<br>• **rozlišuje právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům fyzických osob; na příkladech rozliší fyzickou a právnickou osobu**<br>• **rozeznává občanské a trestní soudní řízení; rozlišuje jednotlivá právní odvětví**<br>• **uvědomuje si důsledky nedodržování platného právního řádu** | |
| **Občanské právo** | |
| výstupy | učivo |
| • **vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů**<br>• **popíše potřebné náležitosti platné smlouvy, na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek**<br>• **rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady problémů, se kterými se na ně může občan obracet** | občanské právo věcné, závazkové odpovědnost za škodu, dědické |
| **Rodinné právo** | |
| výstupy | učivo |
| • **vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů** | manželství, náhradní rodinná péče, vyživovací povinnost |
| **Pracovní právo** | |
| výstupy | učivo |
| • **uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu, demonstruje na příkladu z praxe, co musí obsahovat pracovní smlouva, aby mohla být považována za** | účastníci pracovněprávních vztahů, pracovní poměr, pracovní smlouva |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **platnou; uvede možnosti, jak ukončit pracovní poměr ze strany zaměstnance a zaměstnavatele**<br>• **objasní funkci odborů**<br>• **zná pravidla BOZP školy a uvědomuje si důsledky jejich nedodržování**<br>• **identifikuje status pracovního úrazu; v případě úrazu ve škole se chová poučeně a adekvátně situaci**<br>• **vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů**<br>• **uvede svá pracovní práva a povinnosti, uvědomuje si důsledky jejich nedodržení** | |
| **Trestní právo** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje pojmy trestný čin a přestupek; vymezí podmínky trestní odpovědnosti, uvede příklady trestů**<br>• **rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady problémů, se kterými se na ně může občan obracet** | trestný čin, tresty, průběh trestního řízení |
| **Úvod do filosofie** | |
| výstupy | učivo |
| • **identifikuje na konkrétních příkladech "mezních situací" zrod filosofického tázání; rozpozná odlišnost základních historických podob uchopení skutečnosti a člověka: mýtus, filosofie, náboženství, věda, umění, objasní předmět jednotlivých filosofických disciplín**<br>• **vysvětlí,čím se zabývá etika; posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce** | pochybnost jako počátek lidského tázání<br>filosofie a ostatní reflexe světa<br>filosofické disciplíny |
| **Antická filosofie** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vyjádří vlastními slovy rozdíl mezi argumentací sofistů a Sókrata, uvede příklady oblastí, kde se obvykle oba typy dialogů vyskytují a toto použití zhodnotí;eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi; uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná logicky správnou podobu argumentů**<br>• **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení**<br>• **vysvětlí,čím se zabývá etika; posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce** | předsókratovská filosofie<br>Sókratés<br>Platón<br>Aristotelés<br>helénismus |
| **Středověká filosofie** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | patristika:<br>vznik a vývoj křesťanství<br>dogmata<br>sv. Augustin<br>scholastika:<br>charakteristika středověkého vzdělávání<br>důkazy boží existence<br>spor o universálie<br>vztah rozumu a víry<br>Tomáš Akvinský |

***4. ročník - dotace: 1, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale předjímá, jaké pocity v něm sdělení vyvolá, a snaží se nekomunikovat konfliktně
- Neorientuje se pouze na to, co chce druhému sdělit, ale vnímá, jaké pocity to v druhém vyvolává, a vhodně na to reaguje
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Opírá vyhodnocení své krátkodobé i dlouhodobé práce nebo jednání o konkrétní doklady, které nachází ve své práci nebo ve svém jednání
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Promýšlí nebo realizuje základní postupy k ochraně práv a svobod svých i druhých lidí, a to jak postupy osobní, tak společné (hlasování, petice, soudní pře atp.)
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Uvědomuje si, kde všude může uplatnit podnikavý způsob myšlení (doma, v práci, v širší komunitě)

| **Renesance a humanismus** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | přechod od středověku k novověku<br>vliv nové přírodovědy na filosofii<br>nové názory na člověka a společnost |
| **Novověká gnoseologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | empirismus a racionalismus<br>Locke, Berkeley, Hume, Descartes |
| **Osvícenství** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | francouzské osvícenství a jeho vliv na vývoj evropského myšlení<br>Kant: Kritika teoretického a praktického rozumu |
| **Myšlenkové proudy v 19. století** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | idealismus, marxismus, iracionalismus, pozitivismus<br>Hegel, Marx, Schopenhauer, Nietzsche, Comte |
| **Myšlenkové proudy ve 20. století** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
| --- | --- |
| • **charakterizuje základní kritéria vědeckosti, vysvětlí rozdíl mezi přírodními a společenskými vědami; na příkladech identifikuje prohlubující se propast mezi světem vědeckých teorií a přirozeným světem člověka**<br>• **identifikuje na konkrétních příkladech „mezních situací“ zrod filosofického tázání; rozpozná odlišnosti základních historických podob uchopení skutečnosti a člověka: mýtus, náboženství, věda, umění, filosofie; objasní předmět jednotlivých filosofických disciplín**<br>• **rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení** | pragmatismus<br>fenomenologie, existencialismus, Heidegger, hermeneutika<br>novopozitivismus, filosofie vědy, analytická filosofie<br>postmoderna |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.5. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Základní prioritou každé oblasti přírodovědného poznávání je odkrývat metodami vědeckého výzkumu zákonitosti, jimiž se řídí přírodní procesy. Odkrývání přírodních zákonitostí je hodnotné jednak samo o sobě, neboť naplňuje přirozenou lidskou zvědavost poznat a porozumět tomu, co se odehrává pod povrchem smyslově pozorovatelných, často zdánlivě nesouvisejících jevů, a jednak člověku umožňuje ovládnout různé přírodní objekty a procesy tak, aby je mohl využívat pro další výzkum i pro rozmanité praktické účely.

Má-li být přírodovědné vzdělávání na gymnáziu kvalitní a pro žáky prakticky využitelné, je zapotřebí, aby je orientovalo v první řadě na hledání zákonitých souvislostí mezi poznanými aspekty přírodních objektů či procesů, a nikoli jen na jejich pouhé zjištění, popis nebo klasifikaci. Hledání, poznávání a využívání přírodních zákonitostí se má tudíž ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda na gymnáziu projevovat v mnohem větší míře, než tomu bylo ve stejnojmenné oblasti na základní škole. Takový přístup též v žácích podněcuje touhu po hlubším poznávání řádu okolního světa a nabízí jim možnost intenzivního prožitku z vlastních schopností tento řád hledat a poznávat.

Obsah a metodologie přírodovědného poznávání velmi zřetelně odráží systémový charakter přírody a víceúrovňovost její organizace. Přírodní objekty jsou totiž vesměs systémy nebo tyto systémy vytvářejí. Zkoumání přírody tak nezbytně vyžaduje komplexní, tj. multidisciplinární a interdisciplinární přístup, a tím i úzkou spolupráci jednotlivých přírodovědných oborů a odstraňování jakýchkoli zbytečných bariér mezi nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda má proto také umožnit žákům poznávat, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, jsou často jen v našem myšlení a v našich izolovaných přístupech. Svým obsahovým, strukturním i metodickým pojetím má oblast vytvářet prostředí koordinované spolupráce všech gymnaziálních přírodovědných vzdělávacích oborů.

Přírodovědné disciplíny jsou si velmi blízké i v metodách a prostředcích, které uplatňují ve své výzkumné činnosti. Používají totiž vždy souběžně empirické prostředky (tj. soustavné a objektivní pozorování, měření a experimenty) a prostředky teoretické (pojmy, hypotézy, modely a teorie). Každá z těchto složek je přitom v procesu výzkumu nezastupitelná, vzájemně se ovlivňují a podporují.

Žáci mají mít proto co nejvíce příležitostí postupně si osvojovat vybrané empirické i teoretické metody přírodovědného výzkumu, aktivně je spolu s přírodovědnými poznatky ve výuce využívat, uvědomovat si důležitost obou pro přírodovědné poznání, předně pak pro jeho objektivitu a pravdivost i pro řešení problémů, se kterými se člověk při zkoumání přírody setkává.

Přírodovědný výzkum má i své hodnotové a morální aspekty. Za nejvyšší hodnoty se v něm považují objektivita a pravdivost poznávání. Ty lze ovšem dosahovat jen v prostředí svobodné komunikace mezi lidmi a veřejné a nezávislé kontroly způsobu získávání dat či ověřování hypotéz.

Gymnaziální přírodovědné vzdělávání musí proto též vytvářet prostředí pro svobodnou diskusi o problémech i pro ověřování objektivity a pravdivosti získaných nebo předložených přírodovědných informací. Lze toho dosahovat tím, že si žáci osvojují např. pravidla veřejné


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

rozpravy o způsobech získávání dat či ověřování hypotéz, rozvíjejí si schopnost předložit svůj názor, poznatek či metodu k veřejnému kritickému zhodnocení, učí se nevnímat oponenta pouze jako názorového protivníka, ale i jako partnera při společném hledání pravdy.

K základním morálním normám přírodovědného poznávání patří především požadavek nezkreslovat data získávaná ve výzkumu a nevyužívat jeho výsledky pro vytváření technologií a dalších praktických aplikací, které by mohly poškozovat zdraví člověka či nevratně narušit přírodní a sociální prostředí.

Žákům je tak zapotřebí na konkrétních případech ukazovat negativní důsledky zkreslování výzkumných dat či využívání výsledků přírodovědného výzkumu pro účely potenciálně ohrožující člověka a další složky přírody.

Vzdělávací oblast

Člověk a příroda tím, že žákovi ukáže i využívání poznatků a metod přírodních věd pro inspiraci a rozvoj dalších oblastí lidské aktivity, počínaje nejrůznějšími technologiemi a konče filozofií, představuje mu současně přírodní vědy též jako neoddělitelnou a nezastupitelnou součást lidské kultury a zvyšuje tak zájem žáků o ně. Tento zájem je možno podporovat i prostřednictvím exkurzí v různých vědeckých, technologických či kulturních institucích a bezesporu i co neintenzivnějším využíváním moderních technologií v procesu žákova přírodovědného vzdělávání. K zvýšení zájmu žáků o přírodovědné vzdělání mohou přispívat také objektivní hodnocení různých informací z oblasti pseudovědy a antivědy, neboť ta ve značné míře využívají často právě poznatků a metod přírodních věd.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je členěna na vzdělávací obory Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie a Geologie. Vzdělávací obsah přírodovědného i společenskovědního charakteru oboru Geografie byl v zájmu zachování jeho celistvosti zařazen do této vzdělávací oblasti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- formulaci přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj a případnému zpřesňování či opravě řešení tohoto problému;

- provádění soustavných a objektivních pozorování, měření a experimentů (především laboratorního rázu) podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, k zpracování a interpretaci získaných dat a hledání souvislostí mezi nimi;

- tvorbě modelu přírodního objektu či procesu umožňujícího pro daný poznávací účel vhodně reprezentovat jejich podstatné rysy či zákonitosti;

- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů;

- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti;

- spolupráci na plánech či projektech přírodovědného poznávání a k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem;

- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek;

- předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí;

- ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí;


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování jejich ochrany.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.5.1. Fyzika*

Obsah předmětu Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vzdělávacího oboru RVP G Fyzika.

Žáci se seznámí se základy fyziky a její aplikací v běžném životě. Zároveň ji využijí jako prostředek popisu světa kolem nás. Naučí se vnímat fyziku jako systém popisující přírodní jevy pomocí univerzálních zákonů. Naučí se základním principům zkoumání přírodních zákonů. Kriticky zhodnotí výsledky výzkumu a rozpoznají jejich důvěryhodnost. Fyzika vede žáky k pochopení složitých vztahů člověka a jeho interakce s okolním světem. Napomáhá ke správnému vnímání ochrany přírody v podmínkách lidské činnosti.

Předmět je koncipován jako čtyřletý. V prvních dvou ročnících jsou dvě hodiny týdně společné pro celou třídu a dvě hodiny v každém druhém týdnu určené pro oddělenou skupinu žáků. Ve třetím ročníku je vyučována jedna hodina týdně v celé třídě a dvě hodiny každý druhý týden v oddělené skupině. Ve čtvrtém ročníku jsou pak dvě hodiny týdně bez cvičení zařazené pouze do prvního pololetí.

Teoretické hodiny probíhají převážně v odborné učebně fyziky, výjimečně v kmenových učebnách. Cvičení zásadně v laboratoři fyziky, která je vybavena zařízením k provádění klasických experimentů i moderním počítačem využívaným pro měření. Do výuky jsou rovněž zařazovány odborné exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 3 | 3 | 2 | 1 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí
  - Životní prostředí regionu a České republiky
- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Média a mediální produkce
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

***1. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Kinematika hmotného bodu** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky a převádí je**<br>• **rozliší skalární veličiny od vektorových, provádí základní početní operace (skládání, sčítání, odčítání) a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh**<br>• **používá základní pojmy (hmotný bod, trajektorie, dráha, rychlost a zrychlení), umí je definovat a vysvětlit**<br>• **klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů**<br>• **řeší početně a graficky úlohy z praxe týkající se pohybu rovnoměrného, rovnoměrně zrychleného a rovnoměrného po kružnici**<br>• **samostatně měří zadané fyzikální veličiny, provádí rozbor měření, napíše protokol z laboratorní práce a vyvodí obecné závěry** | délka, plošný obsah, objem<br>absolutní a relativní odchylka měření<br>soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI): délka, čas, hmotnost<br>příklady skalárních a vektorových veličin<br>kinematika pohybu – poloha a změna polohy tělesa, dráha, rychlost tělesa a jeho zrychlení<br>vztažná soustava |
| **Dynamika hmotného bodu** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů**<br>• **využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů, aplikuje je při analýze konkrétních praktických problémů**<br>• **určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil**<br>• **specifikuje různé typy sil (gravitační a tíhová, tlaková a vztlaková, dostředivá a odstředivá), analyzuje rozdíly mezi nimi** | hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon;<br>síla pružnosti, tíhová síla, třecí síla<br>inerciální a neinerciální soustava<br>dostředivé a odstředivé zrychlení a síla<br>hybnost tělesa<br>zákon zachování hybnosti |
| **Mechanická energie a mechanická práce** | |
| výstupy | učivo |
| • **využívá zákony zachování důležitých fyzikálních veličin (mechanická energie, hybnost) při řešení problémů a úloh**<br>• **rozlišuje různé typy mechanické energie (kinetická, potenciální, rotační, pružnosti)** | práce, výkon, účinnost,<br>potenciální a kinetická energie,<br>energie pružnosti,<br>souvislost změny mechanické energie s prací,<br>zákon zachování mechanické energie |
| **Gravitační pole** | |
| výstupy | učivo |
| • **využívá zákony zachování důležitých fyzikálních veličin (mechanická energie, hybnost) při řešení problémů a úloh**<br>• **rozlišuje různé typy mechanické energie (kinetická, potenciální, rotační, pružnosti)**<br>• **specifikuje různé typy sil (gravitační a tíhová, tlaková a vztlaková, dostředivá a odstředivá), analyzuje rozdíly mezi nimi** | Newtonův gravitační zákon,<br>gravitační síla, tíhová síla a tíha,<br>pohyby těles v gravitačním a tíhovém poli,<br>Keplerovy zákony, sluneční soustava, galaxie |
| **Mechanika tuhého tělasa** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil**<br>• **diskutuje rovnovážnou polohu tělesa**<br>• **rozlišuje různé typy mechanické energie (kinetická, potenciální, rotační, pružnosti)** | otáčivý pohyb a veličiny jeho popisu,<br>moment síly, skládání sil,<br>těžiště tuhého tělesa,<br>rovnovážná poloha tuhého tělesa,<br>stabilita |
| **Mechanika kapalin a plynů** | |
| výstupy | učivo |
| • **aplikuje zákony zachování na proudění ideální kapaliny**<br>• **specifikuje různé typy sil (gravitační a tíhová, tlaková a vztlaková, dostředivá a odstředivá), analyzuje rozdíly mezi nimi** | tlaková síla, tlak,<br>Pascalův zákon,<br>Archimedův zákon,<br>zákon zachování hmotnosti,<br>rovnice kontinuity,<br>Bernoulliova rovnice,<br>odporová síla |

***2. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Základní poznatky molekulové fyziky a termodynamiky** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **aplikuje základní poznatky molekulové fyziky při definování termodynamické teplotní stupnice** | kinetická teorie látek: charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství<br>termodynamická teplota |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozlišuje jednotlivá skupenství látek, analyzuje jejich vlastnosti na základě vnitřní struktury a k popisu těchto skutečností využívá kinetickou teorii látek** | Avogadrova konstanta |
| **Vnitřní energie, práce a teplo** | |
| výstupy | učivo |
| • **používá 1. a 2. termodynamický zákon pro vysvětlení praktických problémů** | vnitřní energie, teplo<br>1. a 2. termodynamický zákon |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Člověk a životní prostředí**<br>Jaké zdroje enregie člověk využívá na Zemi - různé typy elektráren a jejich klady a zápory (uhelná, vodní, větrná, solární)<br>- **Životní prostředí regionu a České republiky**<br>Elektrárny v naší republice (přečerpávací Dlouhé Stráně) a v našem okolí (vodní elektrárna Hučák) | |
| **Struktura a vlastnosti plynného skupenství látek** | |
| výstupy | učivo |
| • **využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu; aplikuje ji pro děj izotermický, izobarický, izochorický a adiabatický**<br>• **dokáže znalost stavové rovnice rozšířit i na případ nestálé hmotnosti**<br>• **spojuje znalost stavové rovnice a termodynamických zákonů k praktickému řešení práce a účinnosti kruhového děje, využívá je k rozboru činnosti tepelných motorů** | stavová rovnice ideálního plynu<br>termodynamická teplota<br>Boltzmannova konstanta |
| **Kruhový děj s ideálním plynem** | |
| výstupy | učivo |
| • **používá 1. a 2. termodynamický zákon pro vysvětlení praktických problémů**<br>• **spojuje znalost stavové rovnice a termodynamických zákonů k praktickému řešení práce a účinnosti kruhového děje, využívá je k rozboru činnosti tepelných motorů** | účinnost kruhového děje<br>tepelné motory |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Struktura a vlastnosti pevných látek | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **s využitím Hookova zákona analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles. Aplikuje tyto poznatky na příklady z technické praxe**<br>• **porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů**<br>• **rozlišuje jednotlivá skupenství látek, analyzuje jejich vlastnosti na základě vnitřní struktury a k popisu těchto skutečností využívá kinetickou teorii látek** | součinitele teplotní roztažnosti pevných látek<br>vlastnosti látek: normálové napětí, Hookův zákon |
| **Struktura a vlastnosti kapalin** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů**<br>• **rozlišuje jednotlivá skupenství látek, analyzuje jejich vlastnosti na základě vnitřní struktury a k popisu těchto skutečností využívá kinetickou teorii látek** | součinitele teplotní roztažnosti kapalin<br>jevy v povrchové vrstvě kapalin |
| **Změny skupenství látek** | |
| výstupy | učivo |
| • **objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek**<br>• **rozlišuje jednotlivá skupenství látek, analyzuje jejich vlastnosti na základě vnitřní struktury a k popisu těchto skutečností využívá kinetickou teorii látek** | změna skupenství<br>skupenské teplo<br>měrné skupenské teplo |
| **Mechanické kmitání** | |
| výstupy | učivo |
| • **užívá základní kinematické a dynamické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých harmonických** | mechanické kmitání<br>kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence |
| **Mechanické vlnění** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozlišuje různé druhy vlnění a využívá je v praxi, např. v akustice**<br>• **objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění** | mechanické vlnění<br>postupné vlnění a stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění<br>infrazvuk, zvuk, ultrazvuk<br>hlasitost a intenzita zvuku |
| **Geometrická optika** | |
| výstupy | učivo |
| • **na základě paprskové optiky určuje vlastnosti optických přístrojů a předvídá vznik a vlastnosti obrazů optických zobrazení** | zákony odrazu a lomu světla<br>optické zobrazování – zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle<br>zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel<br>oko jako optický systém; lupa,mikroskop,dalekohled |

***3. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Elektrostatika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje vodič a izolant, aplikuje tyto informace na účinky elektrostatického pole** | elektrický náboj a elektrické pole – elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí,<br>elektrostatická síla, Coulombův zákon<br>vodiče a izolanty,<br>kondenzátor a kapacita vodiče |
| **Stejnosměrný proud** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **objasní podmínky vzniku stejnosměrného proudu a užije Ohmův zákon při řešení praktických problémů**<br>• **pomocí modelu objasní princip vedení stejnosměrného elektrického proudu v kovech, polovodičích (aplikuje pro diodový a tranzistorový jev), kapalinách a plynech** | elektrický proud v látkách – proud jako veličina i jako jev,<br>Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod,<br>elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu<br>polovodič, dioda a tranzistor |
| **Stacionární magnetické pole** | |
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí základní vlastnosti stacionárního magnetického pole a porovná funkci magnetických zařízení** | magnetické pole – pole magnetů a vodičů s proudem,<br>magnetická síla, magnetická indukce,<br>cívka,<br>magnetické vlastnosti látek,<br>částice s nábojem v magnetickém poli |
| **Nestacionární magnetické pole a střídavý proud** | |
| výstupy | učivo |
| • **aplikuje stacionární magnetické pole na nestacionární a aplikuje zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a objasnění elektrických zařízení střídavého proudu** | elektromagnetická indukce, indukované napětí,<br>střídavý proud – harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor<br>RCL obvody, elektromagnetický oscilátor<br>přenos informací elektromagnetickým vlněním - princip vysílače, přijímače, televize |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Média a mediální produkce**<br>V kapitole o přenosu informací elektromagnetickým vlněním se studenti seznámí s principem televize.<br>- **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky**<br>Životní prostředí a udržitelná rozvoj : globální enviromentální problémy přírodního prostředí.<br>Princip elektrárny, různé typy elektráren a dopady jejich fungování na životní prostředí<br>- **Člověk a životní prostředí**<br>Jaké zdroje enregie člověk využívá na Zemi - různé typy elektráren a jejich klady a zápory (uhelná, vodní, větrná, solární)<br>- **Životní prostředí regionu a České republiky**<br>Elektrárny v naší republice (přečerpávací Dlouhé Stráně) a v našem okolí (vodní elektrárna Hučák) | |
| **Vlnová optika** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **klasifikuje elektromagnetické vlnění; vysvětlí rozdíly šíření v různých prostředích**<br>• **analyzuje různé teorie podstaty světla**<br>• **využívá obecných vlastností elektromagnetického vlnění k výkladu vlnových vlastností světla** | vlnové vlastnosti světla – šíření a rychlost světla v různých prostředích<br>zákony odrazu a lomu světla, index lomu<br>optické spektrum; interference světla<br>elektromagnetické záření – elektromagnetická vlna; spektrum elektromagnetického záření |

***4. ročník - dotace: 1, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Ve svém i cizím myšlení odhaluje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Kvantová fyzika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší klasický a kvantový přístup k fyzice mikrosvěta**<br>• **aplikuje kvantovou teorii na výklad základních problémů moderní fyziky (fotoefekt, foton, duální povaha částic)** | kvanta a vlny – foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic |
| **Atomová a jaderná fyzika** | |
| výstupy | učivo |
| • **na základě modelu atomu analyzuje jadernou přeměnu z hlediska energie; navrhuje způsoby využití jaderné energie**<br>• **na základě zákona radioaktivní přeměny odhaduje důsledky chování radioaktivních látek přirozeného i umělého původu**<br>• **navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy** | atomy – kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser<br>atomy – jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **záření; odlišuje jednotlivé druhy záření z hlediska škodlivosti**<br>Navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření. Odlišuje jednotlivé druhy záření z hlediska škodlivosti. Reálně si uvědomuje nebezpečí a je schopen posoudit jeho skutečný dopad. Nepodléhá mediálním tlakům a sám dává do souvislostí výhody a nevýhody činností, při kterých záření vzniká.<br>• **reálně si uvědomuje nebezpečí zářenií a je schopen posoudit jeho skutečný dopad; nepodléhá mediálním tlakům a sám dává do souvislostí výhody a nevýhody činností, při kterých záření vzniká**<br>• **je schopen formulovat a odůvodnit vlastní názor na jadernou energetiku** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky**
Životní prostředí a udržitelná rozvoj : globální enviromentální problémy přírodního prostředí. Princip jaderné elektrárny a její dopad na životní prostředí
- **Člověk a životní prostředí**
Jaké zdroje enregie člověk využívá na Zemi - různé typy elektráren a jejich klady a zápory (uhelná, vodní, větrná, solární, jaderná)
- **Životní prostředí regionu a České republiky**
Jaderné elektrárny v naší republice - Temelín, Dukovany


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.5.2. Chemie*

Předmět Chemie, vycházející ze vzdělávacího oboru Chemie v RVP G, rozšiřuje po znalostní i dovednostní stránce témata, jež jsou obsahem předmětu chemie na základní škole. Cílem tohoto předmětu je přiblížit žákovi chemické jevy, děje a situace, se kterými se setkává v každodenním životě. Žák je seznamován s obecnými zákonitostmi, které v chemii platí, a s aplikací těchto poznatků v oblasti anorganické a organické chemie.

Žák je též veden k pochopení problematiky vlivu člověka a látek, které produkuje, na životní prostředí.

Vyučovací předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Integruje některé výstupy z oboru Geologie.

Výuka se uskutečňuje částečně v kmenových třídách a odborné učebně, ve 2. ročníku jsou do výuky zařazena laboratorní cvičení. Ta probíhající v chemické laboratoři.

Předmět je vyučován v 1. až 3. ročníku. Hodinová dotace činí v 1. a 3. ročníku 2 hodiny týdně, z toho 1 hodina probíhá odděleně pro polovinu třídy. Ve 2. ročníku je hodinová dotace předmětu 3 hodiny týdně, 2 hodiny probíhají s celou třídou a zbylá hodina je realizována jako laboratorní cvičení skupiny žáků (polovina třídy).

Předmět je vyučován převážně klasickou formou výuky (vyučovací hodina), ve 2. ročníku se uplatňují laboratorní cvičení. Mezi nejvíce používané metody výuky patří frontální vyučování, řízený dialog, aktivizační metody, experimenty a práce ve skupinách podle návodu (laboratorní cvičení).

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III |
|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 3 | 2 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Základy obecné chemie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vymezí pojem chemicky čistá látka a směs**<br>• **rozliší směs homogenní a heterogenní** | soustavy látek a jejich složení - vývoj chemie, klasifikace látek, prvky a sloučeniny<br>veličiny a výpočty v chemii - hmotnost atomů a molekul, látkové množství |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí pojmy chemický prvek, chemická sloučenina, atom, molekula, iont**<br>• **popíše složení jádra atomu a vysvětlí rozdíl mezi pojmy nuklid, izotop, prvek**<br>• **objasní princip radioaktivity**<br>• **popíše stavbu elektronového obalu atomu, vymezí pojem orbital**<br>• **definuje pojmy chemická reakce, chemická rovnice, výchozí látky, produkty**<br>• **charakterizuje chemický děj z hlediska reakční kinetiky, chemické rovnováhy a termochemie**<br>• **vyjmenuje základní chemické veličiny (látkové množství, molární hmotnost, molární objem, hmotnostní zlomek, látková koncentrace, relativní hmotnost), vyjádří vztahy mezi nimi a svými slovy vysvětlí jejich obsah**<br>• **se orientuje v PSP, používá pojmy perioda, skupina**<br>• **klasifikuje s-, p-, d- , f-prvky**<br>• **rozliší mezi přechodnými, nepřechodnými a vnitřně přechodnými prvky**<br>• **aplikuje periodický zákon při charakteristice skupin nepřechodných prvků**<br>• **určí počet valenčních elektronů atomu na základě postavení v PSP**<br>• **rozdělí prvky na nekovy, polokovy a kovy s využitím PSP**<br>• **z postavení prvku v PSP odvodí typy krystalů, které prvek tvoří (atomové, molekulové, kovové, iontové)**<br>• **vymezí podmínky vzniku chemické vazby** | stavba atomu - jádro atomu, radioaktivita, elektronový obal, kvantová čísla, elektronové konfigurace prvků<br>periodická soustava prvků<br>chemická vazba a vlastnosti látek - typy chemických vazeb, slabé vazebné interakce, vlastnosti látek<br>chemický děj - chemické reakce a rovnice, základy termochemie, základy reakční kinetiky, základy chemických rovnováh, rovnováhy v redoxních a protolytických reakcích |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vyjádří obsah pojmů délka vazby, energie vazby, násobnost**<br>• **rozliší jednotlivé typy vazeb (kovalentní, iontová, kovová)**<br>• **uvede vlastnosti krystalů (atomových, molekulových, iontových, kovových)**<br>• **předvídá rozpustnost, reaktivitu a elektrickou vodivost některých látek**<br>• **užívá názvy a značky s-, p- a významných d-prvků** | |

| **Základy anorganické chemie I** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **klasifikuje s-, p-, d- , f-prvky**<br>• **užívá názvy a značky s-, p- a významných d-prvků**<br>• **určí oxidační čísla všech prvků ve sloučeninách a iontech**<br>• **uvede podle vzorce nebo názvu typ anorganické sloučeniny**<br>• **tvoří vzorce a názvy následujících anorganických sloučenin: hydridy, oxidy, sulfidy, hydroxidy, bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny a jejich soli**<br>• **uvede příklady s- a p-prvků a jejich významných sloučenin**<br>• **uvede příklady fyzikálních a chemických vlastností vodíku, kyslíku, halogenů, síry, popíše jejich přírodní zdroje, způsob zpracování a využití těchto prvků a jejich významných sloučenin**<br>• **zapíše rovnice reakcí oxidů s vodou, kyselinami a zásadami** | názvosloví anorganických sloučenin<br>vodík, kyslík a jejich sloučeniny<br>chemie p-prvků - vzácné plyny, halogeny, chalkogeny |

***2. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Základy anorganické chemie II | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **tvoří vzorce a názvy koordinačních sloučenin**<br>• **uvede příklady s-, p- a d-prvků a jejich významných sloučenin**<br>• **uvede příklady fyzikálních a chemických vlastností dusíku, fosforu, uhlíku, křemíku, s-prvků, železa, prvků 11. a 12. skupiny a manganu, popíše přírodní zdroje, způsob zpracování a využití těchto prvků a jejich významných sloučenin**<br>• **objasní vliv anorganických sloučenin na životní prostředí**<br>• **uvědomuje si škodlivý vliv některých sloučenin na lidský organismus**<br>• **zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků a jejich sloučenin**<br>• **na základě postavení kovu v Beketovově řadě rozhodne o průběhu reakce s kyselinami a solemi**<br>• **popíše průběh významných syntézních reakcí v chemické výrobě**<br>• **rozliší mezi kvalitativní a kvantitativní analýzou**<br>• **uvede příklady využití analytických důkazů a stanovení v praxi**<br>• **vysvětlí princip odměrné analýzy**<br>• **využívá vybrané metody identifikace minerálů** | chemie p prvků - pentely, tetrely, triely<br>chemie prvků s kovovým charakterem - s-, p-, d-kovy<br>názvosloví koordinačních sloučenin<br>vyčíslování redoxních rovnic |
| **Základní výpočty v chemii** | |
| výstupy | učivo |
| • **vyjmenuje základní chemické veličiny (látkové množství, molární hmotnost, molární objem, hmotnostní zlomek, látková koncentrace, relativní hmotnost), vyjádří vztahy mezi nimi a svými slovy vysvětlí jejich obsah** | výpočty z chemických vzorců a rovnic<br>výpočty složení roztoků<br>příprava roztoků |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **aplikuje znalosti základních chemických veličin (při výpočtech z chemických rovnic a chemických vzorců, při přípravě roztoků)** | |
| **Základy organické chemie I** | |
| výstupy | učivo |
| • **určí postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků**<br>• **vysvětlí čtyřvaznost atomu uhlíku, vznik kovalentních vazeb, schopnost vytvářet řetězce**<br>• **používá vlastnosti atomu uhlíku k zápisu strukturních vzorců organických sloučenin**<br>• **dává do souvislostí vlastnosti atomu uhlíku a strukturu organických sloučenin**<br>• **používá základní pravidla systematického názvosloví při tvorbě názvu a vzorce uhlovodíků**<br>• **rozliší souhrnné a racionální vzorce organických sloučenin**<br>• **charakterizuje uhlovodíky**<br>• **popíše surovinové zdroje uhlovodíků**<br>• **uvede příklady významných zástupců uhlovodíků a jejich využití v praxi**<br>• **klasifikuje organické reakce z hlediska způsobu štěpení vazby, z hlediska změny struktury při reakci**<br>• **uvede produkty konkrétních substitučních, eliminačních a adičních reakcí uhlovodíků**<br>• **aplikuje Markovnikovovo pravidlo při adičních reakcích**<br>• **vysvětlí princip důkazu přítomnosti uhlíku a vodíku v organických látkách**<br>• **na základě výsledků kvantitativní analýzy určí empirický vzorec organické sloučeniny** | atom uhlíku<br>izomerie<br>typy vzorců<br>výpočet empirického vzorce<br>názvosloví uhlovodíků<br><br>uhlovodíky - alkany, alkeny, alkyny, areny<br>deriváty uhlovodíků I - halogenderiváty |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vysvětlí princip důkazu násobných vazeb** | |

***3. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Rozhodne, který z již známých postupů by při řešení mohl použít
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu

Kompetence komunikativní

- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Základy organické chemie II** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **používá základní pravidla systematického názvosloví při tvorbě názvu a vzorce derivátů uhlovodíků**<br>• **používá triviální názvy některých organických sloučenin**<br>• **charakterizuje bezkyslíkaté a kyslíkaté deriváty uhlovodíků**<br>• **popíše a vysvětlí působení organických sloučenin na životní prostředí a na lidský organismus**<br>• **uvede příklady významných zástupců derivátů uhlovodíků a jejich využití v praxi**<br>• **uvede produkty konkrétních substitučních, eliminačních a adičních reakcí derivátů uhlovodíků**<br>• **uvede produkty neutralizačních reakcí, polymerací a esterifikací**<br>• **uvede příklady důkazu charakteristických skupin** | deriváty uhlovodíků II:<br>dusíkaté deriváty, alkoholy a fenoly, ethery, aldehydy a ketony, chinony, karboxylové kyseliny a jejich deriváty, heterocyklické sloučeniny, syntetické makromolekulární látky<br>léčiva, pesticidy, barviva, detergenty |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Člověk a životní prostředí** | |

| **Základy chemie přírodních látek** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje sacharidy, bílkoviny a lipidy z hlediska struktury a funkce v organismu**<br>• **charakterizuje a klasifikuje enzymy, vysvětlí jejich strukturu, mechanismus působení**<br>• **uvede základní funkce vitaminů a hormonů**<br>• **objasní strukturu nukleových kyselin a jejich význam** | lipidy<br>sacharidy<br>bílkoviny<br>nukleové kyseliny<br>enzymy |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **popíše princip a význam glykolýzy, β-oxidace mastných kyselin, citrátového cyklu**<br>• **charakterizuje proteosyntézu**<br>• **vysvětlí vztah mezi metabolismem lipidů a sacharidů** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.5.3. Biologie*

Předmět Biologie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a zasahuje i do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Do učiva předmětu je zařazeno průřezové téma Environmentální výchova a některá témata z předmětu Geologie.

Vzdělávání v předmětu Biologie směřuje k tomu, aby žáci získali znalosti o zákonitostech fungování a řízení živých organismů, vede je k respektování přírodních hodnot na základě znalosti vztahů mezi živými organismy navzájem a mezi živými organismy a prostředím, přispívá k jejich sebepoznání prostřednictvím nauky o lidském těle.

Rozvíjí schopnost využít získané poznatky v běžném, každodenním životě s důrazem na takové oblasti, jako je zdravý životní styl, aktivní odpovědnost za životní prostředí a ochrana přírody v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Předmět se vyučuje v odborné učebně biologie nebo v kmenových třídách, v prvním ročníku také v laboratoři biologie. Je zařazen do učebních osnov v 1. až 4. ročníku. Ve 4. ročníku pouze v prvním pololetí. Hodinová dotace v 1. ročníku činí 2 hodiny týdně, z toho 1 hodina je společná pro celou třídu, 2 hodiny, určené pro polovinou třídy, jsou vyučovány jednou za 14 dnů v laboratoři; ve 2. a 3. ročníku jsou 2 hodiny týdně, z nichž je jedna dělená; ve 4. ročníku 2 hodiny společné pro celou třídu.

Nejčastěji používané formy a metody práce jsou: frontální výuka s použitím demonstračních pomůcek, obrazového materiálu a didaktické techniky; řízený dialog; samostatná práce (individuální či skupinová) podle návodu (praktická cvičení); odborné exkurze s využitím pracovních listů.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 | 3 | 1 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí
  - Problematika vztahů organismů a prostředí
  - Životní prostředí regionu a České republiky

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Vyhodnocuje experiment z hlediska jeho průběhu
- Zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Vytrvá do konce, dotahuje i administrativní, formální i úklidové úkony, které jsou s prací spojeny
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti

| **Obecná biologie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje základní vlastnosti živých organismů**<br>• Charakterizuje typy pletiv zejména podle jejich funkce.<br>• Popíše stavbu, typy a vlastnosti základních tkání.<br>• Charakterizuje principy třídění organismů, správně užívá základní taxony.<br>• Zdůvodní, proč viry nepatří do systému živých organismů.<br>• Porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů.<br>• Objasní základní průběh virové infekce. | úvod - obory<br>obecné vlastnosti organismů<br>systém živé přírody |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • Popíše způsoby šíření virové nákazy.<br>• Vyjmenuje příklady virových onemocnění člověka.<br>• Uvede možnosti prevence. | |
| **Anatomie a morfologie rostlin** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje typy pletiv zejména podle jejich funkce**<br>• **popíše základní struktury rostlinné buňky a jejich funkce**<br>• **rozdělí rostlinná pletiva podle jejich funkce a charakterizuje jejich stavbu**<br>• **charakterizuje stavbu a funkci vegetativních rostlinných orgánů**<br>• **popíše stavbu a funkci generativních rostlinných orgánů** | rostlinná buňka<br>pletiva<br>rostlinné orgány |
| **Fyziologie rostlin** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozlišuje jednotlivé způsoby rozmnožování rostlin**<br>• **vysvětlí význam vody a vodní režim rostlin**<br>• **vysvětlí princip a zhodnotí význam fotosyntézy**<br>• **aplikuje poznatky o výživě a růstu rostlin** | fotosyntéza<br>dýchání<br>vodní režim<br>růst a vývoj<br>rozmnožování<br>pohyby |
| **Mikrobiologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **zdůvodní, proč viry nepatří do systému živých organismů**<br>• **porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů**<br>• **objasní základní průběh virové infekce**<br>• **popíše způsoby šíření virové nákazy**<br>• **vyjmenuje příklady virových onemocnění člověka. uvede možnosti prevence** | viry<br>bakterie |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **objasní nebezpečnost některých virů – HIV**<br>• **charakterizuje prokaryotní organismy a jejich postavení v systému organismů**<br>• **popíše stavbu prokaryotické buňky a způsob rozmnožování**<br>• **rozdělí bakterie podle způsobu výživy**<br>• **uvede příklady využití bakterií člověkem**<br>• **uvede způsoby šíření bakteriální nákazy**<br>• **uvede příklady bakteriálních nemocí člověka, možnosti prevence a způsoby léčby**<br>• **charakterizuje pohlavně přenosné choroby a AIDS a možnosti jejich prevence** | |
| **Systematická botanika** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje principy třídění organismů, správně užívá základní taxony**<br>• **podle schémat popisuje individuální vývoje rostlin**<br>• **porovná charakteristické znaky jednotlivých oddělení rostlin**<br>• **uvede příklady hospodářsky významných druhů rostlin** | řasy<br>mechorosty<br>kapraďorosty |

***2. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Změní způsob práce, když se přesvědčí o jeho neefektivnosti

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)

| **Systematická botanika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| | semenné rostliny |
| **Houby** | |
| výstupy | učivo |
| • **charakterizuje stavbu buňky a těla houby**<br>• **porovná společné a rozdílné znaky říše hub, rostlin a živočichů**<br>• **charakterizuje způsoby výživy hub**<br>• **vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub**<br>• **pozná některé nejhojněji se vyskytující zástupce hub**<br>• **uvede příklady využití hub ve farmaceutickém a potravinářském průmyslu**<br>• **zhodnotí ekologický význam hub a lišejníků**<br>• **uvede příklady houbových onemocnění člověka, rostlin a živočichů** | výživa<br>rozmnožování<br>systém<br>význam |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Prvoci | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **popíše stavbu živočišné buňky**<br>• **popíše stavbu těla prvoků, charakterizuje významné skupiny prvoků, zhodnotí jejich význam** | živočišná buňka<br>pohyb<br>metabolismus<br>rozmnožování<br>systém<br>význam |
| **Živočichové** | |
| výstupy | učivo |
| • **popíše stavbu,typy a vlastnosti základních tkání**<br>• **charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce**<br>• **objasní vznik a význam ektodermu, entodermu a mezodermu**<br>• **popíše a porovná způsoby pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočichů**<br>• **porovná vnější a vnitřní oplození a vysvětlí význam vnitřního oplození**<br>• **porovná přímý a nepřímý vývoj**<br>• **pozná a pojmenuje významné taxony živočichů a jejich typické zástupce za pomoci různých informačních zdrojů**<br>• **posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka**<br>• **objasní termín parazitismus, popíše adaptace k parazitismu a uvede příklady významných parazitů**<br>• **charakterizuje hlavní typy chování a jejich projevy** | tkáně<br>rozmnožování<br>systém<br>etologie |

***3. ročník - dotace: 3, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- O tom, na co člověk má, nebo nemá právo, uvažuje informovaně a s ohledem na širší důsledky ve společnosti. Dbá o to, aby své názory na jednotlivá práva a svobody nepovažoval za definitivní, ale aby pochopil, jak jedno s druhým souvisí, a hledá další poučení
- Porovnává své představy o vlastním životě s pravděpodobnými odhady vývoje celé společnosti, zvažuje, co může ovlivnit a čemu se musí přizpůsobit. Vyhledává místa a výzvy, ve kterých se může uplatnit ke své spokojenosti i k obecnému prospěchu
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)

| **Soustavy opory a pohybu člověka** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **popíše stavbu a funkci opěrné a pohybové soustavy** | stavba kostí<br>spojení kostí<br>kostra člověka |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **objasní vliv životního stylu na zdraví člověka** | stavba a funkce svalů<br>kosterní svalstvo |
| **Soustavy člověka spojené s metabolismem** | |
| výstupy | učivo |
| • **objasní stavbu a funkci soustav spojených s metabolismem a jejich vzájemný vztah**<br>• **objasní vliv životního stylu na zdraví člověka**<br>• **využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle** | tělní tekutiny<br>imunita<br>oběhová soustava<br>dýchací soustava<br>trávicí soustava<br>vylučovací soustava<br>kůže |
| **Řídící soustavy člověka** | |
| výstupy | učivo |
| • **popíše stavbu a funkci řídících soustav a srovná oba způsoby řízení**<br>• **objasní vliv životního stylu na zdraví člověka** | endokrinní systém<br>nervová soustava<br>smyslové orgány |
| **Rozmnožovací soustava člověka** | |
| výstupy | učivo |
| • **uvede rozdíly ve stavbě a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy**<br>• **charakterizuje proces oplození a popíše průběh těhotenství**<br>• **charakterizuje stručně jednotlivá období života člověka**<br>• **objasní vliv životního stylu na zdraví člověka**<br>• **charakterizuje pohlavně přenosné choroby a AIDS a možnosti jejich prevence**<br>• **zhodnotí základní metody antikoncepce** | pohlavní soustava muže<br>pohlavní soustava ženy<br>těhotenství porod<br>plánované rodičovství<br>období v životě člověka |
| **Ekologie** | |
| výstupy | učivo |
| • **vysvětlí základní ekologické pojmy a umí je správně použít**<br>• **charakterizuje biotické a abiotické faktory a jejich vliv na organismy** | základní pojmy<br>abiotické a biotické faktory<br>ekosystém<br>znečištění a ochrana životního prostředí |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **uvede příklady druhů rostlin se širokou a úzkou ekologickou valencí**<br>• **objasní vzájemné vztahy mezi organismy a mezi populacemi, doloží na příkladech**<br>• **charakterizuje ekosystém, vyjmenuje jeho složky**<br>• **popíše základní typy potravních řetězců**<br>• **uvede příklady znečištění atmosféry, vody, půdy**<br>• **uvede příklady negativního vlivu lidské činnosti na rostlinná společenstva**<br>• **charakterizuje příčiny, projevy a možné dopady poškození různých ekosystémů**<br>• **uvede příklady ohrožených druhů rostlin a možnosti jejich ochrany**<br>• **posuzuje geologickou činnost z hlediska možných dopadů na životní prostředí**<br>• **vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu** | |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Problematika vztahů organismů a prostředí**<br>- **Člověk a životní prostředí**<br>- **Životní prostředí regionu a České republiky** | |

***4. ročník - dotace: 1, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)

| **Genetika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **popíše strukturu a funkce NK**<br>• **objasní podstatu genetického kódu a přenosu genetické informace**<br>• **s porozuměním používá odbornou terminologii**<br>• **aplikuje Mendelovy zákony na příkladech**<br>• **popíše typy chromozomového určení pohlaví**<br>• **zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního**<br>• **uvede příklady potenciálních mutagenů v prostředí**<br>• **uvede příklady dědičných chorob člověka**<br>• **orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství**<br>• **umí řešit jednoduché úlohy z genetiky člověka**<br>• **vysvětlí využití virů a bakterií v genovém inženýrství** | molekulární genetika<br>genetika buňky<br>genetika mnohobuněčných<br>genetika populací<br>genetika člověka |
| **Historická biologie** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| výstupy | učivo |
| --- | --- |
| • **uvede významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů**<br>• **zařadí hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů do správného geol. období**<br>• **orientuje se ve fylogenetickém vývoji člověka**<br>• **charakterizuje význačné lidské znaky** | vznik života na Zemi<br>vznik a vývoj druhů<br>vývoj člověka<br>lidské znaky |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.5.4. Zeměpis*

Předmět Zeměpis je součástí vzdělávacího oblasti Člověk a příroda, zároveň zasahuje do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Do učiva předmětu, jež vychází ze vzdělávacího oboru RVP G Zeměpis a Geologie, jsou zařazeny tematické celky z průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Enviromentální výchova.

Nejčastěji používané formy a metody práce jsou: řízený dialog; skupinová práce podle návodu; frontální výuka s využitím nástěnných map a map z atlasů a kartografických souborů; odborné exkurze s využitím pracovních listů, seminární práce a referáty.

Hlavním cílem předmětu je integrovat poznatky přírodovědné a společenské (sociálně-ekomomické a politicko-ekonomické), což umožňuje zejména postavení geografie jako oboru integrující oba pohledy.

Proces vzdělávání vede k tomu, aby žáci upevnili a rozšířili své znalosti ze zeměpisu a aby si vytvořili mezipředmětové a kompetenční vztahy k ostatním předmětům. Žáci si osvojí schopnost klást si otázky a získávat na ně odpovědi z různých pramenů. Prostřednictvím výuky se rozvíjejí dovednosti, které vedou k analýze geografických informací. uvědomělému a systematickému používání map, tabulek, grafů a dalších dokumentů. Žáci se naučí chápat kulturní a mentální zvláštnosti ras, etnik a národů světa a kulturně-společenské rozdíly i shody.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III |
|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný |
| Dotace skupiny | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Člověk a životní prostředí
  - Problematika vztahů organismů a prostředí
  - Životní prostředí regionu a České republiky
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Globalizační a rozvojové procesy
  - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
  - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
  - Žijeme v Evropě

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná, zda jsou hypotézy ověřitelné
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Reflektuje své předsudky při kontaktu s lidmi
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Hledá a navrhuje pro řešení konfliktů občanské většiny s etnickou nebo názorovou menšinou taková řešení, k nimž nejsou potřebné mocenské, násilné postupy, zákazy, diskriminace
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti

| **Astronomie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje** | vesmír (popis, teorie vzniku)<br>vesmírná tělesa - pojmy<br>Sluneční soustava - základní charakteristiky planet<br>Měsíc - vzdálenost, velikost; zatmění Slunce, zatmění Měsíce<br>Země jako planeta (velikost, tvar...) |
| **Pohyby Země** | |
| výstupy | učivo |
| • **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje** | rotace (DEN): východ a západ slunce, časová pásma, datová čára, délka dne (astronomický, sluneční); určení polohy na Zemi bez GPS, výpočty, Polárka<br>oběh (ROK): délka roku, roční období, slunovraty, rovnodennosti, obratníky, polární kruhy<br>oscilace kolem barycentra soustavy Země-Měsíc: důsledky (dmutí moře) |
| **Mapy** | |
| výstupy | učivo |
| • **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **orientuje se s pomocí map v krajině**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** | mapy – vznik, typy, pojmy<br>(glóbus, mapování ,proces vzniku a výroby map); nutné nepřesnosti v mapách, projekce (válcová, azimutální, …), měřítko mapy, generalizace, legenda, …)<br><br>typy map (turistické, automobilové, specializované, katastrální, kartogramy, kartodiagramy, mapy pro orientační běh, ...), použití, přínos; mapy velkých a malých měřítek<br><br>elektronické mapy (GPS, Internet)<br>- GPS – vysvětlení principu fungování a výhody i nevýhody používání<br>- mapy na internetu (Google Earth, www.mapy.cz apod.) –pestrá škála možností využití – praktické používání |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | orientace v turistické mapě<br>- dobrá a praktická orientace ve standardní turistické mapě |
| **Atmosféra** | |
| výstupy | učivo |
| • **objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů**<br>• **rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy** | vrstvy atmosféry, složení atmosféry<br>- vrstvy atmosféry, charakteristika (základní vyjmenování a charakteristika nejdůležitějších vrstev + ozonosféra + ionosféra)<br>- složení atmosféry (základní složky, jejich přibližné % zastoupení a funkce v atmosféře)<br><br>klimatologie a meteorologie<br>počasí a podnebí (vymezení pojmů, rozdíly)<br><br>počasí<br>tlaková výše a níže, vítr, rosný bod, srážky (vysvětlit pojmy, příčiny i důsledky).<br>Vlhkost ve vzduchu; základní fyzikální síly a zákony určující počasí (teplota, tlak, vlhkost).<br>Fenomény ovlivňující podnebí (zeměpisná šířka, nadmořská výška, kontinentalita) – vysvětlit; klimadiagramy (orientační znalost)<br><br>globální proudění vzduchu<br>globální proudění vzduchu (horizontální i vertikální) – globální rozložení tlakových výší a níží na planetě, pochopení principů a důsledků vzdušného proudění celoplanetárního charakteru<br>(Pojmy: Corriolisova síla, pásmo tišin, pasáty, antipasáty, západní větry, teplá a studená fronta, …)<br><br>Konkrétní globální a lokální větry<br>(Podrobné pochopení: pasáty, antipasáty, monzuny, cyklóny, hurikány, bríza). Návětrné a závětrné svahy. Beaufortova a Fujitova stupnice.<br><br>Mapa podnebných pásů a tlakových a větrných poměrů (atlas str. 18-19)<br>Vysvětlit co nejvíce jevů, faktů a pravidel, které se dají z této konkrétní mapy vyčíst |
| průřezová témata | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Problematika vztahů organismů a prostředí**

**Hydrosféra**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí**<br>• **objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině**<br>• **hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti**<br>• **rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje**<br>• **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy**<br>• **zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu** | cirkulace vody – výpar, déšť, srážkové diagramy<br><br>moře a oceány – charakteristika, pojmy; dmutí moře (opakování); profil mořského dna<br>- moře a oceány – poloha, velikost, charakteristika, salinita (pojmy: světový oceán, oceán, moře, okrajové moře, vnitřní moře, jezero, úmoří, bezodtoká oblast, …)<br>- pohyby moře: dmutí moře (příliv, odliv) – podstata, časování, aspekty. Přílivové elektrárny (princip)<br>- profil mořského dna (pojmy: šelf, oceánská pánev, středooceánský hřbet, …) – charakterizovat, přibližné hloubky<br><br>mořské proudy a jejich vliv na klima; vlnění<br>pohyby moře: vlnění (charakteristika, tři typy vzniku)<br>pohyby moře: mořské proudy a jejich vliv na klima (zakreslit do mapy trasy toků hlavních světových mořských proudů a vysvětlit vliv na přilehlou pevninu; znát jména tří důležitých mořských proudů (Golfský/Severoatlantický, Humboldtův/Peruánský, Západní příhon).<br><br>voda na pevnině<br>jezera<br>typy jezer a reálné příklady; vliv a využití jezer<br>největší jezera světa: umět ukázat na slepé mapě (čísla stačí znát jen velmi orientačně)<br><br>rybníky využití; důvody zakládání<br>podzemní voda (v malých hloubkách ,do sta metrů); v artéských pánvích (vysvětlit pojem)<br>přehradní nádrže – definice, význam; problémy; vyjmenovat nejvýznamnější.<br>vodní elektrárny, přečerpávací vodní elektrárny; největší přehradní nádrže světa: (umět ukázat na slepé mapě)<br>řeky - pojmy: pramen, přítok, vodopád, horní tok, střední tok, dolní tok, ústí, meandr, delta (Nil, Dunaj, Volha, Mississippi), |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | estuárium (Temže, La Plata), povodí, rozvodí, bezodtoká oblast, průtok, vodní stav, režim odtoku (pochopit princip grafů režimů odtoku)<br>největší řeky světa (umět ukázat na slepé mapě)<br>bažiny, močály, rašeliniště<br>ledovce horské, kontinentální; vznik ledovce: nad sněžnou čárou, transformací sněhu<br>pojmy: firnový led, vyživovací oblast, kar, splaz, moréna, ledovcové údolí, fjord<br>permafrost (trvale zmrzlá půda) |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Člověk a životní prostředí** | |
| **Litosféra, pedosféra** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí**<br>• **rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi**<br>• **zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** | průřez Zemí<br>teorie vzniku a vývoje, teorie deskové tektoniky (podrobně)<br>geologie, mineralogie – horniny, minerály (stručně)<br>vulkanismus, tektonika – zemětřesení, sopky, hot spots, aktivní zóny, subdukce, gejzíry…<br>geomorfologie – tvary hor, údolí; typy krajiny, vývoj krajiny, geomorfologické procesy<br>pedologie – základní půdní profily, základní typy půd |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy**<br>• **analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů**<br>• **analyzuje různé druhy poruch v litosféře**<br>• **určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin**<br>• **zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu**<br>• **určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu** | |

| průřezová témata |
|---|
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Problematika vztahů organismů a prostředí** |

| **Biosféra** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší hlavní biomy světa**<br>• **rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi**<br>• **zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni** | biomy, klimatické pásy - rozmístění, charakteristika.<br>pochopení, proč se nachází tam, kde se nachází.<br>tropy (vlhké, suché), subtropy, mírný pás, stepi, tajga, tundra, polární oblasti |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje**<br>• **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy**<br>• **analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů**<br>• **zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu**<br>• **určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu** | |

průřezová témata

**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Problematika vztahů organismů a prostředí**
- **Člověk a životní prostředí**

**Lidstvo - charakteristika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva**<br>• **identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení** | počet (vývoj počtu obyvatelstva, demografické křivky, příčiny, projekce do budoucnosti; největší státy co do počtu obyvatel)<br>demografie (pojmy např.: přirozený přírůstek/úbytek, natalita/mortalita, úhrnná plodnost, kojenecká úmrtnost, …)<br>věková pyramida – velmi podrobný rozbor pyramidy ČR + projekce do budoucna<br>rozmístění obyvatelstva, hustota obyvatelstva (faktory ovlivňující rozmístění a hustotu, výhody a nevýhody života v |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje** | oblastech s nízkou/vysokou hustotou obyv., …)<br>migrace (typy migrace pravidelná, dočasná, trvalá, …), důvody pro migraci, výhody a nevýhody migrace z pohledu všech zúčastněných stran (podrobně rozebrat), reakce na migraci, migrace geograficky – historie a současnost, hlavní migrační proudy;migrace v ČR – graf počtu v závislosti na věku, statistická čísla |
| **Lidstvo - struktura** | |
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení**<br>• **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické** | rasy (základní rasy + míšenci. počet, rozmístění<br>národy (idea národa, vymezení národa)<br>jazyky (vztah jazyk/národ, počty jazyků, jazykové rodin,. podrobně indoevropská jazyková rodina a ostatní evropské jazyky, umělé jazyky, mrtvé jazyky, velikost slovní zásoby, seznam jazyků s nejvíce mluvčími) písma – ukázky různých písem, charakteristika vybraných<br>náboženství (vliv náboženství na život v současném světě, hlavní světová náboženství - křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus); vznik, principy; počty věřících, geografické rozmístění; vliv náboženství na formování kultur a mentalit<br>kultury (stručný přehled různých světových kultur a mentalit v protikladech i podobnostech, vzájemné vztahy a potenciálně problematická místa, možný budoucí vývoj – teorie o konci dějin a o střetu kultur |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje** | |
| **Sídla** | |
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**<br>• **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje** | typy a kategorie sídel (samota, vesnice, město, aglomerace, konurbace, megalopole, …) – charakteristika, zásady a kritéria pro kategorizaci, výhody a nevýhody života v daném sídle.<br>vývoj města evropského typu (podrobný popis procesu růstu a vývoje od středověku do současnosti) – konkrétní ukázky na příkladu Hradce Králové<br>venkovské osídlení;proces urbanizace; největší světová města<br>funkce měst. Rozložení zón ve městě; problémy<br>projekt ideální město |
| **Hospodářství** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení**<br>• **zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa**<br>• **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**<br>• **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** | porovnání států podle hosp. vyspělosti (způsoby srovnávání, tabulky) - HDP, HNP, ...<br>struktura (primér, sekundér, ...)<br>zemědělství, těžba surovin (globálně)<br>typy zemědělství; základní plodiny (potravinářské, krmné, hospodářské); živočišná výroba, lov, rybolov, lesnictví, …<br>těžba surovin; světové zásoby surovin; ropná krize; problémy s nedostatkem surovin, možná řešení<br>průmysl, energetika (globálně)<br>průmyslová odvětví; výroba elektřiny – klasické zdroje, alternativní zdroje; výhody a rizika, budoucnost<br>služby, doprava, věda, vzdělání (globálně)<br>globální ekonomika<br>finance, finanční a hospodářské krize |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje**<br>• **zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu** | |

***2. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Třídí informace, vybírá informace pro určité téma relevantní
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpozná, zda jsou hypotézy ověřitelné
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Podle potřeby učiní opatření, která nežádoucí dopady jeho jednání přijatelně zmírní, nebo se dané činnosti vzdá
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Reflektuje své předsudky při kontaktu s lidmi
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Hledá a navrhuje pro řešení konfliktů občanské většiny s etnickou nebo názorovou menšinou taková řešení, k nimž nejsou potřebné mocenské, násilné postupy, zákazy, diskriminace
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)

| **Evropa** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **rozliší hlavní biomy světa** | charakteristika kontinentu, přírodní podmínky, podnebí, socioekonomické poměry<br>Evropa a evropské struktury - postavení a význam ve světovém dění<br>charakteristika, postavení a význam jednotlivých států podle regionů<br>vysvětlení a historické souvislosti rozdílů mezi státy |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Žijeme v Evropě**

**Česká republika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi**<br>• **vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům**<br>• **zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky**<br>• **využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů** | postavení ČR v Evropě - vliv polohy<br>geologie a geomorfologie ČR - vliv na surovinovou základnu<br>hydrologie území - význam pro Evropu<br>podnebí a jeho charakteristika - vliv polohy státu<br>ochrana přírody a krajiny - světově významná území, systém ochrany<br>hospodářství ČR - charakteristika, lokalizace, vývoj a transformace po r. 1989<br>sídla a obyvatelstvo - vývoj, hlavní charakteristiky a důvody současného stavu<br>doprava - charakteristika s ohledem na na napojení na evropský dopravní systém<br>služby - charakteristika sektoru jeho vývoj a význam v ČR<br>cestovní ruch - charakteristika zaměření na světově významné památky a oblasti<br>správní členění ČR - kraje a jejich charakteristika |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Životní prostředí regionu a České republiky**
- **Žijeme v Evropě**

***3. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj nejefektivnější
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si časový plán a dodržuje jej
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky

Kompetence k řešení problémů
- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Navrhuje metody k ověření hypotézy nebo ke zjištění nějaké skutečnosti
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení postupuje systematicky
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Rozpozná, zda jsou hypotézy ověřitelné
- Rozpozná příčinu jevu, jeho důsledek a vztah mezi nimi
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci
- V diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá tvrzení a navazuje na ně
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje
- Reflektuje své předsudky při kontaktu s lidmi
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Hledá a navrhuje pro řešení konfliktů občanské většiny s etnickou nebo názorovou menšinou taková řešení, k nimž nejsou potřebné mocenské, násilné postupy, zákazy, diskriminace
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pokud to situace vyžaduje, ztotožňuje se s cíli, které mu stanovil někdo jiný
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Při rozhodování o své profesi uvažuje o své práci v dlouhodobějším horizontu (uvažuje o možnostech profese do budoucna, o různých faktorech, které budou jeho práci ovlivňovat, o tom, jak se v práci bude realizovat)

| **Asie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi** | charakteristika kontinentu - přírodní a socioekonomické poměry<br>charakteristika, postavení a význam jednotlivých regionů - s důrazem na rozvíjející se ekonomiky - asijští tygři<br>vysvětlení a historické souvislosti rozdílů mezi regiony - blízkovýchodní konflikt a problémy, náboženské konflikty |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná** | |
| **Rusko** | |
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji** | historické a současné postavení Ruska<br>přírodní a socioekonomické poměry - význam Ruska ve světové ekonomice a politice |
| **Severní Amerika** | |
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná** | charakteristika kontinentu, přírodní a socioekonomické poměry<br>USA - postavení a význam ve světovém dění<br>charakteristika, postavení a význam ostatních států<br>vysvětlení a historické souvislosti rozdílů mezi státy |
| **Jižní Amerika** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi** | charakteristika kontinentu, přírodní a socioekonomické poměry<br>charakteristika, postavení a význam jednotlivých regionů - důraz na levicové zaměření kontinentu<br>problémy - drogy, konflikt levicové orientace a vztah některých států k USA<br>historický vývoj kontinentu<br>rozdíly v ekonomické vyspělosti - důvody a důsledky |

| **Afrika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni** | charakteristika kontinentu, přírodní a socioekonomické poměry<br>charakteristika, postavení a význam jednotlivých regionů<br>problémy - chudoba, AIDS,rasové a náboženské konflikty<br>historický vývoj kontinentu<br>rozdíly v ekonomické vyspělosti - důvody a důsledky |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **rozliší hlavní biomy světa**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi**<br>• **lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná** | |

| **Austrálie** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**<br>• **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí**<br>• **rozliší hlavní biomy světa**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa** | charakteristika kontinentu, přírodní a socioekonomické poměry<br>postavení a význam ve světovém dění a ekonomice<br>historie kontinentu |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Oceánie, oceány, Antarktida | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**<br>• **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny**<br>• **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí**<br>• **rozliší hlavní biomy světa** | charakteristika oblastí, přírodní a socioekonomické poměry<br>postavení a význam ve světovém dění a ekonomice<br>historický vývoj |
| **Globální problémy lidstva** | |
| výstupy | učivo |
| • **zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa**<br>• **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**<br>• **lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**<br>• **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni**<br>• **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa**<br>• **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální,** | sociální problémy lidstva - kulturní a náboženské rozdíly a konflikty, multikulturalismus, sociální rozdíly - bohatý sever, chudý jih<br>růst lidské populace - využívání zdrojů<br>mezinárodní politické organizace, krizové oblasti, terorismus<br>světová ekonomika - problémy<br>globální oteplování, problematika trvale udržitelného rozvoje |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi**<br>• **lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná** | |

průřezová témata

**VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:
- **Globalizační a rozvojové procesy**
- **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky**
- **Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce**


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.6. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Umění a kultura je zastoupena Hudebním oborem, Výtvarným oborem a společným vzdělávacím obsahem integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Hudební obor vede žáka k porozumění hudebnímu umění. Vzdělávací obsah Hudebního oboru proto tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevovat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je hlasový výcvik spojený s intonací, práce s rytmem, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní interpretaci hudebního díla i hudebních objektů“. Tato „komplexní interpretace“ obnáší zařazování znějící hudby do uměleckého období, určování stylu, žánru, formy díla, vytváření hodnotících soudů, zabývání se zvláštnostmi přístupu k interpretaci hudebního díla, významem a poselstvím díla vzhledem k určité umělecké a historické epoše, problematikou „konzumace“ hudby vzhledem k jejímu funkčnímu zařazení, problematikou „uměleckého provozu“ apod.

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na Výtvarnou výchovu v základním vzdělávání a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a na úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarný obor pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, skulpturou, designem, vzhledem krajiny, architekturou, stylem oblečení, filmem, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V oblasti osobnostní jsou specifickým nástrojem prožívání a poznávání, v sociální oblasti jsou nástrojem komunikace a vzájemné spolupráce. Vizuálně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap a stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Pojetí vizuálně obrazných znaků je z principu pojetím tvořivým, vyplývajícím z porovnání dosavadních a aktuálních zkušeností, předpokládajícím experimentální fázi vzniku těchto znaků a jejich ověřování poznáváním a komunikací. Z těchto pozic Výtvarný obor přistupuje k uměleckému procesu v celistvosti umělecké tvorby, recepce a interpretace.

Vzdělávací obsah Výtvarného oboru je vnitřně členěn do dvou základních okruhů pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

První okruh představují Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních, individuálně založených postojů k obsahům obrazové komunikace. Při tvorbě využívá vizuálně obrazná vyjádření vlastní, umělecká i uplatňovaná v běžné komunikaci (včetně užití dostupných technologických prostředků, jako je fotografie, video, film, ICT). Obrazové znakové systémy umožňují reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury jako vnímatele, interpreta a jako tvůrce komunikačního obsahu s uvědoměním si oblasti jeho účinku.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující žákovi osobní účast a aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu. Reflektování vlastních prožitků, postojů a zkušeností získaných prostřednictvím experimentálního přístupu k uměleckým vizuálně obrazným prostředkům. Na tomto základě si vytváří přehled o vizuálně obrazných vyjádřeních jednotlivých směrů výtvarného umění, zejména od konce 19. století do současnosti

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností, v jejichž očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela smyslová citlivost, uplatňovala žákova subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky vizuálně obrazného vyjádření.

Při těchto tvůrčích činnostech se pracuje jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky, jejichž význam se vytváří a proměňuje. Výtvarný obor spolupracuje s obory, které rozvíjejí obraznost dalšími specifickými prostředky (hudba, literatura, dramatické obory aj.).

Vzdělávání v této oblasti kromě hlubšího poznání výtvarného, hudebního a dalších druhů umění vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích. Takto pojímané vzdělávání je rozvíjeno tématem Umělecká tvorba a komunikace, které má integrativní charakter. Vzdělávací obsah tématu umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku. Téma Umělecká tvorba a komunikace je povinným vzdělávacím obsahem a musí být do ŠVP zařazeno tak, aby každý žák dostal možnost se s ním seznámit.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání a porozumění umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění na pozadí historických, společenských a technologických změn;

- chápání umění jako specifického a nezastupitelného způsobu komunikace probíhající mezi všemi účastníky uměleckého procesu, k schopnosti odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění na základě porovnávání a uvědomování si jejich shodností a odlišností;

- užívání jazyka umění jako prostředku k vyjádření nejrůznějších jevů, vztahů, prožitků, emocí a představ a k schopnosti svůj způsob vyjádření hodnotit, porovnávat a nabízet ostatním členům society;

- aktivnímu podílení se na vytváření vstřícné a podnětné atmosféry (na základě porozumění, tolerance, ale i kritičnosti) pro poznávání a porozumění kulturním hodnotám, projevům a potřebám různorodých sociálních skupin, etnik a národů a na vytváření pozitivního vztahu ke kulturnímu bohatství současnosti i minulosti;

- uvědomování si vlivu výchovy a vzdělání na rozvoj tvořivé osobnosti v roli tvůrce, interpreta a recipienta a na kvalitu její účasti v uměleckém procesu.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.6.1. Estetická výchova-hudební*

Vyučovací předmět Estetická výchova-hudební vychází z obsahu vzdělávacího oboru Hudební obor vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP G. Zároveň zahrnuje vzdělávací obsah oboru Umělecká tvorba a komunikace.

Předmět vede žáky k hlubšímu porozumění hudbě, a to prostřednictvím seznámení se s jejími proměnami v různých historických obdobích a prostřednictvím vlastní hudební produkce. Předmět podporuje schopnost soustředěného vnímání hudby, srovnání jejího charakteru v kontextu různých žánrů a vyjádření svého názoru na ni.

Žáci se v hodinách seznamují s dějinami hudby, se základy hudební nauky a rozvíjí své dovednosti v oblasti hudební produkce. Předmět integruje vybrané tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova z RVP G.

Estetická výchova-hudební je v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura předmětem volitelným. Žáci si zvolí, zda se budou v prvním a druhém ročníku věnovat Estetické výchově -výtvarné nebo hudební. V obou ročnících je tento předmět dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně, které jsou v rozvrhu z organizačně-specifických důvodů spojeny. Pro potřeby oboru je k dispozici specializovaná učebna vybavená audiotechnikou a hudebními nástroji pro praktickou produkci studentů.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Estetická výchova) | volitelný (Estetická výchova) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Mediální produkty a jejich význam
  - Účinky mediální produkce a vliv médií

***1. ročník - dotace: 2, volitelný (Estetická výchova): 2***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení - přínosy a nežádoucí dopady; předvídá další postup
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- Umí aplikovat některé účinné techniky zvládání trémy
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Podle potřeby učiní opatření, která nežádoucí dopady jeho jednání přijatelně zmírní, nebo se dané činnosti vzdá
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Stanovuje si dlouhodobé cíle s ohledem na své předpoklady, zájmy, hodnotovou orientaci
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Snaží se včas odhadnout situaci a včas reagovat, nenechává se jen tlačit okolnostmi, ale snaží se realitu kolem sebe ovlivňovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností

| **Produkce - praktické dovednosti** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **dokáže sladit svůj pohyb s rytmem hudby, zvládá jednoduché taneční kroky a dokáže vyjádřit pohybem své pocity ze znějící hudby**<br>• **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou** | zásady správného zpěvu<br>intonace podle nápodoby a podle not<br>sborový zpěv jednohlasu, kánonu a vícehlasu<br>čtení partu a jednoduché partitury, hra a zpěv podle nich<br>improvizace jednoduché hudební formy<br>hra instrumentálních doprovodů, jednoduché aranžmá písně s předehrou, mezihrou a dohrou na orffovské nástroje,klávesy a kytaru<br>jednoduché pohybové vyjádření rytmu a rázu skladby |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **(její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |
| **Poslechové činnosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní** | poslech hudby s rozborem výrazových prostředků<br>zvuk jednotlivých nástrojů, složení orchestrů a komorních souborů<br>funkce různých druhů hudby a možnosti jejího využití i zneužití<br><br>díla významných hudebních skladatelů, slavní interpreti historie i současnosti, proměny vnímání hudebních děl a proměny způsobů interpretace<br>hudba jako způsob vyjádření vlastních pocitů a názorů<br>interpretace poslouchané hudby na základě získaných hudebněhistorických a hudebněestetických poznatků |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |

| **Dějiny hudby - pravěk a starověk** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)** | prameny hudby, hudba etnická,její vyjadřovací prostředky<br>starověké hudební kultury - hudba starého Řecka a Říma, Egypta, stará židovská hudba , hudba spojená s náboženstvím i světská,hudba zpívaná i nástrojová, znalosti starých národů v oboru akustiky, starořecké tetrachordy jako předchůdci našich stupnic,dovednost starých Řeků zapisovat hudbu, úzké spojení hudby s poezií a dramatem |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby** | |
| **Středověká hudba** | |
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby** | duchovní hudba středověku - gregoriánský chorál, jeho notový zápis, církevní stupnice, antifonátní a responzoriální způsob zpěvu, sekvence a tropy, školené sbory při chrámech<br>světská hudba ve středověku - šlechtická vrstva - rytířský zpěv trubadúrů, truvérů a minnesengrů, měšťanská vrstva - literátská bratrstva, jejich kancionály,studentská tvorba a potulní profesionální hudebníci<br>počátky vícehlasého zpěvu - organum v kvartách a kvintách, paralelní postup hlasů<br>Ars antiqua - složitější vícehlasy - nottredamská škola<br>Ars nova - madrigal, motet, rytmické mody, přísná a volná imitace<br>stupnice<br>intervaly |
| **Hudba období humanismu a renesance** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby** | hudba období humanismu a renesance: vícehlas, a cappella a vokálně-instrumentální praxe<br>nizozemská škola -Orlando Lasso, italská škola - Palestrina<br>instrumentální hudba k tanci<br>česká hudební kultura v době humanismu - mistři vícehlasu, jednota bratrská |

| **Barokní hudba** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat** | hudba období baroka - vznik a vývoj opery, generálbasový doprovod<br>vokální a vokálně instrumentální hudební formy - kantáta,oratorium, pašije<br>instrumentální hudba - sonáta,concerto grosso a sólový koncert, fuga, suita<br>nové a zdokonalené hudební nástroje, temperované ladění<br>mistři barokní hudby - J.S.Bach, A. Vivaldi, G.F.Handel<br>čeští barokní autoři - Zelenka, Černohorský, Michna, Vejvanovský, Míča<br>akordy - durový a mollový kvintakord, harmonická kadence, harmonizace melodie |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití** | |
| **Afroamerická hudba a jazz** | |
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit** | afroamerická hudba a jazz - výrazové prostředky africké lidové hudby, spirituál, pracovní písně, blues, ragtime, pochodový džez, boogie-woogie, klasický džez, slavné osobnosti archaického neworleanského džezu a klasického džezu, dixieland, swing, slavné osobnosti éry swingu, slavní zpěváci blues a gospelu, symfonický džez - G.Gershwin |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití** | |
| průřezová témata | |
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Účinky mediální produkce a vliv médií** | |

***2. ročník - dotace: 2, volitelný (Estetická výchova): 2***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Aplikuje/navrhne aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Schematicky vyjádří strukturu problému nebo systému, kterého se problém týká
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení - přínosy a nežádoucí dopady; předvídá další postup
- Změní své rozhodnutí na základě nových informací či změněných podmínek
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní

- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Pracuje cíleně se svým hlasovým projevem (tempo, hlasitost, melodie, rytmus, pauzy) podle situace
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- Umí aplikovat některé účinné techniky zvládání trémy
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor
- Vyhýbá se paušálním soudům a předsudkům

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Podle potřeby učiní opatření, která nežádoucí dopady jeho jednání přijatelně zmírní, nebo se dané činnosti vzdá
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Stanovuje si dlouhodobé cíle s ohledem na své předpoklady, zájmy, hodnotovou orientaci
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Volí úkoly, při nichž rozvine i méně rozvinuté schopnosti a dovednosti


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách
- Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Snaží se včas odhadnout situaci a včas reagovat, nenechává se jen tlačit okolnostmi, ale snaží se realitu kolem sebe ovlivňovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Vystihne, jaké podstatné schopnosti, znalosti a dovednosti jsou třeba jako předpoklad úspěšného zvládnutí některých profesí, a porovná si tyto skutečnosti se svými předpoklady

| **Produkce - praktické dovednosti** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **dokáže sladit svůj pohyb s rytmem hudby, zvládá jednoduché taneční kroky a dokáže vyjádřit pohybem své pocity ze znějící hudby** | zásady správného zpěvu<br>zpěv podle not,zpěv jednohlasých i vícehlasých skladeb různých žánrových oblastí populární hudby<br>rytmická hra doprovodů k písním na orffovské nástroje, tvorba a interpretace jednoduchých harmonických doprovodů,tvorba a interpretace jednoduchých aranžmá skladeb různých žánrů<br>jednoduché taneční kroky, vyjádření hudby pohybem |
| **Poslechové činnosti** | |
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou** | složky hudebního díla, výrazové prostředky hudby klasické a populární<br>hudební nástroje používané v různých žánrech populární hudby a v jazzu, způsoby hry na nástroje a zpěvu v těchto žánrech<br>významní hudební skladatelé a jejich díla od romantismu po současnost<br>hudební žánry a styly populární hudby, moderní džezová hudba<br>významní instrumentalisté a zpěváci minulosti i současnosti<br>hudba jako vyjádření vlastních pocitů a postojů<br>interpretace poslouchaných skladeb na základě získaných poznatků i vlastního vkusu |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **(její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |

| **Hudba klasicismu** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát** | hudba období klasicismu - sonátová forma v užším i širším smyslu<br>sonáta, symfonie, koncert, smyčcový kvartet,pokusy o reformu opery |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití** | vídeňská skladatelská škola - Haydn, Mozart, Beethoven<br>symfonický orchestr<br>představitelé českého hudebního klasicismu - zástupci české hudební emigrace - J.V.Stamic, J.A.Benda<br>pražští skladatelé a venkovští kantoři |

| **Hudba romantická** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru** | hudba období romantismu: romantické hudební žánry - píseň, opera, programní symfonie, symfonická báseň, klavírní sonáta<br>představitelé raného romantismu - Weber, Chopin, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann,Schubert<br>národní skladatelské školy - ruská, německá a česká<br>romantická opera - Rossini, Verdi, Wagner<br>virtuozita, slavné osobnosti<br>pozdní romantismus |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami** | |

| **Hudební impresionismus** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický** | hudební impresionismus - jeho spojitost s výtvarným uměním<br>znaky impresionistické hudby - melodie,harmonie,barva,nálady<br>představitelé francouzského impresionismu<br>vliv impresionismu na českou hudbu |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |

| **Klasická hudba 20. století** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru** | směry a proudy v klasické hudbě 20. století<br>soničnost,volná atonalita<br>dodekafonie a serialismus<br>modální hudba<br>neoklasicismus a neobaroko<br>neofolklorismus<br>témbrová hudba<br>elektroakustická a elektronická hudba<br>mikrointervaly, minimalismus<br>osobnosti světové a české hudby 20. století |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |

| **Žánry a styly populární hudby** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže** | žánry a styly populární hudby<br>rhythm and blues<br>country and western<br>rock-and-roll<br>britský rock 60. let<br>folk music<br>underground a psychedelic music<br>hard rock a heavy metal<br>disco |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **rozpozná rozdíly mezi skladbami různých slohů od antiky po současnost, umí využívat svých znalostí z jiných oborů k tomu, aby si uvědomoval společenské a kulturní okolnosti spjaté se vznikem konkrétní skladby**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby** | punk a nová vlna<br>nový romantismus a neorock<br>rap a hip hop, house, techno<br>střední proud, syntéza stylů populární i klasické hudby s džezem<br>vývoj české populární hudby |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |

| průřezová témata |
|---|
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Mediální produkty a jejich význam**<br>- **Účinky mediální produkce a vliv médií** |

| **Moderní jazz** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **orientuje se v notovém partu a v jednodušší partituře; dokáže sledovat souvislost mezi notovým zápisem a současně znějící hudbou; dokáže podle notového zápisu zazpívat a zahrát jednoduché rytmy a melodie; rozumí tempovým, dynamickým, agogickým a přednesovým pokynům v notovém zápisu a umí se podle nich řídit; dokáže vytvořit a interpretovat jednoduchou partituru**<br>• **umí sledovat vybočení skladby ze základní tóniny, pohyb melodie, metrum skladby a jeho proměny, harmonický průběh skladby; všímá si dynamických i agogických změn; umí rozebrat stavbu vybraných skladeb určených pro poslech a interpretaci; umí vytvořit skladbičku s jednoduchou stavbou (její melodii, rytmus, text, harmonický doprovod i aranžmá)**<br>• **dokáže rozpoznat a popsat odlišné způsoby práce zpěváka s hlasem a různé styly hry na nástroj v souvislosti s hudebním slohem a žánrem; zná podrobně vybrané skladby, dokáže rozpoznat jejich hudební kvality a vyložit ideový obsah děl**<br>• **má dostatečné odborné znalosti potřebné k tomu, aby si udělal vlastní názor na hudební dílo, svůj názor dokáže formulovat a obhájit**<br>• **vyzná se v různých žánrech klasické hudby, populární hudby i džezu; tvoří** | moderní jazz - fusion music, jazzrock, free jazz<br>free bop, funk, world beat<br>osobnosti moderního džezu ve světě i u nás |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **si názory na jednotlivé žánry hudby a jejich využití**<br>• **orientuje se v současném dění na hudebním trhu; uvědomuje si možnosti zneužití hudby k propagaci výrobků nebo zvrácených ideologií**<br>• **na základě svých znalostí a hudebních zkušeností si vytváří vlastní hudební vkus, ale je schopen tolerovat názory lidí s odlišnými estetickými představami**<br>• **dokáže spojit svoje hudební zkušenosti a poznatky z jiných oborů k tomu, aby rozpoznal negativní ideje obsažené v konkrétní skladbě a aby se od takové hudby distancoval** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.6.2. Estetická výchova-výtvarná*

Vyučovací předmět Estetická výchova-výtvarná vychází z obsahu vzdělávacích oborů Výtvarný obor a Společný vzdělávací obsah hudebního a výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP G. Zároveň v sobě integruje vzdělávací obsah tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Předmět rozvíjí znalosti žáků v oblasti dějin výtvarného umění. Žáci se orientují v uměleckých slozích od antiky po dobu 20. století, které jsou probírány chronologicky. Úkolem předmětu je propojení klasické výtvarné výchovy s kulturním povědomí v širším kontextu (včetně architektury a designu). V průběhu školního roku se zároveň seznamují s aktuálním děním v oblasti výtvarného umění a kultury vůbec - návštěvy výstav, vernisáží, připrava ústních prezentací na zvolené téma. Důležitou součástí práce s žáky je podpora jejich samostatného přístupu k výtvarnému umění. Práce v hodinách je vede k chápání uměleckého díla jako jedinečné hodnoty obohacující náš život.

Nedílnou součástí poznávání výtvarného umění je praktická výuka. Žáci se seznamují se základy kompozice, teorie barev, kresby, kresebných technik a malby. V rámci daných témat se učí různým alternativním výtvarným technikám (malba na sklo, malba na hedvábí, body-art, koláž, monotyp atd.). Praktická výtvarná činnost je další z možností,jejímž prostřednictvím si žáci formulují svůj pohled na sebe sama i okolní svět.

Předmět integruje vybrané tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova z RVP G.

Estetická výchova-výtvarná je v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura předmětem volitelným. Studenti si zvolí, zda se budou v prvním a druhém ročníku věnovat Estetické výchově -výtvarné nebo hudební. V obou ročnících je tento předmět dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně (vždy jedna dvojhodina). Pro potřeby oboru jsou k dispozici dvě specializované učebny.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Estetická výchova) | volitelný (Estetická výchova) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Žijeme v Evropě

***1. ročník - dotace: 2, volitelný (Estetická výchova): 2***

## Klíčové kompetence


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Kompetence k učení
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení - přínosy a nežádoucí dopady; předvídá další postup
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Podle potřeby učiní opatření, která nežádoucí dopady jeho jednání přijatelně zmírní, nebo se dané činnosti vzdá
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Stanovuje si dlouhodobé cíle s ohledem na své předpoklady, zájmy, hodnotovou orientaci
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý
- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Snaží se včas odhadnout situaci a včas reagovat, nenechává se jen tlačit okolnostmi, ale snaží se realitu kolem sebe ovlivňovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí zformulovat, jaké aspekty budoucího zaměstnání jsou pro něj nejdůležitější

| **Umění antiky** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného** | charakter společnosti starověkého Řecka<br>architektura starověkého Řecka - dórský, iónský, korintský řád; stavební typy (chrám, divadlo); athénská Akropole<br>sochařství starověkého Řecka - kalokagathie;<br><br>architektura starověkého Říma - stavební technologie; architektonické typy (chrám, bazilika, lázně, amfiteátr, divadlo, cirk, vila, vítězný oblouk, akvadukt); Pantheon |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě** | |
| **Románský sloh** | |
| výstupy | učivo |
| • **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření** | charakter společnosti v Evropě v 11. - 13. století<br>architektura - stavební typy - rotunda, bazilika, památky České republiky<br>nástěnné malířství - rotunda sv. Kateřiny ve Znojmě |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| **Gotika** | |
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní** | charakter společnosti a její vztah k výtvarnému umění<br>architektura - stavební typ katedrály (Francie); památky gotiky v Praze; hrady (Karlštejn); architekti Matyáš z Arrasu, Petr Parléř; architekti pozdní gotiky<br>sochařství - obecné znaky<br>malířství - techniky deskové malby; Mistr Theodorik |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |

| **Renesance** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření** | charakter společnosti v Evropě - význam slova "renesance"<br>evropští malíři (Albrecht Durer, Hieronymus Bosch, Jan van Eyck; Leonardo da Vinci, Sandro Boticelli, Rafael Santi, Michelangelo Buonarotti)<br>sochařství (Donatello, Michelangelo Buonarroti)<br>památky evropské architektury (Filippo Brunelleschi)<br><br>české architektonické památky (Letohrádek královny Anny; zámky v Litomyšli,Velkých Losinách, Opočně)<br>umění na dvoře Rudolfa II. (Giuseppe Arcimboldo) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **všímá si účinků vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, dokáže je pojmenovat, pracuje s nimi při vlastní tvorbě, využívá postupů moderního umění**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě** | |
| **Baroko a rokoko** | |
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě** | charakter barokního díla (úcta ke světcům, barevnost - temnosvit, dynamičnost, ornament)<br>památky evropské architektury - obecné znaky<br>evropské sochařství (G.L.Bernini)<br>evropské malířství (Caravaggio, Diego Velazquez, Rembrandt van Rijn, Peter Paul Rubens)<br><br>české architektonické památky (K.I.Dinetzenhofer, G.B.Santini)<br>české sochařství (M.B.Braun)<br>české malířství (Petr Brandl, Karel Škréta)<br><br>charakter rokokového umění |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **všímá si účinků vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, dokáže je pojmenovat, pracuje s nimi při vlastní tvorbě, využívá postupů moderního umění**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo**<br>• **na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci** | |
| průřezová témata | |
| **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**:<br>- **Žijeme v Evropě** | |
| **Klasicismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních** | evropská společnost a kultura konce 18. a počátku 19. století (osvícenství)<br>evropské malířství (J.L.David, J.D.Ingres)<br>evropská architektura - základní znaky<br><br>kultura v Čechách - kulturní instituce;<br>- urbanismus klasicismus |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| **Romantismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)** | charakter umění romantismu, pozice umělce<br>architektura - pseudo-styly (novogotika, novoromantismus); české památky (Hrádek u Nechanic, Hluboká, Lednice)<br>evropské malířství (Eugene Delacroix, Theodore Gericault, Francisco Goya)<br>česká krajinomalba (Josef Mánes, Julius Mařák) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **všímá si účinků vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, dokáže je pojmenovat, pracuje s nimi při vlastní tvorbě, využívá postupů moderního umění**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| **Realismus** | |
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních** | charakter uměleckých děl - srovnání s romantismem<br>evropské malířství (Gustave Courbet, Honore Daumier)<br><br>generace Národního divadla (Josef Zítek, Josef Schulz, Bohuslav Schnirch, Vojtěch Hynais, František Ženíšek, Mikoláš Aleš, Julius Mařák) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo** | |
| **Impresionismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)** | charakter impresionistické malby<br>Claude Monet a první výstava impresionistů<br>Edouard Manet - vzor pro impresionisty<br>malíři impresionismu (Claude Monet, Auguste Renoir, Edgar Degas) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **všímá si účinků vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, dokáže je pojmenovat, pracuje s nimi při vlastní tvorbě, využívá postupů moderního umění**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo**<br>• **na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci**<br>• **vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti** | |
| **Postimpresionismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **vysvětlí, jakou roli hraje na utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření autor, příjemce (individuální osoba, společnost jako celek), interpret (uvede příklady postojů umělecké kritiky v počátcích formování moderních uměleckých stylů)**<br>• **dokáže na příkladech objasnit, jak se společenské zázemí a vlastní duchovní svět autora odráží v uměleckých dílech a ve vlastní tvorbě** | umělecké tendence postimpresionismu a jejich hlavní představitelé:<br>Paul Cezanne<br>Vincent van Gogh<br>Paul Gauguin<br>Henri de Toulouse-Lautrec |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **všímá si účinků vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, dokáže je pojmenovat, pracuje s nimi při vlastní tvorbě, využívá postupů moderního umění**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo**<br>• **na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci** | |
| **Výtvarná tvorba** | |
| výstupy | učivo |
| • **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření**<br>• **nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů - kresba, malba, základní grafické techniky, jednoduché objekty, design, módní návrhářství**<br>• **v rámci své tvorby uplatňuje prožitky a znalosti získané z přímého kontaktu s konkrétními uměleckými díly nejrůznějších odvětví výtvarného umění, porovnává výběr a způsob užití prostředků**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění** | základy kresby<br>kresebné techniky (užití různých materiálů, grafické techniky)<br><br>výtvarná tvorba je nedílnou součástí každého teoretického bloku<br>jednotlivá témata a projekty jsou voleny podle aktuální situace |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě** | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Přímý kontakt s výtvarným uměním** | |
| výstupy | učivo |
| • **vzájemně porovnává znakové systémy různých uměleckých oborů (výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo, film…) v rámci jednotlivých historických období od antiky po současnost**<br>• **je schopen vyvodit základní vizuálně obrazné znakové systémy uměleckého díla; na základě jejich poznání určit a charakterizovat umělecký styl, ve kterém bylo dílo vytvořeno, a porovnat různé styly mezi sebou; v případě moderního umění rozliší autorské styly stěžejních umělců; tyto znalosti dokáže využívat při vlastní tvorbě a odůvodnit jejich užití při interpretaci svého díla**<br>• **při setkání s uměleckým dílem a též v rámci své vlastní tvorby identifikuje, které vizuálně obrazné prostředky jsou pro dílo stěžejní – dokáže popsat smyslový prožitek (účinek barev, tvarů, prostorové kompozice, materiálů), svůj subjektivní prožitek, zamýšlí se nad sociálním účinkem díla (proč bylo dílo vytvořeno, jaké má být jeho sdělení…)**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace – síla vizuálního vyjádření v roli propagandy, politické karikatury; funkce plakátu**<br>• **dokáže samostatně hodnotit umělecké dílo z vlastního subjektivního pohledu** | návštěva výstav - kontakt s moderním uměním, kulturních památek, přednášek o výtvarném umění |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **a na základě znalostí evropského a světového umění; osvětlí různé úlohy uměleckého díla ve společnosti (dílo jako sdělení, hra, estetický objekt…); na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí díla a na jeho hodnocení v rámci širokého společenského kontextu**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **dokáže zhodnotit umělecké dílo na základě svých znalostí – posoudí umělecké znaky příslušného díla od nápaditých po konvenční, a to i ve vztahu k době, v jaké dílo vzniklo**<br>• **na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci**<br>• **uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí** | |

***2. ročník - dotace: 2, volitelný (Estetická výchova): 2***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Uspořádá přehledně získané informace
- Vyhodnocuje a upravuje průběžně své učební a pracovní postupy s ohledem na zadání, kritéria a předpokládané výstupy
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- Identifikuje účastníky problémové situace a složky problému, proměnné a jejich vzájemné vztahy
- Navrhuje variantní řešení daného problému; vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi
- Popíše problém z pohledu různých účastníků nebo zájmových skupin
- Pouští se do analýzy problému sám, nečeká na hotová řešení a hledá řešení vlastní; zvažuje i méně obvyklá řešení
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozpozná, zda je aktuální problém podobný dříve známým problémům, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- Svá řešení zdůvodňuje a srozumitelně obhajuje
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení - přínosy a nežádoucí dopady; předvídá další postup
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení
- Zvažuje úlohu jednotlivých faktorů a osob při řešení problému

Kompetence komunikativní
- Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)
- Efektivně kombinuje různé typy vyjádření (souvislý text/graf/tabulka, souvislý text/symbolická vyjádření, schémata apod.) a podle toho, čeho chce svým sdělením dosáhnout a s kým komunikuje, zvolí vhodnou kombinaci
- Odhalí neúplnou informaci, zkreslující informaci, dezinformaci
- Podle situace a podle toho, s kým a jak komunikuje, zvolí vhodný prostředek, dokáže je efektivně kombinovat
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Práci svou nebo týmu prezentuje tak, že zvolí (sám navrhne, poradí se se zkušenějším) optimální formu vzhledem k zadání nebo k tomu, jakého účinku chce dosáhnout
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by mu ostatní nerozuměli, případně kdy by je tím odradil
- Rozlišuje přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, je si vědom rizik spojených s jejich používáním
- Souvisle se vyjádří i ve chvíli, kdy si nemohl svůj projev připravit, reaguje pohotově
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- V textu, promluvě nebo jiném záznamu identifikuje hlavní myšlenky, určí, kde jsou klíčová místa, parafrázuje podstatu sdělení, vyjádří k němu srozumitelně svůj názor
- Zvládá své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhého

Kompetence sociální a personální
- Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Než se pustí do činnosti, popíše, koho, čeho všeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání
- Podle potřeby učiní opatření, která nežádoucí dopady jeho jednání přijatelně zmírní, nebo se dané činnosti vzdá
- Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc
- Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)
- Stanovuje si dlouhodobé cíle s ohledem na své předpoklady, zájmy, hodnotovou orientaci
- Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený
- Volí úkoly, při nichž rozvine i méně rozvinuté schopnosti a dovednosti
- Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny
- Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

Kompetence občanská
- Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých
- Analyzuje situace a posuzuje potřebu a vhodnost pomoci. Svým nadhledem poskytuje oporu ve zmatku
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Porovnává hodnoty v kultuře i ve veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích (tradičními) i s hodnotami nově vznikajícími
- Při jednání s druhými přemýšlí nebo zjišťuje, které hodnoty osobní, kulturní a náboženské stojí za jejich názorem nebo jednáním
- Při posuzování prohřešku vůči své osobě nebo vůči společným zásadám uvádí a bere v úvahu také osobní důvody nebo pocity hříšníka a sleduje, zda je prohřeškem něco zásadně poškozováno, nebo zda je na místě být velkorysý


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Rozpoznává, jaké – příjemné i nepříjemné – možnosti, výzvy a povinnosti pro něho plynou z jeho role v rodině, škole a společnosti, a nevyhýbá se zodpovědnosti z nich plynoucí
- Svou pozici ve společnosti i vlastním životě promýšlí jakožto pozici informovaného, vzdělaného občana, který má lepší možnost i odpovědnější úlohu ovlivňovat společné dobro, než mívají lidé s nižším vzděláním
- Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují enviromentální a kulturní škody. Dává druhým dobrý příklad toho, že je třeba uvažovat v dlouhodobých perspektivách

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže myslet „projektově“ (především plánovat, definovat priority, identifikovat problémy k řešení, cíle a postupy, jak jich dosáhnout, vyhodnocovat jejich dosažení)
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj a uplatnění
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti lidí pracujících v daných oborech
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Porovnává různé složky rizika se svými dispozicemi a možnostmi a se svou ochotou do nich vstupovat
- Přichází s vlastními nápady, nečeká jen na to, jaké řešení navrhnou ostatní
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Rozezná své slabé stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, kterou plánuje, a snaží se na nich dále pracovat
- Snaží se včas odhadnout situaci a včas reagovat, nenechává se jen tlačit okolnostmi, ale snaží se realitu kolem sebe ovlivňovat
- Stanovuje si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné jak z hlediska času, tak vlastních možností
- Umí zformulovat, jaké aspekty budoucího zaměstnání jsou pro něj nejdůležitější
- Vystihne, jaké podstatné schopnosti, znalosti a dovednosti jsou třeba jako předpoklad úspěšného zvládnutí některých profesí, a porovná si tyto skutečnosti se svými předpoklady

| **Secese a umění přelomu století** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i** | charakter uměleckého směru<br>památky evropské a české architektury<br>Antonio Gaudí<br>Hector Guimard<br>Jan Kotěra<br>realizace Obecního domu<br>české malířství (Alfons Mucha)<br>Gustav Klimt |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **své poznatky z výtvarného umění dokáže usouvztažnit v rámci historických a moderních uměleckých směrů, dokáže je též dát do souvislosti s vizuálně obraznými vyjádřeními, s nimiž se setkává v každodenním životě – reklama, film, spotřební design**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |
| **Fauvismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně** | malířství fauvismu, jeho charakter a hlavní představitelé<br>Henri Matisse<br>Derain<br>Vlaminck |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |
| **Kubismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky** | charakter malířství kubismu<br>členění (negerské, analytické, syntetické období)<br>Pablo Picasso, Georges Braque, Emil Filla<br><br>česká kubistická architektura<br><br>osobnost Josefa Gočára |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |
| **Expresionismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění**<br>• **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu** | malířství expresionismu, jeho charakter a hlavní představitelé<br>Edvard Munch<br><br>české malířství - Filla, Kubišta |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **své poznatky z výtvarného umění dokáže usouvztažnit v rámci historických a moderních uměleckých směrů, dokáže je též dát do souvislosti s vizuálně obraznými vyjádřeními, s nimiž se setkává v každodenním životě – reklama, film, spotřební design**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |
| **Dadaismus, metafyzická malba a surrealismus** | |
| výstupy | učivo |
| • **porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění**<br>• **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů** | charakter a historicko-společenské souvislosti dadaismu, Marcel Duchamp Chirico<br><br>charakter surrealistické tvorby |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **své poznatky z výtvarného umění dokáže usouvztažnit v rámci historických a moderních uměleckých směrů, dokáže je též dát do souvislosti s vizuálně obraznými vyjádřeními, s nimiž se setkává v každodenním životě – reklama, film, spotřební design**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot** | hlavní představitelé surrealismu - Andre Breton<br><br>poetismus a surrealismus v Čechách<br>Jindřich Štýrský<br>Toyen |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |

| **Abstraktní malířství** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu** | Vasilij Kandinskij - první abstraktní obraz<br>František Kupka - orfismus<br>Piet Mondrian<br>Kazimir Malevič |

| **Malířství a sochařství druhé poloviny 20. století** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění**<br>• **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci** | akční malba - Jackson Pollock<br>op-art - Viktor Vasarely<br>pop-art - Andy Warhol<br>Nová figurace - Francis Bacon, Henry Moore; Olbram Zoubek, Karel Nepraš, Michael Rittstein, Jiří Anderle, Jiří Načeradský<br>Hyperrealismus - Theodor Pištěk<br>Konceptuální umění - Ivan Kafka, Zorka Ságlová |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů** | Nefigurativní umění - Zdeněk Sklenář,Zdeněk Sýkora, Vladimír Boudník |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** | |

| průřezová témata |
|---|
| **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Účinky mediální produkce a vliv médií** |

| **Achitektura 20.století** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření**<br>• **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **své poznatky z výtvarného umění dokáže usouvztažnit v rámci historických a moderních uměleckých směrů, dokáže je též dát do souvislosti s vizuálně obraznými vyjádřeními, s nimiž se setkává v každodenním životě – reklama, film, spotřební design** | funkcionalismus - Le Corbusier<br><br>architektonicky významné objekty druhé poloviny 20.století:<br>město Brasilia - O.Niemeyer<br>opera v Sydney - J.Utzon<br>Guggenheimovo muzeum v New Yorku - F.L.Wright<br>Centre Pompidou v Paříži - R.Rogers, R. Piano<br><br>Tančící dům v Praze - F.Gehry, V.Milunic<br>Zlatý anděl - J.Nouvel<br>projekty a realizace J. Kaplického |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace**<br>• **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl**<br>• **vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti**<br>• **objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“** | |
| průřezová témata | |
| **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Člověk a životní prostředí** | |
| **Výtvarná tvorba** | |
| výstupy | učivo |
| • **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci**<br>• **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**<br>• **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě** | teorie barev<br>malba<br>volná tvorba, netradiční výtvarné techniky |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání**<br>• **při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření**<br>• **nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů**<br>• **využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy**<br>• **v rámci své tvorby uplatňuje prožitky a znalosti získané z přímého kontaktu s konkrétními uměleckými díly nejrůznějších odvětví výtvarného umění, porovnává výběr a způsob užití prostředků**<br>• **samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění** | |

| průřezová témata |
|---|
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** |

| **Přímý kontakt s výtvarným uměním** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění**<br>• **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky**<br>• **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření** | návštěva výstav - zaměření na moderní umění, kulturních památek, přednášek o výtvarném umění |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace**<br>• **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu**<br>• **své poznatky z výtvarného umění dokáže usouvztažnit v rámci historických a moderních uměleckých směrů, dokáže je též dát do souvislosti s vizuálně obraznými vyjádřeními, s nimiž se setkává v každodenním životě – reklama, film, spotřební design**<br>• **na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot**<br>• **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**<br>• **orientuje se v uměleckých slozích od antiky po umění 19. století z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádřeních; rozlišuje umělecké směry konce 19. století do druhé světové války a umělecké tendence druhé poloviny 20. století na základě znalosti charakteristických rysů umění příslušného směru a konkrétních děl významných autorů**<br>• **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## 4.7. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zařazení oblasti Člověk a zdraví do vzdělávání umožňuje prohloubit vztah žáků ke zdraví, posílit rozumové a citové vazby k dané problematice a rozvinout praktické dovednosti, které určují zdravý životní styl a kvalitu budoucího života v dospělosti. Zařazení této vzdělávací oblasti vychází i z předpokladu, že dobře připravení a motivovaní absolventi gymnázií mohou později výrazně ovlivňovat životní a pracovní postoje ke zdraví v celé společnosti.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se vzdělávacími obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova navazuje ve svých výstupech i obsahu na stejnojmennou vzdělávací oblast pro základní vzdělávání. Jestliže se základní vzdělávání zaměřovalo především na utváření vztahu ke zdraví a na poznávání preventivní ochrany vlastního zdraví a bezpečí, vzdělávání na gymnáziu směřuje důsledněji k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví v rámci širší komunity. Znamená to, že absolvent gymnázia by měl být připraven sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností i v rámci své budoucí rodiny, pracoviště, obce atd.

Významnou roli při tom hraje větší schopnost žáků získávat informace, analyzovat jejich obsah, ověřovat (uplatňovat) poznané v praktických činnostech, diskutovat o vzniklých problémech, o jejich prožívání, o vlivu konkrétních postupů řešení na zdraví atd. Realizace této vzdělávací oblasti tak (v porovnání se základním vzděláváním) daleko více staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech, ale i na uvědomělejším utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví, na organizačních schopnostech atd.

Výchova ke zdraví má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovědní vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.) a k osvojování praktických postupů vhodných pro všestrannou aktivní podporu osobního, ale i komunitního a globálního zdraví (v běžném životě i při mimořádných událostech).

Tělesná výchova usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů (možností). Využívá k tomu specifických emočních prožitků, sociálních situací a bioenergetických zátěží v individuálně utvářené nabídce pohybových činností (od zdravotně rekreačních až po výkonnostní). Z hlediska celoživotní perspektivy směřuje tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností (kondičních a vyrovnávacích programů) v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami. Významná zůstává otázka bezpečnosti a úrazové prevence při pohybových činnostech. Velká pozornost je i nadále věnována rozvoji pohybového nadání i korekcím pohybových znevýhodnění (oslabení).

Je třeba i nadále dbát na to, aby pohled na problematiku zdraví nebyl úzce oborový a podpora zdraví prolínala celým vzděláváním i režimem školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování;

- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy;

- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí;

- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví;

-uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů;

- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností;

- zprostředkování vhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života;

- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami;

- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí;

- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků, ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků;

- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.7.1. Tělesná výchova*

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru RVP G Tělesná výchova a Výchova ke zdraví, které jsou součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Předmět Tělesná výchova je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Dále se soustřeďuje na rozpoznání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností, které je mohou řešit nebo jim mohou předcházet.Klíčovými pojmy a dovednostmi žáků jsou bezpečnost, ochrana zdraví a poskytnutí předlékařské první pomoci, chování v mimořádných situací (evakuace, improvizovaná ochrana, pomoc a záchrana apod.).

Do obsahu předmětu Tělesná výchova jsou integrovány výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Enviromentální výchova.

Časové vymezení předmětu:

2 hodiny týdně v každém ročníku pro skupiny stejně starých žáků (stejný ročník) rozdělených podle pohlaví. Z organizačních důvodů dochází v některých případech ke slučování chlapců či dívek z různých tříd téhož ročníku do jednoho oddělení.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je realizován ve velké tělocvičně zařízené pro sportovní hry (odbíjená, košíková) a sportovní gymnastiku (hrazdy).V tělocvičně - aule vybavené na SH – florbal, stolní tenis, badminton, SG – akrobacie, přeskok, cvičení při hudbě, LA – skok vysoký a úpoly. Některé vyučovací jednotky probíhají v posilovně vybavené pro kondiční cvičení na posilovacích strojích, aerobik a zdravotní tělesnou výchovu, na venkovním hřišti s umělohmotným povrchem a tartanovou dráhou. Součástí hřiště je sektor na skok daleký, vrh koulí, běžecká dráha (okruh), hřiště na odbíjenou, plocha na házenou a malou kopanou a košíkovou. Pro vytrvalostní disciplíny je možno využít nedalekého parku a tras podél řeky.

Výuka je doplněna lyžařským kurzem v prvním ročníku, sportovním kurzem ve druhém ročníku a školním projektem Sportovní den v prvním až třetím ročníku.

Tělesná výchovna probíhá nejčastěji formou skupinového vyučování, individuální i kolektivní práce, výkladu, praktických ukázek, soutěží a her, praktického nácviku a diskusí.

V předmětu Tělesná výchova probíhá výuka chlapců a dívek odděleně. V případě lyžařského kurzu je výuka koedukovaná, dochází k rozdělení žáků dle výkonnostní úrovně, na sportovním kursu je výuka specifická podle charakteru sportovní či jiné činnosti.

Výuka Tělesné výchovy podporuje sportovní závodní a soutěžní činnost a hry žáků a školních sportovních kolektivů.

Výchovné a vzdělávací strategie: viz příloha Klíčové kompetence.

*Učební plán předmětu*

| Ročník | I | II | III | IV |
|---|---|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | povinný | povinný | povinný | povinný |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Dotace skupiny | | | | |

***Průřezová témata***

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Životní prostředí regionu a České republiky
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Morálka všedního dne
  - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
  - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
  - Sociální komunikace
  - Spolupráce a soutěž

***1. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím
- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Seznamuje se samostatně s dalšími metodami učení a zkouší si je
- Stanovuje si časové i obsahové priority
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů

- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit

Kompetence komunikativní

- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)
- Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu
- Všímá si neverbálních signálů druhého, interpretuje je a vhodně na to reaguje; vlastní neverbální projevy, které jsou v danou chvíli nevhodné, potlačuje

Kompetence sociální a personální

- K druhým přistupuje s respektem, nepovyšuje se nad slabší a nekoří se před autoritou
- Kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Pokud měla jeho činnost nečekané dopady, reflektuje je a vyvodí z nich poučení pro příště
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení
- Získává a vyhodnocuje informace, podle kterých koriguje činnost

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika

| **Organizace,hygiena, bezpečnost a klasifikace v TV** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity**<br>Student umí a dovede organizovat svůj pohybový režim a dostupné pohybové aktivity ve svém dalším životě./Běhy, skoky, sportovní hry a kondiční, napravovací, relaxační cvičení, pohybové aktivity v přírodě,turistika, cyklistika,lyžování, snowboarding/ | poučení o BOZ, hygieně a klasifikaci při TV<br>organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže<br>diagnostika individuálního pohybového režimu |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Morálka všedního dne** | |
| **Pořadová příprava** | |
| výstupy | učivo |
| • **užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží**<br>Student ovládá použít tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových | nástupové tvary<br>základní povely<br>obraty<br>hlášení |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| činností, organizátora soutěží při nástupech,<br>, hlášeních, vedení rozcviček a sportovních soutěží. | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |
| **Vstupní testy** | |
| výstupy | učivo |
| • **ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy**<br>Student ovládá zjistit jednoduchými testy úroveň své zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy.<br>/ skok snožmo z místa, hod plným míčem, čl.běh, sedy lehy kliky, shyby měření TF/ | vstupní testy<br>- silové, rychlostní, vytrvalostní a koordinační schopnosti |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Atletika** | |
| výstupy | učivo |
| • **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů**<br>Student zvládá provádět pohybové dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů<br>ve sportovní hrách, v atletice, gymnastice,cvičení při hudbě, lyžování a snowboardingu/ | technika běhu- koordinace D,Ch<br>skok daleký- 4 fáze skoku D,Ch<br>skok vysoký - 4 fáze skoku D,Ch<br>sprint - technika běhu, startu<br>běh na dráze - 50 m D, Ch<br>vytrvalost<br>běh na 1500 m D<br>běh na 3000 m Ch |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Spolupráce a soutěž** | |
| **Sportovní hry** | |
| výstupy | učivo |
| • **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů** | odbíjená - pravidla ,HČJ, hra - D<br>košíková - pravidla, HČJ, hra - Ch<br>softball - pravidla, HČJ, hra - Ch, D<br>florball - pravidla, HČJ, hra - Ch |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| Student zvládá provádět pohybové dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů<br>ve sportovní hrách, v atletice, gymnastice,cvičení při hudbě, lyžování a snowboardingu/ | kopaná - pravidla, HČJ, hra - Ch<br>drobné hry |

| průřezová témata |
|---|
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Spolupráce a soutěž** |

| **Lyžařský kurz** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity**<br>Student umí a dovede organizovat svůj pohybový režim a dostupné pohybové aktivity ve svém dalším životě./Běhy, skoky, sportovní hry a kondiční, napravovací, relaxační cvičení, pohybové aktivity v přírodě,turistika, cyklistika,lyžování, snowboarding/<br>• **rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události**<br>Student se dovede odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události.<br>/ zranění, požáru, zná plán evakuace školy, umí přivolat pomoc /<br>• **uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí**<br>Student aplikuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí / STK, LVZ /<br>• **volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje**<br>Student umí volit a používat pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje dle klimatických podmínek a počasí. | sjezdové lyžování<br>- sjíždění a zatáčení na lyžích<br>- carving<br>běh na lyžích<br>- klasika<br>- bruslení<br>snowboarding<br>- sjíždění a zatáčení<br>zásady chování na horách, sjezdových a běžeckých tratích<br>lyžování – běžecké, sjezdové; snowboarding (jednotlivé formy lyžování jsou zařazovány podle aktuálních sněhových podmínek, materiálních podmínek a zájmu žáků) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých**<br>• **zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace** | |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
- **Člověk a životní prostředí**
- **Sociální komunikace**
- **Morálka všedního dne**
- **Spolupráce a soutěž**

**Úpoly**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity**<br>Student umí a dovede organizovat svůj pohybový režim a dostupné pohybové aktivity ve svém dalším životě./Běhy, skoky, sportovní hry a kondiční, napravovací, relaxační cvičení, pohybové aktivity v přírodě,turistika, cyklistika,lyžování, snowboarding/ | pádová technika<br>- pád vzad<br>- pád vpřed<br>- pád stranou<br>základní způsoby držení<br>úpolové cvičení<br>- přetahy a přetlaky |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**

**Gymnastika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů**<br>Student zvládá provádět pohybové dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů<br>ve sportovní hrách, v atletice, gymnastice,cvičení při hudbě, lyžování a snowboardingu/ | prostná cvičení D,Ch<br>- kotoul vpřed, vzad<br>- přemet stranou<br>- stoj na rukou<br><br>cvičení na nářadí a s náčiním<br>- švihadlo D, Ch<br>- obruč D<br>- kruhy D,Ch |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| | cvičení s hudbou |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Kondiční a kompenzační cvičení** | |
| výstupy | učivo |
| • **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů**<br>Student zvládá provádět pohybové dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů<br>ve sportovní hrách, v atletice, gymnastice,cvičení při hudbě, lyžování a snowboardingu/ | posilování - rozvoj síly<br>- kruhový trénink D, Ch<br>- aerobic D<br>- cvičení při hudbě D,Ch<br>kompenzační cvičení D, Ch<br>- vyrovnávací cvičení<br>- relaxační cvičení<br>- průpravná cvičení |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Sportovní soutěže** | |
| výstupy | učivo |
| • **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů**<br>Student zvládá provádět pohybové dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů<br>ve sportovní hrách, v atletice, gymnastice,cvičení při hudbě, lyžování a snowboardingu/ | účast na sportovních soutěžích a turnajích<br>- školy<br>- středních škol |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Spolupráce a soutěž** | |

***2. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Získává zpětnou vazbu týkající se efektivity jeho učení či práce od vrstevníků i dospělých

Kompetence k řešení problémů
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)

Kompetence sociální a personální
- Kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.
- Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout
- Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti

| **Organizace, hygiena a bezpečnost při TV a sportu** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva**<br>Student umí a zvládá respektovat práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí a spolupracuje ve prospěch družstva a kolektivu třídy. | poučení o BOZ, hygieně a klasifikaci při TV<br>organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže<br>diagnostika individuálního pohybového režimu |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Morálka všedního dne** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| Testy kondice | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně**<br>Student dokáže projevit snahu posoudit kvalitu stěžejních částí pohybu, při odhalení nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně nesprávného pohybu a návyku při rozvoji pohybových schopností při výuce nových pohybových dovedností a v kondičních testech. | kondiční testy<br>- silové, rychlostní, vytrvalostní a koordinační schopnosti |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Atletika** | |
| výstupy | učivo |
| • **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student se snaží aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy./spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | technika běhu - koordinace D,Ch<br>skok daleký - technika, výkon D,Ch<br>skok vysoký - technika, výkon D,Ch<br>sprint<br>běh na 50 m D, Ch<br>rozvoj vytrvalosti<br>štafety |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Spolupráce a soutěž** | |
| **Sportovní hry** | |
| výstupy | učivo |
| • **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva**<br>Student umí a zvládá respektovat práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí a spolupracuje ve prospěch družstva a kolektivu třídy. | sportovní hry – odbíjená, košíková, házená, softbal, florbal, kopaná - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách dle zájmu a schopností žáků) |
| průřezová témata | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Spolupráce a soutěž**

**Sportovní kurz**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci**<br>Student dokáže připravit ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci s učitelem, kolektivem třídy, vedením školy. | turistika - trasy dle místních podmínek a počasí<br>cykloturistika - trasy dle místních podmínek a počasí<br>Sportovní soutěže a turnaje tříd :<br>- odbíjená<br>- kopaná<br>- softbal<br>- střelba<br>- práce z buzolou - azimutový běh /základy orientačního běhu/<br>překonávání vodního toku<br>- vodorovná lana<br>- shup<br>- lanovka<br>- kláda<br>závod hlídek - plnění úkolů na stanovištích |
| • **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva**<br>Student umí a zvládá respektovat práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí a spolupracuje ve prospěch družstva a kolektivu třídy. | |
| • **zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení**<br>Student umí zvládnout základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností - rozvíjí sílu, rychlost, obratnost a vytrvalost a usiluje o své pohybové sebezdokonalení při všech pohybových činnostech v TV | - olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu<br>- úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí |
| • **poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách**<br>Student dovede použít osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel./ přivolání RZP při zranění spolužáka, učitele, policie, hasiče při požáru, povodni zemětřesení aj. dokáže poskytnout základní první pomoc do příjezdu RZP / | - první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností<br>- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí<br>- rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik)<br>- turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce a pobytu v přírodě; orientace v méně přehledné krajině, orientační běh, příprava a likvidace tábořiště |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student se snaží aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy./spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek.<br>• **posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně**<br>Student dokáže projevit snahu posoudit kvalitu stěžejních částí pohybu, při odhalení nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně nesprávného pohybu a návyku při rozvoji pohybových schopností při výuce nových pohybových dovedností a v kondičních testech.<br>• **prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel**<br>• **podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech** | - pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
- **Člověk a životní prostředí**
- **Sociální komunikace**
- **Životní prostředí regionu a České republiky**
- **Morálka všedního dne**
- **Spolupráce a soutěž**

**Gymnastika**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení** | přeskok- roznožka, skrčka. odbočka<br>- koza, D<br>- šv.bedna Ch |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| Student umí zvládnout základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností - rozvíjí sílu, rychlost, obratnost a vytrvalost a usiluje o své pohybové sebezdokonalení při všech pohybových činnostech v TV | |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**

**Kondiční a kompenzační cvičení**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení**<br>Student umí zvládnout základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností - rozvíjí sílu, rychlost, obratnost a vytrvalost a usiluje o své pohybové sebezdokonalení při všech pohybových činnostech v TV | posilování - rozvoj síly<br>- kruhový trénink D, C<br>- aerobic D<br>- cvičení při hudbě D,Ch<br>kompenzační cvičení D, Ch<br>- vyrovnávací cvičení<br>- relaxační cvičení<br>- průpravná cvičení<br>- zdravotně zaměřená cvičení<br>- organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže<br>- individuální pohybový režim |

průřezová témata

**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:
- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
- **Sociální komunikace**
- **Spolupráce a soutěž**

**Sportovní soutěže**

| výstupy | učivo |
|---|---|
| • **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci**<br>Student dokáže připravit ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci s učitelem, kolektivem třídy, vedením školy.<br>• **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí –** | účast na sportovních soutěžích a turnajích<br>- školy<br>- středních škol<br>další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva**<br>Student umí a zvládá respektovat práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí a spolupracuje ve prospěch družstva a kolektivu třídy.<br>• **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student se snaží aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy./spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**<br>- **Člověk a životní prostředí**<br>- **Sociální komunikace**<br>- **Morálka všedního dne**<br>- **Spolupráce a soutěž** | |

***3. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Rozpozná vlastní pokrok a stagnaci v učení
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení

Kompetence komunikativní
- Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)

Kompetence sociální a personální
- Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty
- Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže posoudit situaci a předvídat možná rizika
- Pojmenuje, jakými disponuje schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti

| **Organizace, hygiena, bezpečnost a klasifikace při TV a sportu** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí**<br>Student se snaží uplatnit bezpečné chování při TV a pohybových aktivitách i v neznámém prostředí / LVZ, STK, sportovních akcích školy / | poučení o BOZ, hygieně a klasifikaci při TV<br>organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže<br>diagnostika individuálního pohybového režimu |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Morálka všedního dne** | |
| **Atletika** | |
| výstupy | učivo |
| • **posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně**<br>Student dokáže a projevit snahu posoudit kvalitu stěžejních částí pohybu, při odhalení nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně nesprávného pohybu a návyku při rozvoji pohybových schopností při výuce nových pohybových dovedností v atletických disciplínách.<br>• **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student se snaží aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy, spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při | technika hodu<br>hod granátem,D,Ch<br>běhy |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |
| **Sportovní hry** | |
| výstupy | učivo |
| • **respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech**<br>Student ovládá a dodržuje pravidla sportovních her a sportovních soutěží, rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní turnaje, utkání, závody, soutěže ve spolupráci s učitelem. | sportovní hry – odbíjená, košíková, házená, softbal, florbal, kopaná - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách dle zájmu a schopností žáků) |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**<br>- **Spolupráce a soutěž** | |
| **Gymnastika** | |
| výstupy | učivo |
| • **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity**<br>Student umí a dovede organizovat svůj pohybový režim a dostupné pohybové aktivity ve svém dalším životě./ gymnastika, kondiční, napravovací, relaxační cvičení / | hrazda D, Ch<br>- výmyk<br>- přešvihy únožmo<br>- toč jízdmo<br>- podmet<br>- sestava |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Kondiční a kompenzační cvičení** | |
| výstupy | učivo |
| • **usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně** | posilování - rozvoj síly<br>- kruhový trénink D, C<br>- aerobic D<br>- cvičení při hudbě D,Ch |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití**<br>Student si dokáže vybrat z nabídky tělesných cvičení vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy.Umí je samostatně je upravit pro vlastní použití / kondiční, relaxační a posilovací cvičení / | kompenzační cvičení D, Ch<br>- vyrovnávací cvičení<br>- relaxační cvičení<br>- průpravná cvičení |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Sportovní soutěže** | |
| výstupy | učivo |
| • **respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech**<br>Student ovládá a dodržuje pravidla sportovních her a sportovních soutěží, rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní turnaje, utkání, závody, soutěže ve spolupráci s učitelem.<br>• **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student se snaží aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy, spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | účast na sportovních soutěžích a turnajích<br>- školy<br>- středních škol |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Sociální komunikace**<br>- **Spolupráce a soutěž** | |

***4. ročník - dotace: 2, povinný***

## Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Analyzuje výsledky svého učení a práce, posuzuje je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem a vzhledem ke zvoleným strategiím


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění
- Vyhodnotí kritiku, radu či pochvalu a použije je ke zlepšování svých učebních a pracovních metod a postupů
- Vytváří si pro učení a pracovní činnost optimální podmínky
- Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení
- Využívá vědomě při svém učení různé metody a postupy, zvažuje jejich využití vzhledem k cíli učení

Kompetence k řešení problémů
- Posoudí své výsledné řešení, zda dává smysl; neukvapuje se ve svých závěrech
- Při řešení problému aplikuje logické a kombinatorické myšlení
- Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti
- Rozhodne, které proměnné/faktory jsou důležité
- Vyhledá partnery (popř. sestaví tým) podle zadání, které má řešit
- Vyvozuje závěry ze získaných poznatků, zobecňuje výsledná řešení

Kompetence komunikativní
- Odlišné názory (kritiku jeho názorů) si „nebere osobně“, ale snaží se jednat věcně
- Svůj projev logicky strukturuje, použije vhodnou formu a jazykové prostředky vzhledem k situaci, vyhýbá se parazitním výrazům, neodbíhá nefunkčně od tématu, není zbytečně rozvleklý
- Udržuje oční kontakt, při rozhovoru respektuje osobní zónu druhého, verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přitakává)

Kompetence sociální a personální
- Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání
- Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu
- Poskytuje kolegům v týmu nezraňující zpětnou vazbu, která vede ke zlepšení práce celé skupiny
- Své možnosti průběžně ověřuje v nových situacích
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

Kompetence občanská
- Organizuje spolupráci při poskytování pomoci
- Zřetelně a účinně varuje při hrozícím nebezpečí a volí záchranné postupy

Kompetence k podnikavosti
- Dokáže rozvinout nápad druhého, dosahovat cílů jako člen týmu
- Přijímá zodpovědnost za své konání, nevyhýbá se takovým úkolům nebo věcem, které jsou spojené s přijetím zodpovědnosti
- Umí si rozvrhnout svou práci a řešení úkolů tak, aby dosáhl cíle, a přitom ho řešení úkolu nestálo neúměrně času a sil

| **Organizace, hygiena, bezpečnost a klasifikace při TV a sportu** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| • **respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících**<br>Student se dokáže přispůsobit věkové, pohlavní a výkonnostní úrovni a přizpůsobit svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících ve sportovním družstvu,skupině a kolektivu třídy. | poučení o BOZ, hygieně a klasifikaci při TV<br>organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže<br>diagnostika individuálního pohybového režimu |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |
| **Atletika** | |
| výstupy | učivo |
| • **sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje**<br>Student dokážeí sledovat podle pokynů (i dlouhodobě) své pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – umí zpracovat naměřená data, vyhodnotit je a výsledky různou formou prezentuje na webu školy, nástěnce třídy nebo školy. | běhy<br>skoky<br>hody |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** | |
| **Sportovní hry** | |
| výstupy | učivo |
| • **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci**<br>Student zvládá připravit (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci s učitelem, kolektivem třídy, vedením školy.<br>• **respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje)** | sportovní hry – odbíjená, košíková, házená, softbal, florbal, kopaná - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách dle zájmu a schopností žáků) |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| **třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech**<br>Student ovládá a dodržuje pravidla sportovních her a sportovních soutěží, rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní turnaje, utkání, závody, soutěže ve spolupráci s učitelem.<br>• **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student umí aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy./spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | |

| průřezová témata |
|---|
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Sociální komunikace**<br>- **Spolupráce a soutěž** |

| **Gymnastika** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci**<br>Student umí a dokáže využít vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci<br>/ gymnastika, kondiční a kompenzační cvičení a cvičení při hudbě, / | cvičení s hudbou |

| průřezová témata |
|---|
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** |

| **Kondiční a kompenzační cvičení** | |
|---|---|
| výstupy | učivo |
| • **využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci**<br>Student umí a dokáže využít vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci | posilování - rozvoj síly<br>- kruhový trénink D, C<br>- aerobic D<br>- cvičení při hudbě D,Ch<br>kompenzační cvičení D, Ch<br>- vyrovnávací cvičení |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

| | |
|---|---|
| / gymnastika, kondiční a kompenzační cvičení a cvičení při hudbě, /<br><br>• **připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení**<br>Student ovládá základní připravu organismu na pohybovou činnost s ohledem na následné pohybové zatížení./ rozcvička, strečink / | - relaxační cvičení<br>- průpravná cvičení<br>cvičení s hudbou<br>- aerobic<br>- lidové tance<br>- moderní tance |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** | |
| **Sportovní soutěže** | |
| výstupy | učivo |
| • **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci**<br>Student zvládá připravit (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci s učitelem, kolektivem třídy, vedením školy.<br>• **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**<br>Student umí aktivně naplnit olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti při účasti na sportovních akcí třídy a školy./spolupráce ve sportu- pomoc soupeři, handicapovaným sportovcům,čestnost při hře, závodu-fair play, odmítání podpůrných látek. | účast na sportovních soutěžích a turnajích<br>- školy<br>- středních škol<br>pořádání soutěží a turnajů<br>- účast a pomoc při zajištění soutěží a turnajů |
| průřezová témata | |
| **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:<br>- **Spolupráce a soutěž** | |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 4.8. Volitelné vzdělávací aktivity dvouleté

## *4.8.1. Seminář z matematiky*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |

### *3. ročník - dotace: 2, volitelný (Volitelný předmět 2): 2*

| Nový učební blok | |
|---|---|
| výstupy | učivo |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.8.2. Seminář z chemie*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.8.3. Latina*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.4. Seminář z biologie*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.5. Seminář ze zeměpisu*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.6. Francouzský jazyk pokročilí*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.7. Francouzský jazyk začátečníci*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.8. Německý jazyk*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.9. Španělský jazyk*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.10. Ruský jazyk*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.11. Deskriptivní geometrie*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.12. Seminář z fyziky*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.13. History of English speaking countries*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 1) | volitelný (Volitelný předmět 1) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.14. Konverzace ve španělštině*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.15. Konverzace ve francouzštině*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.16. Konverzace v německém jazyce*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.17. Seminář z ruského jazyka*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.18. Literární seminář*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.19. Základy ekonomie a práva*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.20. Revision and practise in English*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.21. Study of texts*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.22. Life in English speaking countries*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.23. Žurnalistika a mediální výchova*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.24. Seminář z dějin 20. století*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.25. Seminář ze zeměpisu v angličtině*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.26. Politologie*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.27. Psychologie a sociologie*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.28. Seminář z výtvarné výchovy*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.29. Programování*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.8.30. Literature and creative writing workshop*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 3) | volitelný (Volitelný předmět 3) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 4.9. Volitelné vzdělávací aktivity jednoleté

## *4.9.1. Cvičení z matematiky*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.2. English grammar*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.9.3. Literature and creative writing workshop*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.4. Počítačová grafika*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.5. Cvičení z fyziky*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.6. Psychologie*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.7. Konverzace ve francouzštině*

*Učební plán předmětu*

| Ročník | III | IV |
|---|---|---|
| Dotace | 2 | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 2) | volitelný (Volitelný předmět 2) |
| Dotace skupiny | 2 | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.8. Konverzace v ruském jazyce*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.9. Konverzace v německém jazyce*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

### *4.9.10. Latina*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.11. Literární seminář*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.12. Logika*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.13. Seminář z biologie*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.14. Seminář z chemie*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.15. Seminář z matematiky*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.16. Seminář z výtvarné výchovy*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.17. Seminář ze zeměpisu*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.18. Seminář z německého jazyka*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.19. Seminář z estetické výchovy směry moderní architektury*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.20. Sportovní hry*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.21. Vybrané kapitoly z moderních dějin*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

## *4.9.22. Žurnalistika a mediální výchova*

*Učební plán předmětu*

| | |
|---|---|
| Ročník | IV |
| Dotace | 2 |
| Povinnost (skupina) | volitelný (Volitelný předmět 4) |
| Dotace skupiny | 2 |


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 5. Školní projekty

## 5.1. Adaptační kurz

Adaptační kurz je zařazen jako povinný v prvním týdnu 1. ročníku; je určen pro všechny třídní kolektivy a jejich třídní učitele pod patronací výchovného poradce a metodika prevence. Organizován je jako 2denní pobytový.

Cílem programu je přispět k adaptaci žáků na nové, náročnější podmínky studia na gymnáziu při respektování individuálních zvláštností žáků. Konkrétními cíli (úkoly) pobytového adaptačního kurzu je:

- stmelit třídní žákovský kolektiv,

- přispět k adaptaci (začlenění) jednotlivců do skupiny,

- posílit vzájemnou komunikaci, spolupráci a skupinovou identifikaci,

- poskytnout třídnímu učiteli informace o sociálních a jiných dovednostech žáků,

- zaměřit se na utváření vztahu učitel - žák,

- formou diskuse a motivačních aktivit seznámit žáky se školním řádem a dalšími pravidly.

**Projekt je určen pro žáky těchto ročníků:** 1. ročník

### Klíčové kompetence

Podle okolností si roli v týmu sám najde, nebo přijme roli přidělenou; v obou případech plní svůj úkol odpovědně

- 1. ročník

Radí se s ostatními a radí ostatním, dělí se o své nápady

- 1. ročník

Analyzuje názor druhého člověka dříve, než zaujme stanovisko nebo než začne kritizovat. Teprve po nalezení pádných argumentů usiluje o změnu názoru nebo jednání u sebe samého či u druhých

- 1. ročník

Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

- 1. ročník

Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

- 1. ročník

Své chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy

- 1. ročník

Cíleně vyhledává příležitosti uplatnit své schopnosti v týmu i samostatně


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- 1. ročník

Pro různé úkoly vyhledává různě složené pracovní skupiny nebo individuální práci

- 1. ročník

Pokládá konkrétní otázky, aby zjistil názor druhých na svůj plán a možnosti jej uskutečnit, a tak získal pomoc

- 1. ročník

Všímá si vztahů v nové skupině, do které přichází, a zvažuje vhodné a nevhodné způsoby jednání v rámci této skupiny

- 1. ročník

Rozpozná, kdy vysvětlení pravidel a zákonů směřuje k jejich smyslu, a kdy jde jen o výklad úzce doslovný

- 1. ročník

Připomínky druhých v klidu promýšlí, ale konečné odpovědnosti za rozhodnutí se nezbavuje

- 1. ročník

Kontroluje svou činnost a své úsilí s ohledem na to, aby byly vzhledem k uznávaným hodnotám obhajitelné

- 1. ročník

V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu

- 1. ročník

Nesoutěží s členy týmu, oceňuje dobré výkony kolegů ve skupině, raduje se ze společného úspěchu

- 1. ročník

Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky

- 1. ročník

Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby

- 1. ročník

K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti

- 1. ročník

**Začlenění průřezových témat a tématických okruhů**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- Sociální komunikace
- Morálka všedního dne


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Spolupráce a soutěž

## 5.2. Sportovní den

Sportovní den je každoročně zařazen jako společný pro všechny žáky 1. - 3. ročníku v posledním týdnu výuky. Je organizován členy předmětové komise tělesné výchovy ve sportovních prostorách školy a na pronajatých sportovištích a tělovýchovných zařízení v Hradci Králové.

Cílem je posílit zdraví žáků, podpořit jednání fair play, soutěživost jednotlivců i třídních kolektivů (pod vedením třídních učitelů) a zapojit co největší počet žáků do aktivní sportovní (kolektivní, popř. individuální) sportovní činnosti.

Součástí cílů a úkolů sportovního dne je především:

- zajistit sportovní vyžití žáků školy,

- posílit kolektivní i individuální odpovědnost,

- umožnit jednotlivcům i třídním kolektivům uplatnit v praxi řízení aktivit i vedení kolektivu,

- naučit žáky a umožnit jim spolurozhodovat na základě znalosti pravidel sportovních her a disciplín,

- napomáhat v vytváření partnerských vztahů mezi učiteli (rozhodčími, organizátory) a žáky,

- naučit žáky zásadám objektivního posuzování výkonů a zhodnocení výsledků, porovnat vlastní výsledky s ostatními.

**Projekt je určen pro žáky těchto ročníků:** 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

### Klíčové kompetence

Využívá maximálně své schopnosti a překonává samostatně svá vnitřní omezení

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Identifikuje příčiny úspěchu i neúspěchu ve své práci nebo v jednání

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Při řešení problému aplikuje získané vědomosti a dovednosti

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Podle situace a toho, s kým komunikuje a čeho chce dosáhnout, zvolí vhodný prostředek komunikace (osobně/na dálku, písemně/ústně, IT technologie/jiné technologie apod.)

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Pracuje podle zažitých a zvnitřněných pravidel, v případě potřeby na ně odkazuje

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Při plánování cíle a cesty k němu vědomě staví na svých silných stránkách a účinně kompenzuje své slabé stránky

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Pokud měla jeho činnost nečekané dopady, reflektuje je a vyvodí z nich poučení pro příště

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

K problému se nestaví jako k překážce, ale jako k příležitosti

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Předvídá, jak by jeho aktivity mohly ohrozit jeho zdraví i zdraví druhých, a snaží se ohrožení vyhnout

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Volí optimální jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, způsobu komunikace a komunikačnímu médiu

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Plánuje tak, aby stihl jak to, co ho baví, tak i své povinnosti

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Porovnává, co mu přinese uspokojení jeho osobních zájmů, s přínosy nebo s důsledky pro celou skupinu nebo pro společnost. Při rozhodování o tom, které zájmy dostanou přednost, používá promyšlené argumenty

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

Připomínky druhých v klidu promýšlí, ale konečné odpovědnosti za rozhodnutí se nezbavuje

- 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník

**Začlenění průřezových témat a tématických okruhů**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- Sociální komunikace
- Morálka všedního dne
- Spolupráce a soutěž

## 5.3. Zážitkový a vzdělávací historický kurz


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Zážitkový a vzdělávací historický kurz probíhá ve třetím ročníku, je povinný pro všechny studenty a trvá čtyři vyučovací dny Jde o společný projekt předmětové komise dějepisu, českého jazyka, ZSV a informatiky. Na organizaci se významně podílejí také bývalí žáci školy a společenské organizace.Garantem je předmětová komise dějepisu.

Kurz umožňuje žákům jednání v simulované situaci. Vstupují do rolí osob, žijících v určitém historickém období, konkrétně lidí svého věku, kteří studují na střední škole v normalizačním Československu.Jako takový kurz rozvíjí sociální kompetence. (Než se pustí do činnosti, žák zváží, koho, čeho a jak se mohou týkat dopady jeho jednání.)

Po každém tematickém bloku následují reflexe. V nich žák mimo jiné vyhodnocuje informace, které získal sám o sobě, o svém jednání v určitých situacích , o své osobnosti a později podle výsledku koriguje činnost.

Kurz dále rozvíjí komunikativní kompetence, učí odhalit neúplné, zkreslující informace a dezinformace. To se děje zejména formou porovnávání dobových propagačních materiálů všeho druhu s jinými zdroji informací, včetně seznámení s pramenným materiálem. Bloky, ve kterých probíhá studium pramenů a informačních zdrojů, jsou zařazeny vždy po vystoupení z rolí, nejméně jednou denně.

Na prvním místě stojí ovšem občanské kompetence. Žák promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností a předvídá, jaká omezení svobody nebo bezpečnosti pro jeho vlastní osobu může znamenat, když je omezována svoboda a bezpečnost druhých.

Pokud jde o průřezová témata, kurz umožňuje, jak už bylo řečeno, především poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (Osobnostní a sociální výchova). Ukazuje také účinky medií a mediální produkce na člověka (Mediální výchova) .

**Projekt je určen pro žáky těchto ročníků:** 3. ročník

### Klíčové kompetence

Umí si stát za svým rozhodnutím a obhajovat je i v situaci, kdy je se svým rozhodnutím osamocený

- 3. ročník

V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkolu

- 3. ročník

Zapojí se do práce skupiny, podílí se jako člen skupiny na stanovení reálných cílů, strategie a akčního plánu k jejich dosažení

- 3. ročník

Vyjadřuje své názory nekonfliktní cestou, své požadavky nebo názory zdůvodňuje věcně, navrhuje a přijímá kompromisní řešení

- 3. ročník

Na rozhodnutí si dopřeje čas, je-li třeba, přiměřený čas si vyžádá

- 3. ročník

Je ostražitý a skeptický vůči davovým náladám


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- 3. ročník

Vyhýbá se paušálním soudům a předsudkům

- 3. ročník

Podle možností své rozhodnutí podrobuje dalšímu zkoumání a kontrole

- 3. ročník

V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci

- 3. ročník

Rozhoduje se samostatně (nečeká, jak se rozhodnou druzí)

- 3. ročník

Pokud to uzná za potřebné, své rozhodnutí změní a změnu zdůvodní

- 3. ročník

Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda

- 3. ročník

Nese důsledky špatného rozhodnutí (nevymlouvá se na okolnosti); analyzuje příčiny špatného rozhodnutí a poučí se z nich

- 3. ročník

Události, činnosti, názory i osobnosti posuzuje s odkazem na obecně uznávané a sdílené hodnoty. Své povědomí o sdílených hodnotách průběžně kultivuje v diskusích s druhými, četbou aktuálních i zásadních textů, vlastním písemným vyjadřováním svých názorů a myšlenek

- 3. ročník

Vývoj společnosti (historický i současný, kulturní, technický i politický) posuzuje s ohledem na udržitelnost života a demokratičnost poměrů

- 3. ročník

Dodržuje téma a cíl diskuse, odliší to, co se tématu netýká, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, nepochopení někoho z diskutujících...)

- 3. ročník

Polemizuje s názory, ne s osobami jejich autorů - nezesměšňuje je, nezlehčuje; názory vyvrací pomocí věcných argumentů

- 3. ročník

**Začlenění průřezových témat a tématických okruhů**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

- Účinky mediální produkce a vliv médií
- Role médií v moderních dějinách


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

# 6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

A/ HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků vychází zp příslušných ustanovení školského zákona a z klasifikačního řádu (Školní řád, část druhá , paragraf 6 – 17), který stanoví stupně hodnocení žáků, způsoby získávání podkladů pro hodnocení žáků a zásady klasifikace, důvody neklasifikování žáků a postupy při doklasifikování a při pochybnostech o klasifikaci:

KLASIFIKAČNÍ ŘÁD

§ 6

STUPNĚ PROSPĚCHU A CELKOVÝ PROSPĚCH

Čl. 1

Stupně prospěchu

a) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

• 1 - výborný

• 2 - chvalitebný

• 3 - dobrý

• 4 - dostatečný

• 5 - nedostatečný

b) Chování žáka je hodnoceno těmito stupni:

• 1 - velmi dobré

• 2 - uspokojivé

• 3 - neuspokojivé

Čl. 2

Celkový prospěch

a) Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřují výsledky klasifikace v povinných vyučovacích předmětech a hodnocení chování; nezahrnuje klasifikaci v nepovinných předmětech.

b) Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen takto:

• prospěl s vyznamenáním

• prospěl

• neprospěl

Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch z vyučovacích předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacího předmětu prospěch nedostatečný.

c) Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl alespoň stupně hodnocení prospěl.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

d) Neprospěl-li žák z některého povinného předmětu ani u opravné zkoušky, může ředitel školy na žádost žáka nebo zákonného zástupce u nezletilého žáka povolit opakování ročníku. Na žádost zákonného zástupce žáka, který plní základní školní docházku, nebo po dohodě s ním může podle §39 odst. 2 školského zákona převést neúspěšného žáka do odpovídajícího ročníku spádové ZŠ, popř. jiné ZŠ, kterou zvolil zákonný zástupce, a to se souhlasem ředitele této školy.

§ 7

NEKLASIFIKOVÁNÍ ŽÁKA

Čl. 1

Důvody pro neklasifikování žáka

a) Nesplní-li žák podmínky klasifikace stanovené vyučujícím na počátku klasifikačního období.

b) Přesáhne-li absence žáka v daném předmětu během klasifikačního období 30 %.

c) Ve výjimečných případech (zejména při absenci způsobené dlouhodobou souvislou nemocí) může vyučující po projednání s ředitelem školy klasifikovat žáka i při překročení uvedeného procenta nepřítomnosti.

d) Pokud učitel nechce žáka podle §7 čl. 1 odst. a), b) z důvodu nesplnění podmínek klasifikovat, projedná svůj postup v dostatečném předstihu před jednáním pedagogické rady s ředitelem školy.

Čl. 2

Celkový prospěch při neklasifikování žáka

a) Nelze-li žáka hodnotit z daného předmětu na konci 1. pololetí, hodnocení se odloží nejpozději do konce února (ve výjimečných případech do konce března).

b) Nelze-li žáka hodnotit z daného předmětu na konci 2. pololetí, určí ředitel pro jeho hodnocení náhradní termín v posledním týdnu měsíce srpna. Tento termín je možné prodloužit z vážných důvodů do konce září. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

c) Není-li žák v některém předmětu klasifikován, nebude mu vydáno vysvědčení, pouze výpis z třídního výkazu opatřený razítkem a podpisem třídního učitele. Vysvědčení obdrží až po doplnění klasifikace. Datum vydání vysvědčení se shoduje se dnem, kdy žák vykonal poslední dodatečnou zkoušku.

Čl. 3

Postup při doplnění klasifikace

a) V případě, že žák není klasifikován, koná dodatečnou zkoušku, jejíž termín stanoví ředitel školy. Zkouška je komisionální: zkoušejícím je příslušný vyučující, dva přísedící určí ředitel školy.

b) Dodatečná zkouška je samostatnou zkouškou, její výsledek je hodnocením žáka za celé pololetí.

c) Ve zvlášť odůvodněných případech může ředitel školy na návrh vyučujícího rozhodnout o dodatečném doplnění klasifikace pouze z látky části klasifikačního období. Toto hodnocení se pak zahrne do celkové klasifikace společně s ostatními klasifikačními podklady. Dodatečné doplnění klasifikace, nerozhodne-li ředitel školy jinak, zajistí vyučující předmětu.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

d) O dodatečné zkoušce či dodatečném doplnění klasifikace zkoušející sepíše protokol a odevzdá ho třídnímu učiteli; ten zajistí vytisknutí vysvědčení a jeho předání. Protokol založí do třídního výkazu jako přílohu.

§ 8

PŘERUŠENÍ A OPAKOVÁNÍ STUDIA

a) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku, na základě jeho žádosti nebo žádosti zákonného zástupce u nezletilého žáka přerušit vzdělávání, a to na dobu nejvýše dvou let. Po uplynutí doby přerušení vzdělávání žák pokračuje v tom ročníku, ve kterém bylo vzdělávání přerušeno, popř. se souhlasem ředitele ve vyšším ročníku, prokáže-li u rozdílových zkoušek odpovídající znalosti. Nebrání-li tomu závažné důvody, ukončí ředitel přerušení vzdělávání i před uplynutím doby přerušení.

b) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci 2. pololetí neprospěl (viz §6 čl. 2 odst. d) nebo nemohl být hodnocen (viz §7 čl. 2 odst. b), na základě jeho žádosti nebo žádosti zákonného zástupce u nezletilého žáka povolit opakování ročníku po posouzení dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti; žák, který plní povinnou školní docházku, v těchto případech opakuje ročník vždy, neuplatní-li se ustanovení §6 čl. 2 odst. d).

§ 9

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN

a) Ředitel školy může ze zvlášť závažných důvodů povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Písemnou žádost podává zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka. V rozhodnutí o povolení jsou uvedeny podrobnosti upravující toto vzdělávání.

b) Pokud žák stanovené podmínky nesplní, není klasifikován a postupuje se podle §7 čl. 3.

§ 10

POCHYBNOSTI O SPRÁVNOSTI HODNOCENÍ

a) Jestliže má zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení (výpisu z třídního výkazu), požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím v daném předmětu ředitel školy, může požádat odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

b) Komise žáka přezkouší nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.

c) Výsledek přezkoušení je konečný. Ředitel školy ho oznámí neprodleně zletilému žáku nebo zákonnému zástupci nezletilého žáka.

d) O přezkoušení žáka se pořizuje protokol, který třídní učitel zařadí k údajům o žákovi.

§ 11

OPRAVNÉ ZKOUŠKY

a) Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nedostatečný nejvýše ze dvou povinných předmětů, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku.

b) Opravná zkouška je komisionální.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

c) Termín stanoví ředitel školy na poslední srpnový týden.

d) Pokud se žák nemůže z vážných důvodů dostavit k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do konce září (pro žáka plnícího povinnou školní docházku do 15. září), do té doby navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

e) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání bez omluvy nedostaví, neprospěl.

§ 12

UKONČENÍ STUDIA Z PROSPĚCHOVÝCH DŮVODŮ

a) Jestliže je žák na konci školního roku hodnocen ze tří nebo více povinných předmětů stupněm nedostatečný nebo je tímto stupněm hodnocen po opravných zkouškách byť z jediného předmětu, může ředitel povolit opakování ročníku na základě písemné žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka (viz též §6 čl. 2 odst. d). V případě zamítnutí žádosti žák studium na škole skončí.

b) Žák plnící povinnou školní docházku opakuje v těchto případech ročník vždy (blíže viz § 6 čl. 2 odst. d).

§ 13

KOMISIONÁLNÍ ZKOUŠKY

Čl. 1

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

a) koná-li rozdílovou zkoušku,

b) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o přezkoušení nebo koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele školy,

c) koná-li opravnou zkoušku,

d) při studiu jednotlivých vyučovacích předmětů,

e) je-li žák osvobozen od povinnosti docházet do školy.

Specifickou zkouškou, na níž se přiměřeně vztahují ustanovení o komisionální zkoušce, je zkouška při doplnění klasifikace podle §7 čl. 3 odst. a).

Čl. 2

Komise pro komisionální zkoušky a její činnost:

a) Komise je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušejícím je učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedícím je učitel, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět.

b) Pokud je ředitel školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

c) Členy komise jmenuje ředitel školy.

d) Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné v případech uvedených v §12 čl. 1 pod písmeny b) a c).

e) O zkoušce vyučující sepíše protokol a předá ho třídnímu učiteli; ten zajistí tisk a předání Vysvědčení. Protokol o zkoušce založí do třídního výkazu.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

§14

ZÁSADY KLASIFIKACE

a) Stupeň prospěchu za dané klasifikační období určí vyučující, který vyučuje příslušnému předmětu. V případě, že předmětu vyučují dva učitelé, určí stupeň prospěchu po vzájemné dohodě.

b) Datum ukončení klasifikačního období stanoví ředitel školy na jeho počátku.

c) Při stanovení stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí celkový přístup žáka k práci v daném předmětu během celého klasifikačního období. Stupeň prospěchu musí vycházet z dílčích klasifikačních podkladů získaných v průběhu celého klasifikačního období a musí být v souladu s pravidly a podmínkami klasifikace, které vyučující stanovil na počátku klasifikačního období a žákům prokazatelně sdělil. Stupeň prospěchu však nemusí vycházet z aritmetického průměru dílčích hodnocení a klasifikačních podkladů v daném období.

d) Vyučující může žáka hodnotit i na základě bodového systému, který schválil ředitel školy. Na konci klasifikačního období a ve čtvrtletí je bodování převedeno na klasifikační stupeň podle §6 čl. 1 odst. a).

e) Při celkové klasifikaci je přihlíženo k individuálním zvláštnostem a specifickým potřebám žáka.

f) Žák má právo na podrobné seznámení s tím, jak byl stupeň prospěchu, kterým je hodnocen, stanoven. Stejné právo mají osoby uvedené v § 1 čl. 3 školního řádu.

§15

ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI

Čl. 1

Obecné principy

a) Žáci jsou vyučujícími jednotlivých předmětů na začátku klasifikačního období prokazatelně seznámeni s pravidly a podmínkami klasifikace.

b) Mezi podklady pro hodnocení a závěrečnou klasifikaci patří zejména různé formy dílčí klasifikace (písemné práce, domácí úkoly, ústní zkoušení, projekty, týmová práce atd.), které postihují rovnoměrně znalostní i dovednostní složku edukace, a míra aktivního přístupu žáka k výuce během celého klasifikačního období.

c) Získávání dílčích klasifikačních podkladů v jednotlivých předmětech je rovnoměrně rozloženo do celého klasifikačního období. Tím se předchází nadměrné kumulaci získávání klasifikačních podkladů na konci období.

Čl. 2

Dílčí klasifikace

a) O termínu kontrolních písemných prací (čtvrtletních, pololetních apod.) a písemných zkoušek, které trvají více než 35 minut nebo zahrnují látku týkající se rozsáhlého tematického celku, musí být žáci informováni nejméně s týdenním předstihem. O této skutečnosti je proveden záznam formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku tohoto druhu.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

b) Formy dílčí klasifikace, které nelze uchovat v čase (tzn. ústní zkoušení, praktické zkoušky, sportovní výkony v tělesné výchově, určité druhy týmové práce apod.) musí být realizovány zásadně před kolektivem třídy. Žák má právo na okamžité sdělení výsledku klasifikace a jeho zdůvodnění.

c) Výsledky hodnocení prací, které lze uchovat v čase (tzn. písemné práce, grafické práce, projekty, …) jsou žákovi sděleny nejpozději do 14 dnů nebo v předem stanoveném termínu. V tomto termínu má žák právo opravené práce vidět a požadovat zdůvodnění klasifikace a vysvětlení případných nedostatků.

d) Práce uchovatelné v čase jsou uschovány po celé klasifikační období včetně doby, po kterou se může žák či zákonní zástupci nezletilého žáka odvolat proti hodnocení.

e) V případě nepřítomnosti žáka ve škole v době, kdy jsou ověřovány znalosti, schopnosti a dovednosti, je plně na rozhodnutí učitele, zda mu poskytne náhradní termín.

f) Pokud žák neodevzdá zadanou práci v určeném termínu, je hodnocena nedostatečně.

g) Pokud se prokáže, že odevzdaná práce nebo její část je plagiátem, je hodnocena nedostatečně a vyučující navrhne žákovi kázeňské opatření podle školního řádu.

Čl. 3

Četnost a formy klasifikace

a) Žák má právo na přiměřený počet dílčích klasifikačních podkladů v závislosti na týdenní hodinové dotaci příslušného předmětu. Počet podkladů potřebných ke klasifikaci je na rozhodnutí učitele.

b) Poměr mezi formami dílčích klasifikací je závislý na povaze předmětu, nesmí však být využita pouze jedna forma u předmětů s dotací 1 a 2 hodiny týdně (s výjimkou tělesné výchovy a laboratorních cvičení) a pouze dvě formy u předmětů s dotací 3 a více hodiny týdně.

Čl. 4

Další pravidla klasifikace

a) Žák má právo na to, aby nebyl hodnocen bezprostředně po svém návratu do školy, předcházela-li mu nepřítomnost delší než jeden týden za předpokladu, že se na začátku hodiny řádně omluví a v případě, že s dílčí klasifikací nebyl seznámen již před počátkem nepřítomnosti.

b) V případě ukládání látky k samostatnému nastudování jsou žáci předem seznámeni, jakým způsobem má být osvojena, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována; přitom může být použit tento postup pouze jako doplňková forma výuky i klasifikace. Žáci mají právo na individuální konzultaci před termínem případného ověřování takto zadaného tématu.

c) Žák má právo, aby při dílčí klasifikaci i celkovém hodnocení byla zohledněna doporučení a omezení stanovená pedagogicko-psychologickou poradnou, odborným lékařem či specializovaným odborným pracovištěm. Tuto skutečnost musí doložit bezprostředně po jejím vzniku v písemné podobě třídnímu učiteli, případně dalším vyučujícím. Pokud není v písemném doporučení nebo omezení stanovena doba jeho trvání, považuje se za platné nejdéle 1 kalendářní rok.

§16

HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Čl. 1


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Pravidla hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu během klasifikačního období.

Čl. 2

Kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení chování

• Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla občanského soužití a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

• Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly občanského soužití a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

• Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly občanského soužití a s ustanoveními školního řádu. Žák se opakovaně dopustil závažného přestupku proti pravidlům občanského soužití nebo školního řádu nebo se dopustil mimořádně závažného přestupku, a nebo se opakovaně se dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

§ 17

KLASIFIKACE A HODNOCENÍ ŽÁKŮ S VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI A ŽÁKŮ, KTEŘÍ POCHÁZEJÍ Z CIZÍCH ZEMÍ

Čl. 1

Žáci s vývojovými poruchami

a) U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických a speciálních vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci.

b) Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají jeho schopnostem a na něž nemá porucha negativní vliv.

c) Vyučující kladou důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Čl. 2

Žáci pocházející z cizích zemí

U žáka, který pochází z cizí země, se přihlíží při dílčí klasifikaci a celkovém hodnocení zejména na míru kulturní odlišnosti, na aktivní znalost českého jazyka a dobu, kterou dosud absolvoval ve výchovně-vzdělávacím systému České republiky.

Žáci jsou v hodinách vedeni také k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Každé hodnocení žáků musí být vyučujícím žákovi sděleno a zdůvodněno.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

Postupně bude sjednocováno hodnocení žáků v jednotlivých předmětech.

B/ AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace školy je prováděna ve dvouletém cyklu. Po prvním roce je zpracována souhrnná zpráva o průběhu vlastního hodnocení, jejíž součástí je návrh opatření vyplývajících ze zjištění prvního roku. Vzhledem k tomu, že některá dotazníková šetření se realizují každý školní rok, umožňuje dvouletý cyklus vlastního hodnocení zjistit účinnost navrhovaných opatření. Po ukončení dvouletého období je do 30. října následujícího školního roku zpracována zpráva Vlastní hodnocení Gymnázia J. K. Tyla, která je součástí dokumentace školy.

Na vlastním hodnocení školy se podílí pracovní tým sestavený z vedení školy, vedoucích předmětových komisí a speciálního „autoevaluačního týmu“, který se zabývá návrhy a úpravou dotazníků, jejich vyhodnocením a vyhodnocením výsledků projektu Vektor.

Nástroje vlastního hodnocení školy:

• testování žáků v 1. a 4. ročníku v rámci projektu Vektor firmy Scio (všeobecně vzdělávací předměty a obecné studijní předpoklady) - každý rok (1. ročník vždy v říjnu, 4. ročník v říjnu až listopadu),

• dotazníkové šetření týkající se různých aspektů kultury školy určené rodičům žáků třetího ročníku - každý rok v dubnu až květnu,

• dotazníkové šetření týkající se různých aspektů kultury školy určené žákům druhého ročníku (každý rok v dubnu),

• kultura školy – dotazníkové šetření určené učitelům založené na porovnání stavu současného a očekávaného (jednou za dva roky v říjnu až listopadu),

• hodnocení učitelů žáky s využitím aplikace Monitor – ve 3. ročníku (každý rok v květnu).

Další zdroje informací pro vlastní hodnocení školy:

• systém hodnocení učitelů,

• sledování úspěchů žáků,

• sledování grantových řízení,

• vlastní hodnocení předmětových komisí,

• přehled úspěšnosti absolventů,

• přehled výchovných opatření,

• přehled akcí za školní rok,

• hospitační činnost vedení školy, didaktika-metodika a vzájemné hospitace vyučujících,

• výroční zpráva a informační kostka.

Oblasti vlastního hodnocení školy:

1. Školní vzdělávací program Gymnázia J. K. Tyla

2. Podmínky ke vzdělávání – materiální, technické, hygienické, personální, mimorozpočtové zdroje (granty)

3. Průběh vzdělávání žáků – vlastní výuka, kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima podmínky a pravidla hodnocení a jejich dodržování


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.

4. Výsledky vzdělávání žáků – dosahování očekávaných výstupů, úspěšnost v soutěžích, uplatnění absolventů

5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, partnery, veřejností - vzájemné vztahy, kvalita výchovného poradenství, přístup k informacím a jejich předávání

6. Řízení školy – kvalita řízení, metodická podpora kvality výuky, kontrolní systém, režim a organizace školy, koncepce školy, školní řád

7. Úroveň výsledků práce školy – prezentace školy, organizace akcí školy, spolupráce s partnery

Autoevaluace školy je zpracovávána pro oblasti hodnocení dané vyhláškou č. 15/2005 Sb. Samostatně bude hodnocen vzdělávací program školy, analýza ŠVP Gymnázia

J. K. Tyla.

Zavedený systém opakovaně využívaných nástrojů pokrývá všechny hodnocené oblasti. Na základě zpracované koncepce školy a zjištění vlastního hodnocení v minulém autoevaluačním období jsou definovány cíle vlastního hodnocení pro příští období a v jednotlivých oblastech jsou vybrány sledované jevy, stanovena kritéria a případně upraveny nástroje, které bude škola dále využívat.


Využití jiným subjektem je porušení autorských práv a má za následek uplatnění zákonných autorskoprávních nároků vůči porušiteli a dále pak náhradu škody.